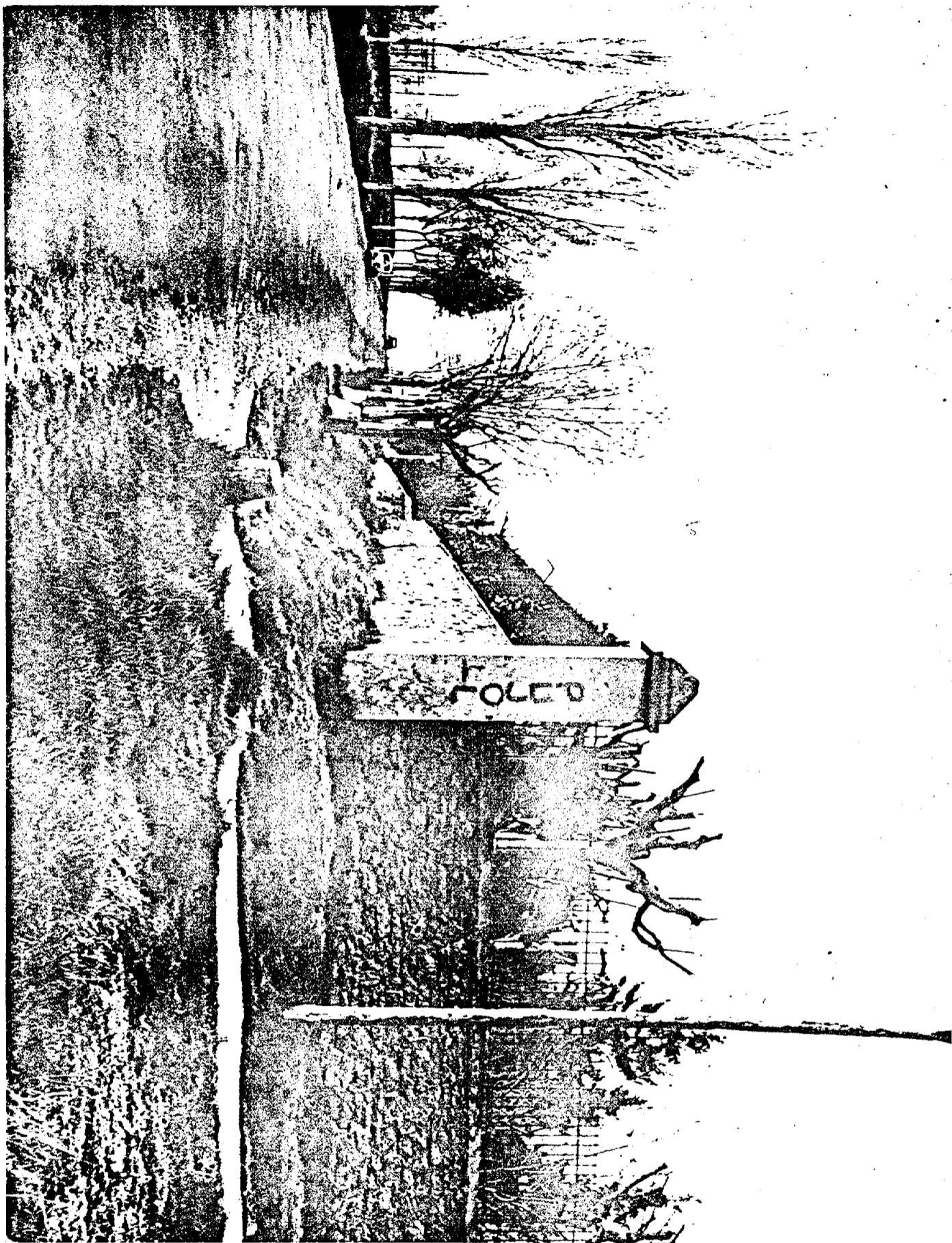
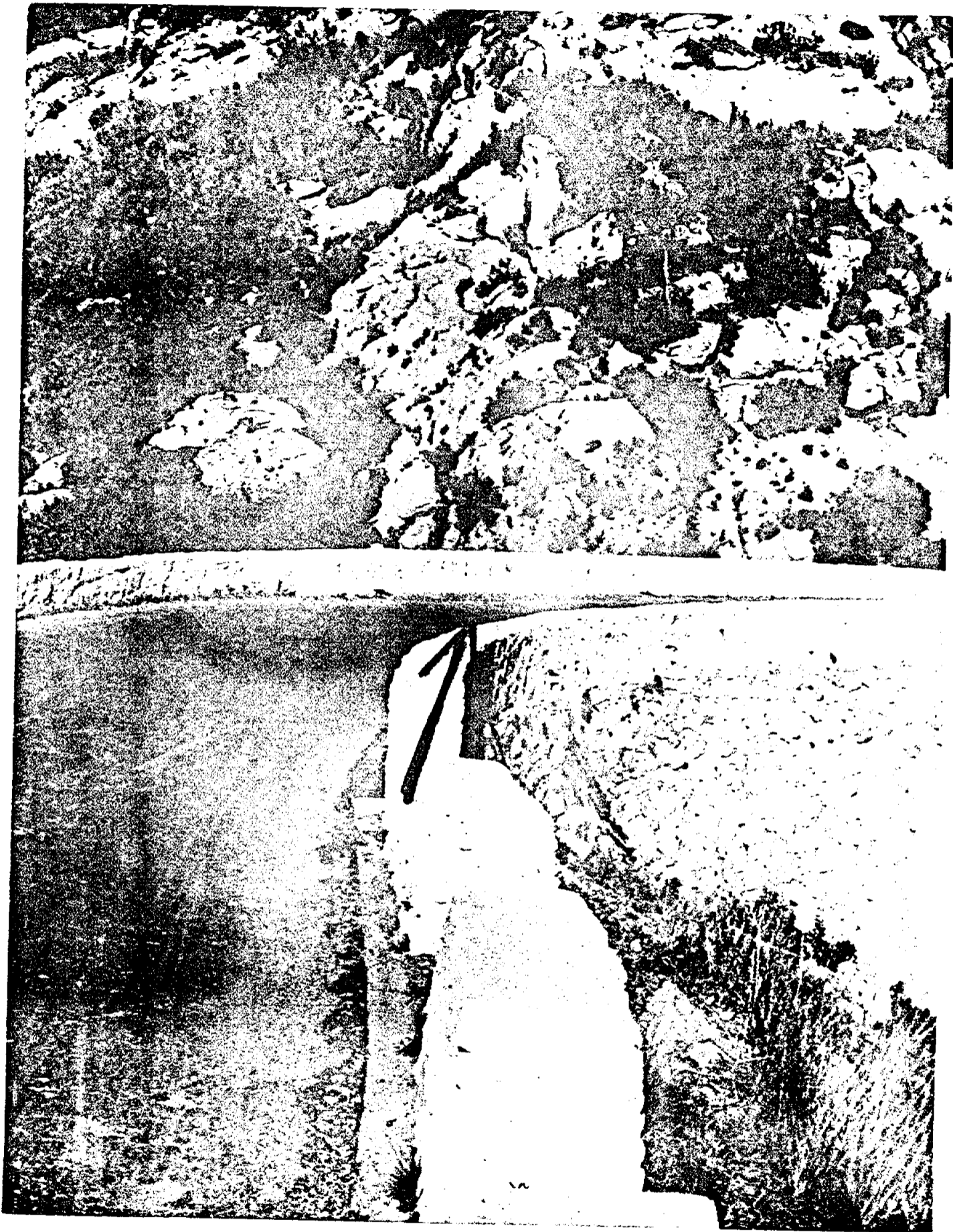

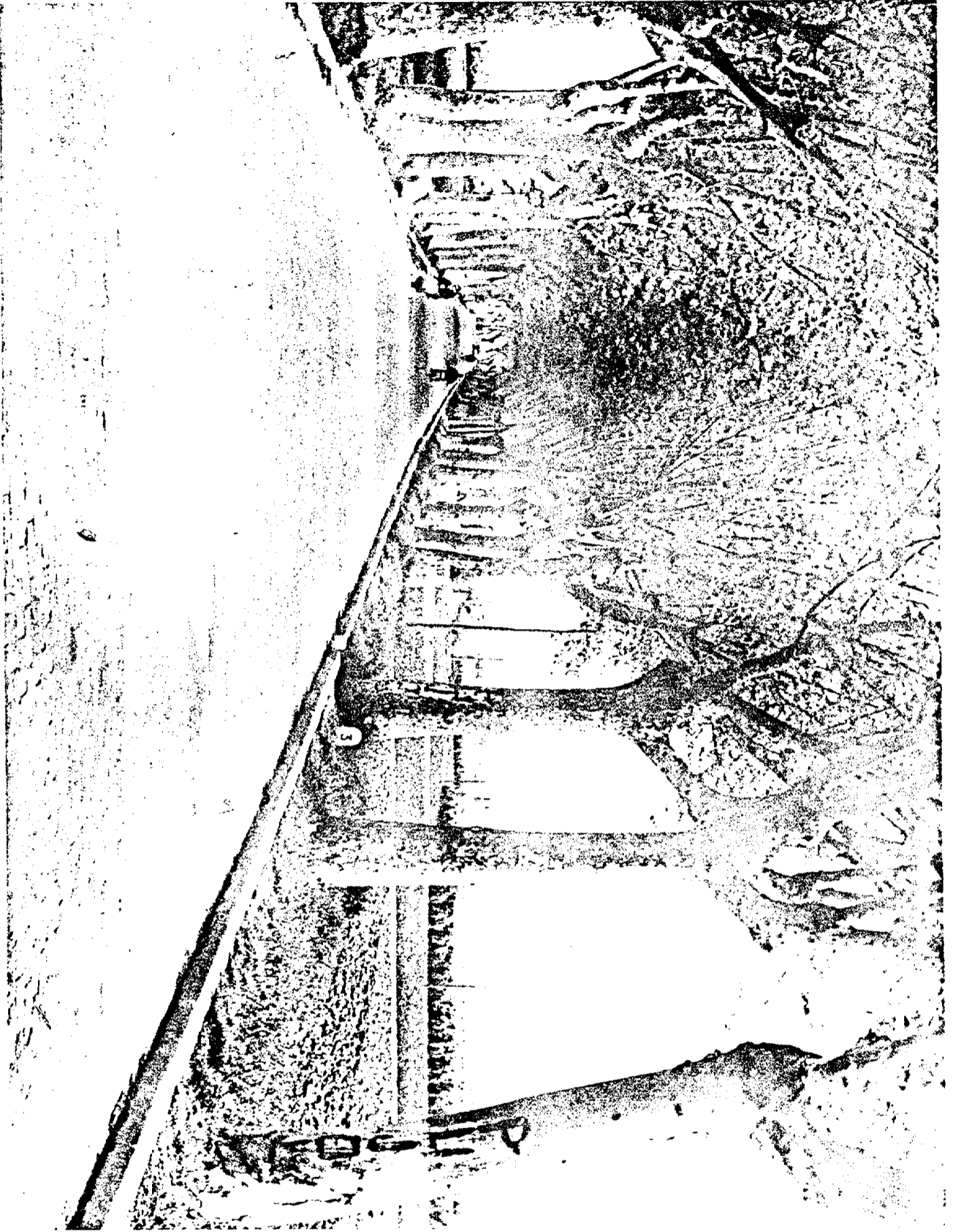
Marshall A. Hildrey

701 1427 89

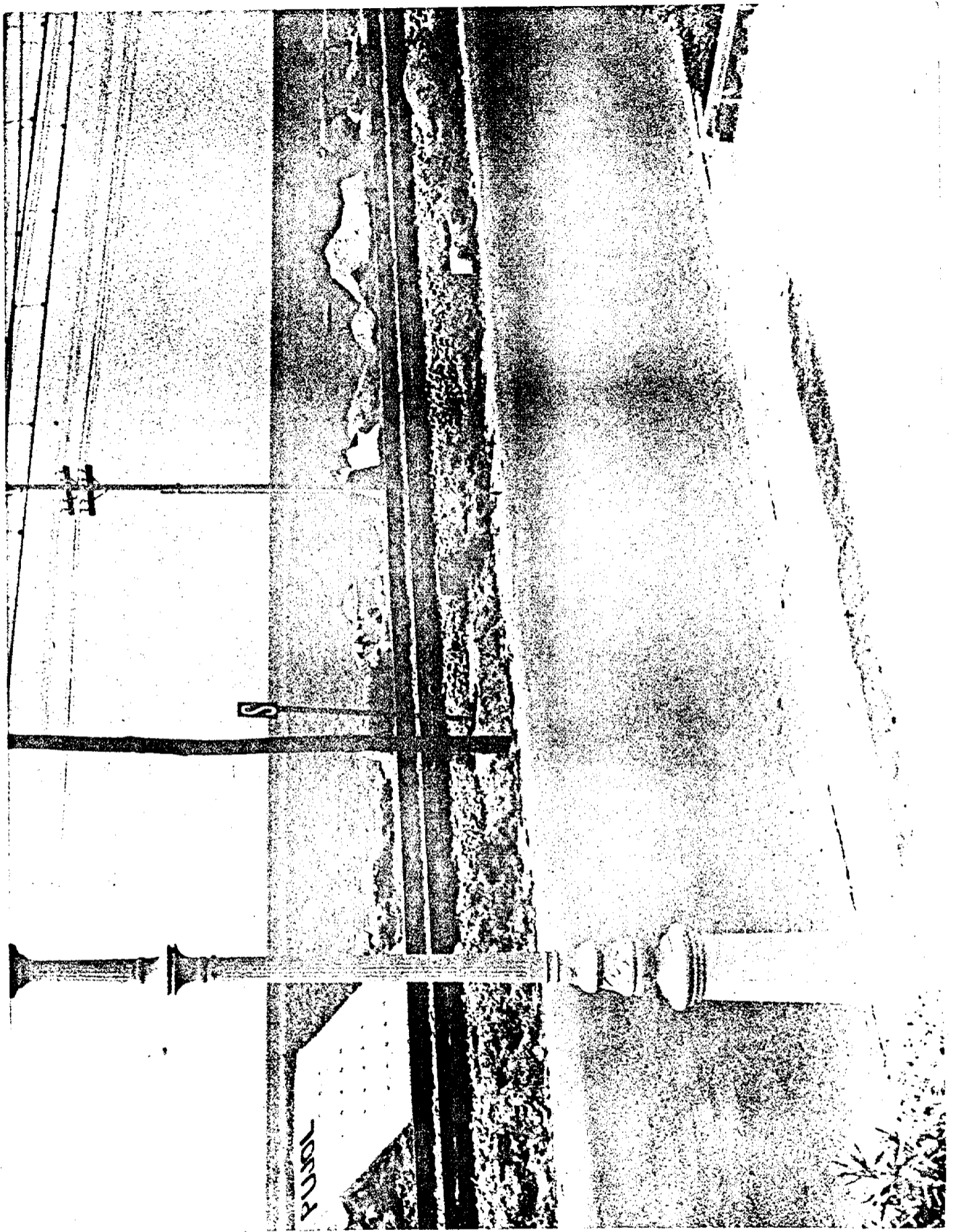

Cortès Le Garraf

Amelia di lie

1000000 R

Carretera de la costa (Pravara?)

100 FRANCO 1961

Docu-111 44

Fets tots ells, que constitueixen figures de delictes especialment tipificades pel Codi Penal vigent, i amb referència als quals han estat cursades per la via judicial diverses denúncies i querelles sense que fins ara s'hagi conegut cap resolució dels Tribunals amb referència a elles.

Excm. Sr.:

Ens permetem dirigir-nos a V.E. en la vostra qualitat del més alt magistrat de Catalunya, per exposar a la vostra consideració i examen una sèrie de fets que, donats els caràcters de gravetat amb què apareixen revestits, posen en entredit la dignitat de la persona humana i les garanties de l'Estat de Dret. Els fets en qüestió, que venen produint-se des de fa anys, són principalment els següents:

PRIMER: Amb freqüència lamentable els funcionaris de la Direcció General de Seguretat, i en forma particular, els de la IV Brigada Político-Social, infringeixen les normes establertes en el "Fuero de los Españoles", Llei d'Enjudiciament Criminal i Llei d'Ordre Públic, de manera especial en el que fa referència als següents fets:

- Detenció sense manament judicial (que constitueix una infracció de l'article 489 i següents de la Llei d'Enjudiciament Criminal).
- Registre domiciliari sense ordre de Jutge (que constitueix una infracció dels articles 545 i següents de la Llei d'Enjudiciament Criminal).
- No comunicació de diligències al Jutge Instructor en el termini assenyalat per la Llei (que constitueix una infracció de l'article 496 de la Llei d'Enjudiciament Criminal).
- Detenció il·legal després de 72 hores (que constitueix infracció de l'article 12 de la Llei d'Ordre Públic i art. 18 del "Fuero de los Españoles").
- Abusos, mals tractes, brutalitats i tortura, que constitueixen un delictes previst en els articles 420 i següents del Codi Penal.

SEGON: Així mateix, en el cas de delictes polítics, es dona una estranya situació de fet, que impideix als advocats designats pels detinguts o llurs familiars d'intervindre, visitar o assessorar llurs clients, situació que constitueix un atemptat al dret de tot acusat de poder defensar-se i ser auxiliat per lletrats professionals. Aquesta situació anòmala i antijurídica es produeix especialment en les anomenades jurisdiccions especials, i més freqüentment encara en el procediment sumari militar, respecte del qual hem d'assenyalar que encara en aquests dies existeixen detinguts en presó preventiva, subjectes a aquest procediment: que detinguts des de fa un any, esperen encara la celebració del Consell de Guerra, i als quals se'ls ha impedit tot contacte amb llurs advocats.

TERCER: Malgrat les expresses declaracions del present Codi Penal i de nombrosa jurisprudència, segueix utilitzant-se la via de les jurisdiccions especials, basant-se especialment en la Llei de 12 de març del 1943 que fa referència a Estat de Guerra i a rebel·lió armada, que de fet i de dret està derogada, i que a més estan clarament tipificats en el Codi Penal vigent. S'ha d'assenyalar que els tractadistes de Dret Penal Militar, en especial Querol i Díaz Llanos, donen per derogada la dita Llei.

Tots els fets exposats revesteixen una gravetat extraordinària en tant que no ofereixen al ciutadà garanties del compliment de la legislació establerta, i produeixen entre amplis sectors socials un profund malestar en no tenir plenes seguretats que la Llei serà observada i que, al contrari, se'n produeixen flagrants violacions, que ataquen dolorosament la integritat, respecte i dignitat de la persona, que és en definitiva, l'únic valor essencial de la nostra civilització i que sota cap concepte no pot ésser violat ni despreciat.

En defensa dels homes que habiten el nostre país, pel bon nom d'Espanya, pel seu prestigi, i sobretot, per l'esperit cristià que ha d'informar la nostra societat, adreçem a V. E. aquest escrit, amb la plena seguretat que els organismes judicials d'Espanya —fent honor a una secular tradició d'honradesa i equitat— sabran prendre les mesures pertinents per evitar que en endavant, es repetixin els fets exposats i no sigui violat l'Estat de Dret.

Déu guardi a V. E.

Barcelona, quatre de juny del mil nou-cents
[seixanta.

ENTRE ELS SIGNANTS FIGUREN:

Els escriptors: Jordi Rubió Balaguer, Anna Maria Matute, Lluís Romero, Josep Agustí Goytisolo, Sebastià Joan Arbó, Ramon Eugeni de Goicoechea, Joan Triadó, Xavier Benguerel, Joan Sales, Joan Teixidor, Maurici Serrahima, Joan Gomis, Josp Mª Castellet, A. Cirici Pellicer ...

Els sacerdots: Malaquias Zayas, L. Garriga, Narcís Seguer, Josep Cardús, Josep Dalmau,

Casimir Martí, Ricard Alberdi, Josep Bigorda, J.M. Beltran ...

Els metges: Nicanor Ancochea, Jeroni de Moragas, Delfi Abella, J. M. Ferrando, Pau Garsaball, Francesc Nubiola ...

Els catedràtics: Manuel Alonso Garcia, Josep Mª Valverde, J. Sureda, Antoni Badia, Manuel Jiménez de Parga.

Signen també el document: Jordi Maragall, Comte del Montseny, Antoni de Senillosa, Josep Mª Massip, Ramon Masramon, Duc dels Castillejos, S. A. R. Alexandra d'Hamburg-Lorena, Marquès de San Roman d'Ayala, Francesc Sitjar, Armand de Fluvià, Ferran Llopis Sarrió, Jordi Nadal Oller, Carles Montaner, Francesc Vila Abadal, Jaume Nualart, Antoni Cuenca, Francesc Sefta Cantarell, Carles Feliu de Travy, Antoni Comas, Alfons Carles Comín, Oriol Valls Marfà, Francesc Iglésias, Miquel Porter, Antoni Pérez González, Jordi Malaquer, Jordi Rubió i Loís, Félix Duran Cañameras, Josep Castaño, Joan Antoni Picardo, Santiago Foncillas, Antoni Bascompte, Eduard Bernadas, Alfons Garcia Seguí, Josep Antoni Casanova, Francesc Cavana, Albert Fina, Guillem Armora, Manuel Riera, Miquel Arimay i altres personalitats.

- 1 -

L'Església l'humanisme i la legalitat al banc dels acusats
del Tribunal d'Ordre Públic a Madrid.

PREHISTÒRIA DEL PROCÉS

=====

L'any 1960 fou celebrat el centenari del naixement de Joan Maragall. La celebració fou oficial a Catalunya. A la Diputació, a la sala del Consell de Cent tingueren lloc actes d'homenatge a l'insigne poeta i escriptor català. En un dels actes el mateix "Caudillo" hi assistí com a invitat d'honor.

L'Orfeó Català volgué també sumar-se al merescut record de l'autor de la "Oda a Espanya", amb un concert de cançons. Al programa hi havia com a final el Cant de la Senyera, la lletra del qual es de Joan Maragall. La programació havia estat aprovada per la censura oficial.

Unes hores abans de començar el concert ve de la Delegació d'Informació i Turisme la prohibició del Cant de la Senyera. Això provocà per part d'algun grup de catalans una protesta, que s'havia de manifestar en cantar precisament tot el públic assistent el Cant de la Senyera. Es repartiren lletres i se'n feu propaganda.

Al final del concert un grup d'entre el públic entonà el cant prohibit. Tot seguit la policia intervé, agafant a diverses persones i copejant a d'altres per tal de fer avortar la manifestació de protesta.

Aquest incident provocà per part de la policia secreta diverses detencions més a part de les hagudes en el Palau de la Música Catalana. De resultes de les detencions, interrogacions i perquisicions de la policia, fou registrada la llar del dirigent d'A. C. Jordi Pujol, metge i financer, qui finalment fou recluit a la Comissaria de Policia de la Via Llatana. Allí, ell i d'altres foren víctimes de mal-tractes de paraula i d'obra. Alguns d'ells tenen documents notariaus de les tortures sofertes a través de les nafres i hematomes que quedaren després dels cops infligits per la policia.

~~Vs. *[Signature]*~~

S'acusa a en Jordi Puig i d'esser l'organitzador de la protesta i se l'èntarbaté responsable de la campanya contra En Gu-linsoga llavors director de "La Vanguardia," Rebé maltractes més que ningú i finalment fou processat i jutjat per un tribunal militar sentenciant-lo a 8 anys de pressó.

Pot aixó arribà a la superfície pública. El mateix director de "La Vanguardia", Sr. Aznar, - ara representant espanyól a la Unió - féu una editorial referint-se a les tortures. Una altra editorial sortí a "ECCLESIA" - organ independent de l'Accio Católica espanyola - condemnant la tortura com a inhumana i anti-cristiana.

Aquest estat d'indignació pública davant els maltractes de la policia, féu aparèixer un escrit dirigit a l'Èxm. Sr. President de l'Audiència Territorial de Barcelona avaiat per més de 400 signatures corresponents a tota mena de personalitats catalanes, explicant que un rumor públic fundat es respirava aquells dies per tot Catalunya segons la qual la policia havia conculat les lleis vigents al país que prohibeixen els maltractes i tortures, i demanant que es fes una investigació legal dels fets a fi d'aclarir la situació i castigar als culpables.

Presentà l'escrit a l'Èxm. Sr. President de l'Audiència, el Sr. Marqués de Sant Roman de Ayala, Josep-lluís Urruela i Santillan.

Al cap de poc temps comencen d'arribar citacions de l'Audiència als signants de l'escrit a fi de sotmetre'ls a un interrogatori als Jueces, als Jueces - per part del President de l'Audiència. Presentava el President com havia sabut el signant la notícia dels maltractes (una pregunta correcta), qui l'hi havia donat i escrit a firmar (una pregunta incorrecta) = ect. Tots els demanats es ratificaren en la firma sense una sola excepció, de tal manera que després de 120 declaracions, davant la unanimitat dels declarants, es donà per acabada la citació dels 420.

Al cap d'uns mesos la premsa oficial comunicava que l'Audiència havia fet les diligències oportunes i perquisicions legals, i declarava fals el rumor públic sobre els maltractes de paraula, i d'obra de la policia als agafats en el dia del Concert de l'Orfeo Català.

INCOACIÓ DELS PROCÉS

Pels volts de Nadal de 1962, un bon dia, sense preparació cap mena, es cita a Mossèn Josep Dalmau, llicenciat en Sagrada Teologia, escriptor i Rector de Gullifés, a Joan Barnadas, President dels graduats d'A. C. i farmacèutic de profeció, a Josep-lluís de Urruela, Marqués de St. Roman de Ayala, i secretari de La Creu Roja de Barcelona, i a En Joan Sales, novel·lista, a fi de que vagin a rebre l'acte de processament "POR INJURIAS A LOS CRANÍCOS ESTATALES".

El procés està llençat pel procediment d'urgència. Es a dir que l'acusat té tres dies per respondre a les acusacions que se li fan i tres dies també el jutjat nº 14 (a qui ha estat encarregat aquest afer) per ensenyar els motius de la acusació. En altres paraules: s'han de posar les cartes sobre la taula i una vegada vist el joc del contrari, tornar-les a recollir i començar la jugada.

De moment feu riure que fos en procediment d'urgència un assumpte que feia més de 2 anys que, si per cas, les injúries s'havien proferit.

Els advocats que assumiren la defensa foren En Salvador Casanovas, En Josep Benet, En Pere Garcés i En Jaume Miralles (aquest es un dels monàrquics liberals que foren desterrats a Puertaventura (Canaries) en motiu del CONTUENIJO DE MUNICH), entre les formes claudestines democràtiques de les Espanyes.

Al cap d'un quant temps de pagar-les, el jutjat nº 14 canvia l'acusació de "INJURIAS" per l'acusació de CALUMNIAS. Un temps després torna a canviar l'acusació de "CALUMNIAS" per la de "PROPAGANDA ILEGAL".

Filtracions hagudes en el Palau de Justícia diuen que l'acusació es tant sense fonament que l'assumpte es quedarà sota la tanca indefinidament fins que mori d'inanició.

Al cap de mes d'un any es crea el TRIBUNAL DE ORDEN PÚBLICOO a Madrid que centralitza tots els delictes en contra de l'Estat espanyol. Al jutjat nº 14 l'hi falta temps per desprendre's del procés, enviant-lo a Madrid i rentant-se'n les mans definti-

Fragments del discurs d'Arce Colunga

(...)

Yo, en esta noche, puesto al habla con seis mil hermanos y camaradas, no sé cómo he podido expresar ni una sola idea. Viene a mi algo que está por encima de mi propia voluntad. Yo, amigos, camaradas, tengo una fe extraordinaria en España en estos momentos. Creo que nuestra misión es una misión no ya sólo de nuestra propia nación, para ejercerse dentro de ella, sino para ejercitarla ante el mundo. Nosotros no tenemos unos ejércitos napoleónicos que vayan transportando o exportando las ideas de la revolución. Tenemos solamente nuestra serenidad, nuestra hidalguía, nuestro espíritu de trabajo.

Yo me alegro mucho de ser el jefe provincial en esta provincia, de ser el gobernador en esta provincia tan estragada y tan cambiada, como decía al principio, por las divisiones, por las infamias y por los extravíos, extravíos de los unos y equivocaciones de los otros; esta Barcelona, de tal índole sensible y laboriosa, con tal sentido de civilización, con tal finura y exquisitez de espíritu, que comprende los matices y se hace cargo de todo absolutamente; esta gran Barcelona en donde nosotros sabemos que la situación económica no es grave, pero no es eufórica, y, sin embargo, ¡qué gran disciplina, qué gran orden, qué gran sensatez! Y por esto aquí, en Barcelona, se nota y se lamenta más la existencia de las deformaciones y de las falsedades, de todo eso que surge en conciliábulos que no corresponde a las etiquetas que falsamente pregonan. Nosotros, sí, amigos y camaradas, que somos católicos y que somos religiosos, nosotros que defendimos la religión católica y las iglesias, nosotros

sí que estamos dentro de la sumisión a la jerarquía del orden eclesiástico, pero aquéllos son unos farsantes, son unos falaces y basan todos sus extravíos en deformaciones y en falsedades, pues vosotros, sabéis, lo mismo que yo, que en el Palacio de la Música no hubo más que diez detenciones y diez multas, y hubo el autor que se confesó de unas hojas sediciosas y eran injuriosas para el Jefe del Estado. Esta es la verdad, y nada más que la verdad, y toda la verdad. (Grandes y prolongados aplausos).

(...)

"La Vanguardia", 20 de juliol de 1960

Todos los discursos de este señor son divertidísimos. No comprendemos como Franco no le prohíbe hablar. Si callase evitaría ponerse en ridículo y que el sonrojo de vergüenza tiñese las mejillas de las Autoridades y falangistas de buena fé -si es que todavía queda alguno- que le escuchan o leen. Sea como sea y ya que nuestra prensa libre -la libertad de una democracia orgánica- no se atreve, intentaremos glosar algunas partes de aquel llanés mole discurso. Brevemente, que la clandestinidad no dé para más. (Las partes entrecuadradas que siguen pertenecen al texto del discurso)

=====

"Tenía que ser en Barcelona donde diésemos la impresión... de una hermandad de esta índole, en donde cerca de 6.000 camaradas -podíamos ser muchos más si las realidades del servicio no tuviesen sus límites..."

(Suponemos que estos límites se refieren a los cubiertos: porque ya comprendemos que los fondos del Movimiento pueden movilizar a más de 6.000 comensales... Lo raro es que, a este precio, fuesen tan pocos).

"... se intentó hacer una propaganda de centenares de detenciones y de torturas efectuadas por un Cuerpo tan benemérito como la Policía que es la salvaguardia del orden y de la paz de la Comunidad española..."

(Nadie habló de "centenares de detenciones" y sí de las torturas y malos tratos aplicados a los pocos detenidos en el Palacio de la Música. Los componentes del Consejo de Guerra que juzgó a los Sres. Jordi Pujol y Pizón, las tuvieron en consideración al preguntarles reiteradamente si se sentían más seguros en la jurisdicción militar que en la policial. Esto prueba que los militares con honor reprueban estos métodos y torturas que son del dominio público... y que D. Felipe conoce muy bien. Su historia no es de hoy...)

"... la gran lección de que nosotros tenemos en nuestro país la mayor y más espléndida de las libertades, tenemos el más seguro de los órdenes, tenemos dentro de nuestras limitaciones, la mayor de las eficacias, tenemos la mayor de las garantías".

(¡Hombre! ¡Un poco de seriedad!... Y luego de esta parrafada, D. Felipe, ya descansado, se mete en política internacional, de la que ya en anteriores ocasiones ha dado muestras de conocer a fondo. Cita a Italia, por la que tiene querencia, Corea, Japón, Cuba, Venezuela y termina con Bélgica que, pobrecita, no sabe lo que se hace con aquellos salvajes del Congo. El buen hombre, ya ambalado, después de citar una nueva Ley de Dios que consiste en que "no se puede descansar porque el que descansa muere" llega -uno no comprende exactamente cómo ni porqué- a decir que:

("... nos encontramos con una creación económica que ha de producir en etapas sucesivas, aunque estemos atravesando una circunstancia adversa, un mejoramiento de la vida. Nosotros nos encontramos con un mejoramiento ya existente".

(¿De qué sirve la "Canción de Papel de la "Codorniz" si no es para tipos como D. Felipe?. Si, cuando menos, D. Felipe permitiese que le arreglasen sus discursos antes de publicarlos, aunque fuese por alguien de menor altura que él... Ya sé. Diría las mismas cosas, pero, por lo menos, las entenderíamos. Sin contar con que el disco de las "circunstancias adversas" ya está rayado. Busque otro).

Acedo dá por sentado que los derechos del hombre ya están superados en España. Ya no se discuten. ¿Para qué?.

"Lo que está en litigio, en la vida moderna, es la justicia distributiva económica..."

(Muy bien. Aunque, dicho sea de paso, algo parecido habíamos leído no hace mucho en una revista francesa, citando un texto de Kruschef. El D. Felipe ruso dice: "Los pueblos han superado la etapa primaria del sentimentalismo burgués. Las relaciones entre los hombres se basan en realidades económicas. El nivel de vida tiene más importancia que la libertad. Las únicas garantías morales que precisa el hombre son las que le permitan el disfrute de una vida económica más holgada".

Siempre habíamos creído que quitado todo el farrago de palabrería que enmas-

cara el trasfondo del Movimiento, saldrian estos conceptos netamente marxistas. "Lo que está en litigio en la vida moderna es la justicia distributiva económica". Los derechos del hombre ya están superados en naciones como la nuestra tan "hondamente cristiana". Por ello, la libertad es solamente una palabra "superada" y las garantías personales están también ya "superadas".

¿Que entenderá este buen hombre por cristianismo? ¿Ir a Misa y pagar al clero?

O, lo que es más verosímil, ¿no estará más cerca del comunismo que del cristianismo? No es raro el traspaso del falangismo al comunismo. Quizá D. Felipe no lo haga mientras detente el poder. Pero... ¿y luego?...

"... una exigencia de esta hora es la de vigorizar nuestras instituciones la de darles una vibración que acaso les falte, porqué, no nos engañemos, la juventud en España está inerte, inerte para todo en general..."

(Y para el Movimiento en particular. ¿No es esto?. Gracias por su sinceridad. Del párrafo anterior sobran el "acaso" y el "no nos engañemos". Aquí nadie se engaña. Todos lo sabemos y todos lo saben. Esto es gordo, sí señor. Las instituciones del Movimiento salvador, sin vibración. (Y aquellos 6.000 comensales que "hubieran podido ser 15.000..." ¿Qué? ¡Hala a comer! Y que vibre su tía. Así, claro, no hay manera de salvar a España. Todo es muy grave. Pero aún es peor lo de la "juventud inerte" Pero ¿no es esto lo que buscaban? La negación continua y constante de todo lo que constituye la esencia de la dignidad humana. Anteriormente D. Felipe lo ha dicho: "Lo que está en litigio en la vida moderna, es la justicia distributiva económica..." Todo lo demás sobre en la "cristianísima España". Pero no. No es la juventud inerte lo que le preocupa a D. Felipe y a sus amos. Es la juventud activa, aquella que saben que no está con ellos y que únicamente pretenden someter con amenazas groseras y privación de libertad. ¿No es verdad, D. Felipe?

De pronto el Jefe del Movimiento en la Provincia, ataca duramente al FRENTE DE JUVENTUDES:

"La forma de que se incorpore no es ofrecerle libros de texto y vacaciones pagadas, ni llevarlas al Campamento donde disfrutaban de ventajas todavía mayores, ni tampoco incorporarlos a los puestos públicos..."

(No. Todo esto sobra. ¿Y no ha dimitido nadie? El espíritu de obediencia al interventor de pagos es ejemplar.)

Lo importante es, por lo visto, un lavado cerebral "sin libros de texto ni vacaciones pagadas...ni campamentos... para que " se sientan interesados en todo aquel mecanismo espiritual (!) que corresponde a esas mismas instituciones nuestras, viviendo en toda su intensidad, incorporadas a la conciencia y al latir del pueblo"

(Si entendiésemos el ruso estamos seguros de que encontraríamos textos semejantes en "Pravda". Pero mejor escritos).

A renglón seguido dice que las Cortes son algo muy serio, que nadie conoce y de las que hay que hacer propaganda. ¿Más propaganda?. Luego arremete contra los técnicos "sean economistas o sean hombre de ciencia extraordinarios" (no asoma la oreja de los del OPUS DEI) para terminar diciendo que éstos (los del OPUS y los técnicos) deben someterse a los políticos porqué, lo dice D. Felipe: "...las leyes naturales son muchas veces obra de la coyuntura psicológica, y esto es algo que Dios(!) reserva a la intuición de los políticos y que corresponde a esos misterios del alma humana".

!Que grande eres Felipe!!

Según este señor, después de 25 años de Régimen Democrático Orgánico, resulta que solo están los que ya estaban (es decir los que chupan del bote) y que el maravilloso espectáculo del país ha de servir para "que tengamos fé, pero al propio tiempo para que incorporemos a nuestra juventud... para que no llague el día en que nuestro Caudillo... se extinga su vida y entonces nos encontremos con que las instituciones dependen de él"

Y, a continuación dice que sí, que dependen de él -tal como nosotros, algo maliciosamente, hemos de confesarlo, ya habíamos supuesto- pero que no... porqué...

En fin, que se hace un lío tremendo que ahogan largos y prolongados aplausos de los que, en plena digestión, creen que ya ha terminado. Pero no. El no ha terminado. Pero nosotros sí, porqué el papel no da para más y D. Felipe es interminable...

MI DESPEDIDA

Es sencilla y es humilde. Como todas, ha de aparecer inevitablemente envuelta en suave tristeza. Al cesar en el mando civil de la provincia, mi alma es sólo capaz de una inmensa gratitud. Gratitud a Dios sobre todo, pues a El debo la fortuna de haber merecido este honor que el Caudillo se ha dignado confiarme por tantos años; gratitud a todos los barceloneses, porque, salvando excepciones apasionadas, han comprendido la sinceridad de mis propósitos en busca de la paz, del orden y de la justicia, que tan necesarios son a nuestra Patria y, dentro de ella, a Barcelona. A todos, por tanto, dirijo mi último saludo oficial, ya que humanamente, mientras aliente mi vida, seguirá entrañablemente unida al bienestar y a la felicidad de quienes tan afectiva y disciplinadamente correspondieron a mi buena voluntad de gobernante.

Felipe ACEDO COLUNGA

Barcelona, 22 de octubre de 1960.

**La Gran Cruz de Isabel
la Católica a don
Felipe Acedo Colunga**

Su Excelencia el Jefe del Estado ha concedido la Gran Cruz de Isabel la Católica a don Felipe Acedo Colunga. — Cifra.

~~LVE 22 octubre 1960~~

~~el mandado de la publicación
del Consejo de Ministros a don Felipe Acedo Colunga
don Felipe Acedo Colunga, jefe provincial
de la provincia de Barcelona, jefe provincial
del movimiento.~~

La marxa de l'Acedo Colunga del Govern Civil de Barcelona, és la culminació d'uns fets que han posat de nou al carrer l'endèmic problema de Catalunya.

Després d'uns anys d'atonía deguda principalment a la represió policíaca, les noves generacions catalanes han iniciat el redreçament de Catalunya i tot el poble català en té plena consciència: la campanya contra en Galinsoga, els fets del Palau de la Música, la reacció de molts sectors ciutadans contra els apallissaments dels detinguts, la condemna d'en Jordi Pujol dictada a un Consell de Guerra Sumaríssim, l'actitut decidida de l'Abat de Montserrat, són, entre d'altres, indicis eloqüents d'aquest ressorgir de Catalunya com a poble.

Al trobar-se davant d'aquesta realitat, l'Acedo va perdre els estreps i el seu odi a Catalunya i manca de visió política es manifestaren en les consignes hitlerianes donades a la Policia autoritzant-los a fer un escarment amb els detinguts del Palau de la Música i en els seus insults de carreter (recordem aquells dicteris de "mal nacidos"...) contra tots els catalans que tenim el bon gust de no pensar ni actuar com ell. Tot això ha motivat un rosari de protestes en totes les esferes del país, àdhuc algunes de governamentals que, prescindint de detalls i anècdotes, han produït la cesantia de l'Acedo Colunga com a Governador Civil de Barcelona.

En aquest moment el nostre record va vers en Jordi Pujol empresonat a Saragossa. La seva actitut, valenta i clara, és un exemple per tots i esperona la nostra acció col·lectiva. Veiem que el seu sacrifici no és estèril i això ens diu que el nostre tampoc ho serà. La transcendència de les actituds consisteix en aquestes reaccions en cadena que produeixen resultats llunyans: el fracàs inicial pot conduir a l'èxit final. Avui, més que mai, calen actituds que obrin el camí a objectius concrets. L'arrastrar-se als peus dels governants pidolant l'almoïna d'un tot que ens pertany no condueix a res.

El nou Governador Civil de Barcelona, representantx del Poder Central, ha de saber que Catalunya vol ésser respectada i que en tots els catalans hi trobarà sempre homes disposats a fer-se respectar i a fer respectar els drets de Catalunya com a poble.

Aquest respecte no suposa trencament de l'unitat, sinò que és la única manera d'assegurar-la. Catalunya vol fer via juntament amb els altres pobles hispànics en una mutua fidelitat a la propia manera d'ésser i vol caminar vers aquesta unitat pels camins de la llibertat, única garantia sòlida de la nostra dignitat d'homes i de catalans.

I N F O R M E

AL C. GOBERNADOR CONSTITUCIONAL DEL ESTADO DE JALISCO, PROF. JUAN GIL PRECIADO
A SU EMINENCIA EXMO. SR. CARDENAL JOSE GARIBI RIVERA, ARZOBISPO DE GUADALAJARA
AL C. PRESIDENTE MUNICIPAL DE GUADALAJARA, DR. JUAN I. MENCHACA.

Con todos los respetos por la alta representación y jerarquía que ostentan sus dignísimas personas, me permito informarles lo siguiente:

En esta hospitalaria ciudad de Guadajara, con motivo de la Conferencia diplomática sobre Derecho Aéreo Internacional, tenemos un huésped, delegado de un país con el cual el nuestro no sostiene relaciones diplomáticas, que todos los hombres honrados, de sentimientos normales de bondad o de creencias sinceramente cristianas, no pueden dejar de considerarlo indeseable. Se trata de

PELIPE ACEDO COLUNGA.

Prescindimos de sus ideas políticas y de su representación. Lo que nos ocupa ahora es su estricta condición como simple individuo.

Siendo gobernador durante nueve años de Barcelona, cometió tantos atropellos a la dignidad humana, que sus superiores se vieron obligados a destituirlo.

La negra historia del gobernador Acedo, resultaría muy extensa por lo que nos concretamos a su última actuación.

El día 19 de mayo del año pasado se celebró en Barcelona un festival a cargo del Orfeó Catalá y en homenaje a la memoria del poeta Joan Maragall y del compositor Lluís Millet autores de la letra y la música del "Cant a la Senyera" (Canto a la Bandera) que figuraba en el programa previamente autorizado por el Ministro de Información, pero que a última hora fue suprimido a instancias del gobernador. El público indignado, se puso espontáneamente a entonar el canto. Los esbirros de Acedo, distribuidos en gran número y estratégicamente por el amplio local del Palacio de la Música Catalana, se lanzaron contra la multitud y efectuaron unas cien detenciones. Escogieron unos cuantos y durante tres días, sin descanso, los sometieron a espantosos y repugnantes tormentos. Todos los detenidos eran de filiación católica, entre ellos el Dr. Jordi Fujol, Secretario de Acción Católica de Cataluña. Además de los maltratos físicos, los verdugos proferían viles insultos, no tan sólo contra los torturados, sino contra todos los catalanes, que por decencia preferimos no escribir, pero que todo ello consta en las actas números 2068 y 2075 del Protocolo del Notario de Barcelona, Antoni Gual.

En protesta de estos hechos se levantaron múltiples voces, desafiando las persecuciones entre ellas las del Abate Mitrado de Montserrat, Dom Aureli Ma. Escarré.

La actuación de Felipe Acedo Colunga, de la contextura moral de un Eichmann, sobrepasa los límites políticos, se trata de unos delitos sádicos en contra de la humanidad, condenados por todas las sociedades libres y principalmente las cristianas.

Ante la reciente declaración de Acedo Colunga de que durante los nueve años que ejerció el puesto de Gobernador no se registró incidente alguno, se estremece la carne lacerada de sus víctimas.

Aquí termina mi informe, inspirado en el deseo de contribuir a la profilaxis espiritual evitando contactos nocivos.

Els Catalans de Guadalajara, Mèxic

NOTA: Per obra i gràcia dels catalans de GUADALAJARA, el despota Acedo Colunga abandonà precipitadament el "Congrés Internacional de Dret Civil Aeri" que es celebrava a aquella ciutat mexicana.

CISL

LUMIERE

QUELQUES VÉRITÉS SUR LES DICTATURES

L'exactitude des informations est toujours contrôlée avec le plus grand soin avant publication. Le contenu du présent bulletin peut être utilisé sans autorisation. Une référence à la présente publication serait toutefois appréciée. Le rédacteur de "Lumière" serait heureux de recevoir un spécimen ou un extrait de toute reproduction.

DANS L'OMBRE DU CAUDILLO

Documents sur la domination cruelle et
arbitraire de la police en Espagne

JORDI ARQUER
Délégué à l'extérieur de
"RESISTÈNCIA CATALANA"
Boîte Postale 6
PARIS-8^e

**Publié par la Confédération Internationale des Syndicats Libres,
24, rue du Lombard, Bruxelles, Belgique**

DOCUMENT 103

CATALÀ:

El "Cant a la Senyera", obra magnífica de Joan Maragall i Lluís Millet, es pot cantar a tot el món, menys a Catalunya.

BUTLLETI MENSUAL D'INFORMACIO PER ALS SOCIS

ANY IX - NOVEMBRE - FEBRER - CARACAS - Av. Los Samanes, 14 - La Florida - Telèfon: 55.02.60 - N° 99 - 102

Màrtirs
de Catalunya

JORDI PUJOL

JA fa un any que sofreix detenció en els ergàstuls franquistes el doctor Jordi Pujol, digne i heroic patriota català. No és pas l'única víctima de les hordes falangesques, a Catalunya i altres pobles hispànics. Recordem que fa un any fou detingut per haver cantat himnes patriòtics, amb tot el públic, al Palau de la Música Catalana, de Barcelona, en rèplica a l'afront que constituí la visita del botxí en cap, Francisco Franco, i alguns dels seus còmplices. Mestrestant, els serveis franquistes publicaren, amb data del primer de novembre de 1960, una estadística en la qual afirmen que no hi ha cap detingut polític ni social en tot el territori subjugat. Però l'acció internacional a favor dels presos polítics i socials de la Península Ibèrica s'intensifica cada dia més.

L'accio internacional...

Important resolucio del Comitè Executiu de la C. I. O. S. L. Campanya Internacional per la llibertat dels presos polítics. Constitucio d'un Comitè d'Ajut als catòlics catalans. Nombrosos telegrams de protesta contra les persecucions franquistes. La presència d'observadors estrangers determina l'ajornament del procés contra els militants de la C. N. T.

La resolucio del Comitè Executiu de la C. I. O. S. L.

El Comitè Executiu declara amb una profunda indignació que la reorganització del règim de Franco en fallida, per les organitzacions internacional i intereuropees és duu a terme en detriment dels treballadors espanyols. Les miserables condicions de vida d'aquests darrers han encara empitjorat i l'atur forçós augmenta cada dia.

Altrament el règim intensifica les persecucions contra els seus adversaris polítics i sindicals. Els processos monstres continuen i en tots ells mantes condemnes inhumanes han estat pronunciades. I ho han estat quan encara nombrosos combatents per la llibertat com Antoni AMAT —sobre la sort cruel del qual el Sisè Congrés Mundial ha cridat l'atenció— estan emprisonats des de fa molts anys i encara esperen el seu judici.

En diverses represes, els òrgans directors de la C.I.O.S.L. han expressat llur oposició vigorosa a tota ajuda donada pels governs o les organitzacions intergovernamentals al govern de Franco, així com la seva admissió a les Nacions Unides, a les seves institucions especialitzades i a les organitzacions intereuropees. El Comitè deplora particularment la decisió de l'Assamblea Consultativa del Consell d'Europa d'invitar els membres del parlament fantotxe de Franco a discutir de les qüestions relacionades amb Espanya. I no és menys deplorable que siguin presos en consideració els projectes relatius a l'admissió d'Espanya a l'O.T. A.N.

El Comitè Executiu

FA UNA CRIDA a tots els governs interessats per tal que abandonin aquesta malaurada política de cooperació amb el règim de Franco, la

qual només serveix per a descreditar les nacions democràtiques, per a reforçar el sistema tirànic de Franco i per afeblir les forces democràtiques d'Espanya.

DECLARA que els sindicats lliures no poden suportar més aquesta traïció a la causa democràtica i que si els governs no modifiquen llur actitud, el sindicalisme lliure es veurà obligat a retirar llur suport a les organitzacions o institucions establertes pels països democràtics, en

els quals l'Espanya de Franco és o esdevindrà membre.

INVITA urgentment les organitzacions afiliades a pressionar llurs governs respectius per tal de que retirin l'assistència a la dictadura de Franco i no cooperin més amb ella.

EXPRESSA la seva simpatia pels sofriments del poble espanyol i l'esperança que l'hora del seu alliberament i l'establiment d'un Estat veritablement democràtic arribarà ben aviat.

Per la llibertat de tots els empresonats

Omer Becu, Secretari General de la C.I.O.S.L. ha adreçat una circular a les organitzacions afiliades demanant intervinguin a la campanya en pro de la llibertat dels presos polítics espanyols.

En aquesta circular el Secretari General de la C.I.O.S.L. fa ressaltar el cas d'Antoni AMAT el qual segueix detingut a la presó de Carabanchel sense haver estat jutjat per cap tribunal.

Un Comitè de defensa dels catòlics catalans perseguits

Tota la premsa ve parlant de les detencions de catalans membres de les organitzacions catòliques. Detinguts durant el mes de Maig i maltractats primer als comissariats de policia finalment han estat jutjats per un tribunal militar. El Doctor Jordi PUJOL i el senyor PINZON han estat condemnats a 7 i 3 anys de presó respectivament.

Aquest Comitè es proposa d'ajudar moralment i material als catòlics catalans perseguits per la dictadura franco-falangista. Per a dur aquesta meritòria tasca a bon terme invita a adherir-se i ajudar l'esmentat Comitè.

Un Comitè de defensa dels catòlics perseguits pel franquisme s'ha constituït a França. Monsieur Josep FOLLIET n'és el president.

La correspondència cal adreçar-la a M. Esteve Bouruet-Aubertot, 21 Bd. de Latour-Maubourg, Paris (7e). A partir del primer d'Agost a Mme Renard, Le Parc-de-Petit-Bourg, 13-627, a Evry-Petit-Bourg (Seine-et-Oise).

... contra el franquisme

Novembre 1962

dialec

ANY I, N° 1

Preu : 0,65 NF

PARIS, NOVEMBRE del 1962

Salutació a Jordi Pujol

L'apartelló d'aquest primer número de **DIALEG** haurà coincidit amb la llibertat de **JORDI PUJOL**, després d'una llarguíssima condemna.

DIALEG saluda amb viva efusió l'exemplar patriota que ha sabut encarnar la protesta de les noves generacions catalanes enfront d'un règim que és essencialment enemic de Catalunya i de tota llibertat.

El poble català no oblidarà mai l'exemple de dignitat i de fermesa que Jordi Pujol sabé donar en una època de baixesa i covardia.

DOCUMENT 107

CATALUNYA-PUJOL

IUTADÀ JORDI PUJOL:

En aquest primer aniversari del teu captiveri, els catalans et recordem més que mai. El teu magnífic gest a favor de la dignitat col·lectiva, resta imprès a la ment i al cor de tots nosaltres. →

Copies d'aquest

Estigues content i tranquil, que la bandera enarborada, continua al grat de l'aire, ara més que abans. El teu gest patriòtic ha volat per sobre les fronteres i és pregonament estimat i agraït per tots els catalans escampats pel món. El teu ostracisme ha fet el miracle d'una gran unitat. Tant se val la procedència o la formació de cada català; tots pronunciem el teu nom amb respecte i devoció.

En aquest aniversari, retorna la indignació dels ciutadans per les barbàries tortures esgrimides contra els patriotes, pels insults abjectes de la policia espanyola dirigits als catalans, pels atropells del «virrei» Accedo Colunga i per la permanent persecució a la nostra cultura i a la llengua catalana.

Uns militars espanyols et condemnaren, il·legalment, per tal que tots els catalans sabessin que aquell que defensava valentment la llibertat de Catalunya, serà perseguit. Amb la teva condemna, pensaren: los catalanes de mierda, ja faran bondat. Crassa ignorància! Les autoritats feren tot el necessari per a desvetllar l'esperit català i ho assoliren de faiso mestrivola. Calla remoure el callu i ho féu magistralment l'Accedo Colunga —d'odiada memòria— tractant els catalans com a ciutadans de tercera categoria, com a poble ocupat per l'exèrcit espanyol.

Però, callia també que sorgís una veu que dignés: Catalans! És la veu que sorgeix a cada tombant històric de la nostra Catalunya. I, ara fa un any, la teva actuació fou la veu, fou el crit que despertà les nostres joventuts que ara ja saben que eis, l'insigne president, pel teu amor a la terra que eis ha vist néixer, pel teu amor a la llengua catalana —parla mil·lenària de Sants, de Papes i de Reis—, pel teu amor a la llibertat.

No és estèril el teu empresonament. Milers de ments sanes i honrades, cada dia volen fins a tu. Cada dia senten més la necessitat de fer quelcom a favor dels nostres ideals. I quan tornis, amb l'aurèola del teu sofriment per la pàtria, podràs constatar que el teu exemple ha estat una magnífica sembra. Podràs constatar, també, que els catalans no som ni uns bords ni uns mesells, com afirmaven aquells polítics, d'ànima malalta, representants autèntics de l'odi i de les més baixes passions.

I la teva ardida defensa d'El Cant a la Senyera, ha fet que tots els Orfens Catalans que hi ha a l'estranger el cantin constantment i expliquin

als seus públics que la magnífica obra de Don Joan Maragall i del Mestre Lluís Millet, es pot cantar a tot el món menys a Catalunya.

Aquest missatge ha estat redactat, imprès, tramès i repartit per catalans de tots els estaments i de diverses formacions. Tots, però, fidels al nostre bressol, donant així una prova de la nova Solidaritat del nostre poble. I volem finalitzar-lo reproduint la lletra d'El Cant a la Senyera, per tal que tots els nostres joves constatin que hom prohibeix aquesta cançó, simplement perquè és una ofrena a la bandera dels catalans.

Beivolgut i admirat Jordi Pujol:

Tots estem orgullosos de tu. I tu has de sentir la gran satisfacció de saber-te al cor de la majoria dels catalans.

Per la Pàtria.

Per la Llibertat!

Visca Catalunya!

Ciutat de Mèxic, Maig del 1961.

EL CANT A LA SENYERA

Al damunt dels nostres cants
aixequem una Senyera
que els farà més trionfants.

Au companys enarbolcm-la
en senyal de germandat!

Au, germans, al vent descem-la,
en senyal de llibertat.

Que volei! Contemplem-la

en sa dolça majestat!

Oh bandera catalana!

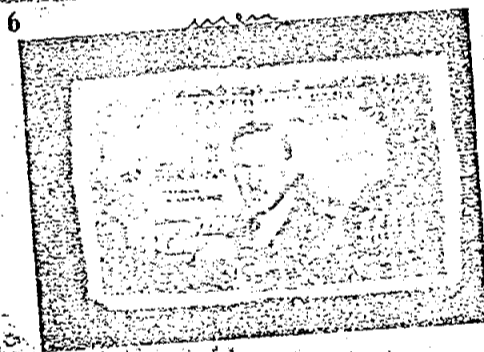
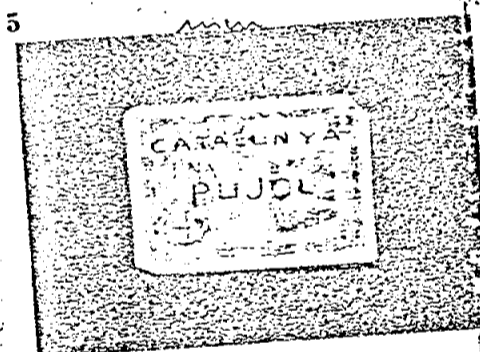
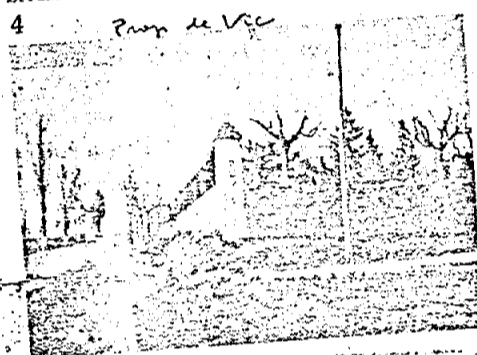
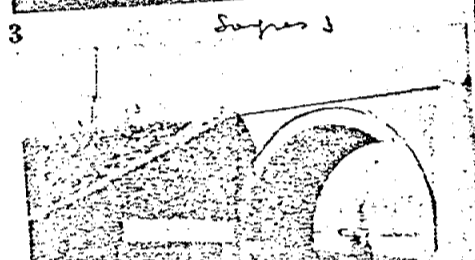
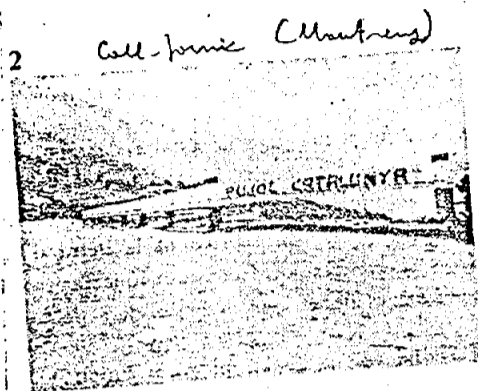
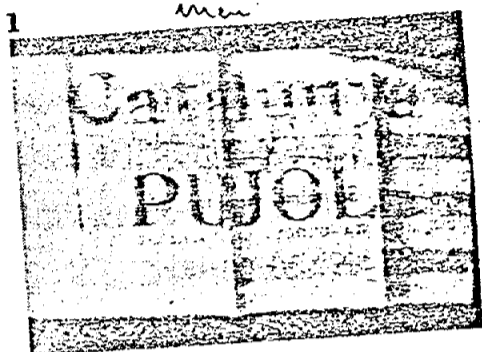
nostre cor t'és ben fidel!

volaràs com au galana
pel damunt del nostre anhel!
Per mirar-te sobirana
alçarem, els ulls al cel.

I et durem arreu enlaire
et durem, i tu, ens duràs!
vòlciant al grat de l'aire,
el canni assenyalaràs.

Ejna veu al teu cantaire,
llum als ulls i força al braç,

Fotos meves envicades a molts llocs de l'exili.

BANDERES AMB LA LLENGUA «CATALUNYA PUJOL»
APAREIXEN PER TOTES LES CONTRADES CATALANES

1. Bandereta catalana de gran difusió. 2. Coll-Formic (Montseny). 3. Pont de Montcada-Reixac (Vallès Occidental). 4. Carretera general de Barcelona a Puigcerdà, prop de Tona (Plana de Vic). 5 i 6. Bitllets del Banc d'Espanya amb els noms de Catalunya i Pujol.

A la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides.

Nova York.

El Consell Nacional Català ha apel·lat diverses vegades a la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides per a denunciar repetides transgressions del contingut de la Carta Universal de Drets Humans pel règim dictatorial espanyol del general Francisco Franco;

El C. N. C. ha demostrat que el règim franquista no respecta res del que mana la Carta sobre els drets fonamentals de la persona humana i els catalans pateixen doblement les arbitriietats dels altres ciutadans: com a súbdits forçosos d'un Estat foraster i com a ciutadans de la Nació catalana;

Les tortures i els tractes inhumans han estat aplicats des de fa vint anys als detinguts acusats d'adversaris del règim (Vegí's Article 5 de la Carta); les detencions arbitràries, els maltractes i fins i tot els segrestaments s'han practicat amb tot el cinisme, i, entre els segrestaments més escandalosos, cal recordar el realitzat contra el President de Catalunya, l'Honorable Lluís Companys i Jover, detingut en territori francès amb la col·laboració de la Gestapo alemanya i portat davant d'un Consell de Guerra que el va fer afusellar el 15 d'octubre del 1940 (Vegí's Article 9 de la Carta); la inviolabilitat de la vida privada, de la família, del domicili i de la correspondència no és respectada (Vegí's l'Article 12 de la Carta); ningú no pot sortir del país i retornar-hi sense venir obligat a signar un document infamant d'acatament al règim totalitari del general Franco (Vegí's Article 12 Apartat 2); la llibertat de pensament ha estat proscria (Vegí's Article 18); la llibertat d'expressió no existeix (Vegí's Article 19); la llibertat de reunió i d'associació és perseguida (Vegí's Article 20); els treballadors venen obligats a pertànyer a l'únic Sindicat tolerat pel règim (Vegí's Article 20 Apartat 2); no poden sindicar-se lliurement (Vegí's Article 23 Apartat 4); l'exercici dels drets ciutadans és conculcat (Vegí's Article 21); les eleccions

per sufragi universal mai no han estat fetes als territoris dominats pel règim franquista (Vegí's Article 21 Apartat 2); l'educació dels infants de Catalunya i dels altres països de llengua catalana és feta sense respectar l'idioma matern (Vegí's Article 26 Apartat 2); la voluntat paterna sobre l'educació, no compta per a res (Vegí's Article 26 Apartat 3); les activitats culturals són limitades a les organitzacions que fan acatament al sistema totalitari espanyol i són prohibides a entitats independents com és l'Institut d'Estudis Catalans, Membre de la Unió Acadèmica Internacional (Vegí's Article 27); i l'Article 30 de la Carta que diu que ni l'Estat ni cap persona no poden emprendre activitats ni realitzar actes encaminats a la supressió de qualsevol dels drets i llibertats proclamats universalment, són escarnits pel règim totalitari espanyol del general Franco.

Es evident, doncs, que un gran nombre dels articles de la Declaració Universal de Drets Humans de les Nacions Unides són burlats pel règim polític imperant a les nacionalitats i pobles que formen l'actual Estat espanyol.

El sistema de terror policíac havia impedit fins ara que el poble de Catalunya s'atrevis a protestar contra tantes arbitriietats, contra els inqualificables segrestaments, contra els insults i les tortures als detinguts, contra el tracte inhumà als condemnats polítics, tot practicat amb la major impunitat. Avui, però, l'escàndol dels procediments emprats per la policia franquista de Barcelona ha fet aixecar la protesta ciutadana i els catalans han donat la cara a l'enemic per a denunciar als Tribunals de Justícia la transgressió persistent de l'Article 5 de la Carta on es diu que ningú no serà sotmès a tortures ni a penes o tractes cruels, inhumans o degradants.

Els joves catalans detinguts amb motiu d'uns incidents ocorreguts al Palau de la Música Catalana, de Barcelona, el 19 de maig del 1960, pel simple fet d'entonar el «Cant a la Senyera», foren bàrbarament torturats

i insultats per la policia a les ordres del Governador Civil de Barcelona, general Felipe Acedo Colunga, màxim representant de l'Estat espanyol a Catalunya i Cap del partit únic imposat a tot el país; els elements de la policia espanyola declaraven amb orgull que tenien autorització per a comportar-se d'aquella manera i per considerar com esclaus als catalans. I el general Acedo Colunga els donava la raó públicament en un discurs pronunciat a Igualada el dia 19 de juny del 1960, el text íntegre del qual va publicar la premsa, tota ella servidora del règim, i va dir que els catalans eren uns mal nacidos.

Tots aquests fets delictuosos han estat avalats per les declaracions dels detinguts fetes davant dels propis advocats i davant del Notari de Barcelona, Antoni Gual i Ubach, segons consta en les Actes notariales números 2.068 al 2.075 del seu Protocol d'Instrumentes Públics. I els advocats defensors dels joves torturats i insultats han acudit a l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona perquè, d'acord amb els seus Estatuts, recolzi la denúncia feta davant dels Tribunals de Justícia.

Però la Justícia de l'Espanya actual està, com tot, supeditada a la voluntat dictatorial del franquisme i no ofereix cap mena de garantia. Per això, el Consell Nacional Català apel·la novament a la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides i sabedor que aquest organisme encara no té facultats per a imposar sancions als Estats transgressors de la Carta Universal, només demana que sigui designada una Comissió Internacional que s'encarregui d'obrir una informació sobre els fets denunciats i controli la tramitació de la denúncia feta pel Col·legi d'Advocats de Barcelona, per tal que els servidors del règim totalitari espanyol no puguin eludir l'acció de la Justícia que mereixen pel seu comportament inhumà.

CONSELL NACIONAL CATALÀ
MIQUEL FERRER,
secretari general.

I

*A la II Conferència Latinoamericana
Pro Amnistia dels Empresonats i
Exiliats Polítics d'Espanya i
Portugal. Montevideo
(Uruguay):*

El Consell Nacional Català que ja va fer acte de presència davant la Primera Conferència Pro Amnistia, celebrada a Sao Paulo (Brasil), acut ara davant la II Conferència per a exposar la situació especial en què es troben Catalunya i els altres pobles de llengua catalana —València i les Illes Balears— que viuen sotmesos al règim dictatorial espanyol del general Francisco Franco.

La lluita de Catalunya contra la tirania franquista i en defensa dels seus drets nacionals i de la seva voluntat, ha ocasionat un gran nombre de víctimes, entre les quals cal destacar, com a més representativa la de l'Honorable President Lluís Companys, segrestat a França per la policia de Franco, durant l'ocupació nazi, portat a Madrid, on fou torturat i insultat, i, després, traslladat a Barcelona, portant-lo davant d'un Tribunal Militar que el va condemnar a mort, afusellant-lo el dia 15 d'octubre del 1940.

La defensa del nostre idioma i de la cultura catalana ha ocasionat també un gran nombre de víctimes, entre universitaris, escriptors, professors i eclesiàstics que a la Universitat, davant la censura política, a les escoles i a la trona, han defensat el dret dels catalans a usar el propi idioma en la vida pública i en la vida privada. I entre els processos que han tingut més repercussió internacional darrerament, podem esmentar el del doctor Jordi Pujol, condemnat per un Tribunal Militar, a Barcelona, després d'haver estat bàrbarament torturat per la policia franquista. Fou acusat d'ésser l'autor de diversos manifestos editats clandestinament en defensa de la nostra cultura i del nostre idioma. La seva detenció es va produir arran de l'incident provocat per les autoritats de Franco en prohibir, després d'haver-lo autoritzat, el *Cant a la Senyera*, himne del famós Orfeó Català de Barcelona, durant un concert-homenatge al nostre gran poeta Joan Maragall, el centenari del naixement del qual i el cinquentenari de la seva mort estan commemorant els catalans de l'interior i de l'exterior.

El doctor Jordi Pujol es va declarar autor d'aquells manifestos clandestins i per aquest motiu fou torturat junta-

ment amb altres joves demòcrates cristians detinguts en el concert del Palau de la Música Catalana, de Barcelona. El doctor Jordi Pujol es troba complint la condemna al presidi espanyol de Saragossa i el procés obert com a conseqüència de la denúncia presentada per l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona davant el Fiscal de l'Audiència, es pot donar per arxivat o sobreseït perquè entre els principals responsables de les tortures de la policia s'hi troben el Governador Civil i el Cap de Policia de Barcelona i ambdós han estat destituïts per tal d'evitar l'escàndol d'un procés d'aquesta mena.

Saludem l'Honorable Conferència Pro Amnistia i agraim sincerament l'interès que demostren els congressistes per la causa de la Democràcia i la Llibertat. I demanem a l'Assemblea la seva fraterna solidaritat en defensa dels drets de la persona humana persistentment trepitjats pel règim dictatorial espanyol del general Franco.

En nom de Catalunya ens adherim a la campanya Pro Amnistia i agrairem una Resolució de la II Conferència a favor del dret d'autodeterminació de les nacionalitats ibèriques i dels seus drets culturals imprescriptibles, d'a-

cord amb la Carta Universal de les Nacions Unides.

Ciutat de Mèxic, gener del 1961.
Pel Consell Nacional Català: Consell Executiu: *Miquel Ferrer*, secretari general

II

Senyor President de la II Conferència Latinoamericana Pro Amnistia dels Empresonats i Exiliats Polítics d'Espanya i Portugal, don Luis Hírrero Gambardella:

El Consell Nacional Català amb residència a Mèxic, ha encarregat aquesta Delegació de l'Uruguai presentar la nota que s'acompanya per tal que aquesta II Conferència prengui en consideració la tirania franquista imposada a Catalunya i als catalans.

Es un fet històric sobradament documentat, el genocidi que implacablement manté el règim franquista respecte dels drets de les diverses nacionalitats ibèriques i la persecució sistemàtica de la llengua i la cultura dels catalans, dictant prohibicions per l'ús oficial del nostre idioma, fins i tot en la vida privada, ofegant la llibertat d'expressió oral i escrita en la llengua materna dels catalans. Aquesta actitud s'ha accentuat aquest darrers temps en diversos actes públics que prèviament havien estat autoritzats, especialment en l'acte commemoratiu del naixement de Joan Maragall, l'insigne poeta de començaments de segle, acte realitzat al Palau de la Música Catalana, de Barcelona.

L'actitud de prepotència amb què s'han comportat les autoritats amb motiu d'aquell incident —insults barroers i tortures— indignaria el més toterament dels ciutadans; com a prova del que diem i com a testimoni excepcional de qualitat, a més a més de la nota del secretari general del Consell Nacional Català acompanyem còpia d'un volant repartit on figuren els insults que la policia va inflingir als distingits ciutadans detinguts en aquella ocasió; i còpia també de l'expedient que l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona va presentar al Fiscal de l'Audiència Territorial, en el qual s'exposen, objectivament, els abusos perpetrats per la policia espanyola, greus en si mateixos perquè signifiquen negar els més sagrats dels drets humans i també provatoris de la persecució sistemàtica i insensata que el règim

franquista realitza contra la cultura catalana.

Aquesta Delegació del C.N.C. a l'Uruguai reforça el prec dels seus Membres, tots ells radicats fa molt de temps a l'Uruguai, i recolza l'Apel·lació de la nostra organització central en el sentit que aquesta II Conferència no solament ratifiqui la seva reiterada condemna del règim franquista, sinó que faci una solemne protesta pels abusos de les autoritats espanyoles que signifiquen negar el dret d'autodeterminació dels pobles, base i fonament de la democràcia moderna.

Saluda al Senyor President i els altres integrants d'aquesta Conferència, amb la més distingida consideració,

GUILLEM MULET,

secretari

de la Delegació del Consell Nacional
Català a l'Uruguai.

Montevideo, 26 de gener del 1961.

BARCELONA, 16 Febrero de 1.961

Sres. de la Junta de Gobierno del
Ilustre Colegio de Abogados.
BARCELONA.

Muy Sres. míos :

Recientemente me ha sido notificado el Auto dictado con fecha 10 de los corrientes por los Magistrados Sres. Cocullus la, Guerra y Vidal, componentes de la Sección 2ª de la Excm. Audiencia Provincial de Barcelona, por el que se sobresee libremente el Sumario incoado por el Juzgado de Instrucción número 14, de esta Ciudad, bajo el nº 290 del año 1.960, en méritos de denuncia y querrela interpuestas por Don Florencio Pujol Brugat, en nombre de su hijo Don Jorge Pujol Soley, dirigidos por el Letrado Don Salvador Casanovas Martí, y en cuyo Sumario figura, por haber sido unido a él, un Escrito elevado por esa Junta de Gobierno, poniendo de manifiesto determinados hechos ocurridos en Barcelona durante la noche del 19 de Mayo del pasado año 1.960.

Mi actuación en el expresado Sumario viene motivada por la redacción, siguiendo instrucciones de mi cliente Don Luis Mª Suñer Vilar, de una Querrela interpuesta por éste contra los Agentes del Cuerpo de Policía Vicente Juan Creix, José Olmedo y Gregorio Martín Guijarro, que fué acusada a dichos autos. Con tal carácter, de Abogado de uno de los querellantes, he intervenido en diversas diligencias, en la forma y con la intensidad que me ha sido permitida, y he solicitado la práctica de varias pruebas, algunas de las cuales me han sido denegadas. He podido, también, examinar en trámite de instrucción, el Escrito de la Junta de Gobierno a que antes he aludido, denunciando una serie de hechos y acompañando diversos documentos en apoyo de los mismos.

Ahora bien, el Auto dictado por la Sección 2ª, sobreseyendo el Sumario, afirma, en su único Considerando, que "...no existe base suficiente indiciaria para poder llegar a suponer que han existido los hechos que originaron la causa de que el presente dimana...", por lo cual debo forzosamente llegar a la conclusión de que no solamente se han considerado poco convincentes las razones y extramós que, por mi parte, he podido poner de manifiesto durante mi actuación en el Sumario, sino que además, no se han considerado, tampoco, suficientemente indicativos los términos del expresado Escrito formulado por esa Junta.

Por si ello fuera poco, en la prensa de esta Ciudad, concretamente en el "Noticiero Universal" del día de hoy, ha aparecido espontáneamente la nota que adjunto, que se refiere a este caso, si bien equivocando el número del Juzgado Instructor. Dicha nota pone de relieve el sobreesimiento libre de la causa y califica de calumniosas las acusaciones formuladas contra determinados Agentes del Cuerpo de Policía, que supone, gratuitamente, extensivas a toda la policía española.

Suponiendo que tanto el Escrito del Ilustre Colegio de Abogados, como las querrelas obrantes en el referido Sumario, constituyen las piezas esenciales y básicas que han merecido la calificación de "demandas calumniosas", me ha parecido oportuno

informar de ello a esa Junta, por si lo estima de interés.

Sin otro particular, me es grato ofrecer mis respetos.

...desarro-
lará temas del máximo interés"

LOS TRIBUNALES DE JUSTICIA RESTABLECEN LA VERDAD FRENTE A UNAS DEMANDAS CALUMNIOSAS

LA JUSTICIA ESPAÑOLA
RECONOCE LA CORRECTA
ACTUACION DE LA
POLICIA ESPAÑOLA

La Audiencia de Barcelona ha dictado auto de sobreseimiento libre, en la causa 290 de 1960, instruida por el Juzgado número 1 de esta ciudad, a virtud de una denuncia formulada el 25 de mayo del pasado año contra determinados funcionarios del Cuerpo General de Policía, como supuestos autores de malos tratos y lesiones inferidas a varios detenidos por actos atentadores al orden público y otros de propaganda clandestina. Substanciada dicha causa con todas las garantías procesales, plazos y recursos, la resolución indicada, acuerda el sobreseimiento libre en base de la no existencia de indicios racionales de haberse perpetrado, el hecho que dió motivo a la formación de la causa.

Con dicha resolución la Justicia española ha restablecido la verdad sobre unos hechos que fueron aprovechados por cierta Prensa extranjera para urdir una prolongada campaña de falsedades contra las autoridades y funcionarios de la policía española.

RECIBO 113

CIRCULAR

ENERO-FEBRERO 1961

NUMERO 300

Resolver cuatro expedientes de regulación y tres de queja contra Colegiados.

Día 21 de febrero — Se trata sobre diversas comunicaciones dirigidas a la Junta.

Previa deliberación se adoptan los siguientes acuerdos:

Hacer constar en acta el desagrado de la Junta por la nota publicada en la Prensa comentando el auto de sobreseimiento dictado en el sumario al que fué unido el escrito dirigido por esta Corporación al Sr. Fiscal Jefe de la Audiencia de Barcelona.

Resolver 11 expedientes de regulación de honorarios y 6 de queja contra colegiados.

Día 28 de febrero — Se trata sobre seis comunicaciones dirigidas a la Junta.

Previa deliberación se adoptan los siguientes acuerdos:

Contestar a una comunicación recibida del Sr. Fiscal de la Audiencia Territorial.

Cumplimentar oficio del Consejo General de Colegios sobre datos relativos al Impuesto sobre los rendimientos del trabajo personal.

Suscribir la hoja del plebiscito para la Consagración de Barcelona al Corazón de María.

Solicitar ciertas aclaraciones del Delegado Provincial de Sindicatos relacionadas con un colegiado, al que se puso impedimentos a su actuación.

Tomar parte como coadyuvante de la Administración en el recurso ante el Tribunal Contencioso-administrativo provincial interpuesto contra la elección de D. José Blajot Pena como Concejal del Ayuntamiento.

Publicar en esta Circular las convocatorias que remite el Sr. Director General de Organismos Internacionales sobre las provisiones de unas plazas de asesor de los Gobiernos de Sierra Leona y de Somalia.

Resolver un expediente de regulación de honorarios.

DESTINGUTS AL PALAU DE LA MÚSICA EN CANT A LA JUSTICIA

El 16 de febrer els diaris de Barcelona, amb excepció de La Vanguardia, i Madrid sorprengheren a llurs lectors amb la següent nota: " Los Tribunales de Justicia restablecen la verdad a unas demandas calumniosas. La Audiencia ha dictado auto de sobreseimiento libre en la causa 290 de 1960, instruida por el Juzgado num. 14 de esta ciudad, en virtud de denuncia formulada el 25 de mayo contra determinados funcionarios del Cuerpo de Policía, como supuestos autores de malos tratos y lesiones inferidas a varios detenidos por actos atentatorios al orden público y propaganda clandestina. Subsistencia dicha causa con todas las garantías procesales, plazos y recursos, la resolución indicada acuerda el sobreseimiento libre en base a la no existencia de indicios racionales de haberse perpetrado el hecho que dió motivo a la formación de la causa. Con dicha resolución la JUSTICIA ESPAÑOLA ha restablecido la verdad sobre unos hechos aprovechados por cierta prensa extranjera para urdir una prolongada campaña de falsedades contra las Autoridades y la Policía española."

Desde molti anys no havien llegit una nota oficial, amb intervenció dels principals orguens de Justicia i governatius, a un tó tant insolent. Tothom recorda el procés: Homenatge al poeta Maragall; Concert a l'Orfeó Català amb un programa aprovat per les Autoritats, innocent-hi el CANT DE LA SENYERA; prohibició posterior del mateix; cant del himne maragallenc per els assistents al Concert; atacs violent de la Policia contra els cantaires del himne; detencions posteriors de nombrosos joves; insults i maltractes corporals als detinguts; manifestacions davant el Palau Episcopal per demanar l'intervenció del Bisbe a favor dels maltractats; procés in Consejo de Guerra, tres setmanes després, contra el Dr. Jordi Pujol i l'impresor Pizon; condemna a set anys de presó al primer i de tres al segon; malgrat les declaracions haguessin estat arrencades per la Policia amb violència, com afirmaren els acusats i el mateix defensor militar davant el Tribunal dels Generals; protestes presentades a la Audiencia per la Junta del Colegi d'Advocats, amb actes notarial dels insults i agressions policiaques firmades per centenars de persones de solvencia; silenci absolut de la Premsa de Barcelona, que encara no ha informat del Consejo de Guerra contra el Dr. Pujol i la seva condemna, al mateix temps que els mes importants diaris d'Europa i America se feien ressò de la conducta indigna de la Policia de Barcelona; TRASLLAT DEL DR. PUJOL I SR. PIZON A LA PRESÓ DE SARAGOSSA, ON SE GUEIXEN COMPLERT TANT INDIGNA CONDENNA; Destitució del Governador Acedo i trasllat del Cap de Policia de Barcelona, responsables d'aquells atemptats a la persona humana.

Quan tothom esperava una pública sanció contra els autors materials d'aquells insults sacrilègs i d'aquelles violències corporals, VERGONYA DELS FUNCIONARIS ENCARREGATS DE VIGILAR L'ORDEN PUBLIC, i l'insult dels valerosos ciutadans defensors del honor de Catalunya, ofès per En Galinsoga, s'ha fet pública la declaració que CONSTITUEIX UN ESCARNI A LA VERITAT, A LA JUSTICIA I A LA DECENTIA PÚBLICA, i un nou testimoni de que les Institucions oficials espanyoles no son cap garantia per el respecte dels drets de la persona humana, reconeguts en totes les nacions del món cristià, doncs en els seus actes segueixen fidels els procediments dels règims totalitaris que les engendrà i que amb les seves armes les imposa a Espanya.

Agraïm als autors de la nota esmentada i al comentari de SOLIDARIDAD NACIONAL- 22 febrer 1961- pag. 4 - la claretat del seu llenguatge, que desmenteix tota els rumors i versions de rectificació de la conducta política dels responsables de la vida pública catalana i espanyola. MOLTES GRACIES.

CATALANS: No us deixeu enganyar, les coses segueixen com en els temps dels Acados i Galinsogas, i no oblideu que els defensors del nostre honor nacional segueixen empresonats a Saragozza i tractats com els mes perillosos criminals.

LA UNIO DELS UNIVERSITARIS CATALANS

ESTUDIANTS !

Els torturadors de JORDI PUJOL i de tants altres companys nostres, han estat sobresseïts en la causa que se'ls instruïa. Així els ha estat reconeguda la llibertat de continuar apallissant i torturant. Aquesta és la justícia de l'Espanya franquista!. Aquesta és la justícia delà "piadosos" ministres de l'OPUS DEI.

Però, l'Espanya de 1-61 no és l'Espanya de 1.940, ha declarat el Cardenal de Toledo. I té raó: la nova joventut té suficient coratge per enfrontar-se amb la tirania i la iniquitat.

Avui, el nom de JORDI PUJOL és el símbol del combat contra la iniquitat i per la llibertat, la democràcia i la justícia social. Avui, el nom de JORDI PUJOL és el símbol, també, de tots els empresonats, perseguits i exiliats. Per això, el nom de PUJOL ha d'aparèixer arreu del nostre país, com un crit de llibertat i de progrés.

Estudiants! Companys de otes les facultats i escoles! Cal iniciar immediatament una campanya de protesta contra els torturadors dels nostres companys i de tants altres ciutadans! Cal iniciar una campanya a favor de la llibertat de JORDI PUJOL i de tots els empresonats i perseguits! Estudiants, com sempre, en la defensa d'aquesta causa justa, estarem a l'avantguarda!

PER LA LLIBERTAT DE JORDI PUJOL !

PER L'AMNISTIA !

VISCA CATALUNYA !

VISCA LA LLIBERTAT !

Barcelona, 22 de Febrer 1.961

No s'ha fet justícia!

Fa un any, uns fets van provocar intensa emoció al país i a l'estranger: l'apallissament i tortura d'uns detinguts a conseqüència dels incidents del Palau de la Música Catalana, el 19 de maig, en intentar-se cantar el «Cant de la Senyera», durant el concert de l'Orfeó Català en homenatge a Maragall. Entre els torturats s'hi comptava el Dr. Jordi Pujol.

La realitat de les tortures era tant evident, aquesta vegada, que no la van poder amagar. L'es-càndol va esclatar: mentre el general Franco i el seu govern s'hostatjaven a Barcelona, uns catòlics eren torturats...

Una relació dels fets consta en les actes autoritzades pel Notari Sr. Antoni Gual (números 2.068 al 2.075 del seu Protocol), on es reproduïxen les frases pronunciades pels policies de la brigada social, mentre apallissaven bàrbarament els detinguts. Recordem-ne algunes:

«Ya estamos hartos de curas». — «Los rojos sólo hicieron una cuarta parte del trabajo, pues dejaron demasiados curas». — «La Congregación Mariana de los padres Jesuitas... sólo sirve para encubrir maniobras comunistas». — «Lo que Hitler hizo con los judíos no fue nada con lo que nosotros haremos con los catalanes». — «Los catalanes no tienen c...». — «Perro catalán. Hijo de p...». — «Dentro de un año seréis unos esclavos y nos limpiareis los zapatos». — «Que lástima que no pudiéramos mataros a todos». — «Los catalanes estareis más bajos que la mierda que sois».

Aquestes i altres frases semblants, i pitjors, sortien de la boca dels torturadors. Era l'explosió del mateix odi contra Catalunya del temps de González-Oliveros; el mateix d'Acedo Colunga: «mal nacidos»; el mateix de Galinsoga: «todos los catalanes son una mierda». L'odi contra la catalanitat. L'odi, a més, contra la nova joventut que assegura, amb la seva fe i presència actuant, la pròxima victòria de Catalunya, de la democràcia i la llibertat.

Ara bé: el Codi Penal castiga els policies que maltracten els detinguts. Per això, davant l'evidència dels fets, tothom es preguntà: aquesta vegada, es farà justícia?

Algú va demanar als Ministres que aturessin les tortures. Fou en va. Els Ministres de l'Opus Dei callaren prudentment. Però, centenars de ciutadans, advocats, sacerdots, obrers, intel·lectuals, estudiants, etc., van cursar un escrit a l'Audiència exposant els fets. El Col·legi d'Advocats de Barcelona presentà al Fiscal un document escrit. El pare del Dr. Jordi Pujol va demanar que el seu fill fos examinat *inmediatament* pel forense, per a comprovar les lesions, segons ordena la llei. El jutge, però, incomplint-la, s'hi va negar. No volia complicacions...

Davant d'aquestes notícies, l'indignació pública augmentà. Fou encarregat d'apaivagar-la el Sr. Manuel Aznar, el substitut de Galinsoga. Així va escriure: «Justicia, sí: toda la que la dignidad del hombre exige y la autoridad del Estado español otorga... Ahora mismo relampaguea sobre nuestro destino otra zalagarda de dictorios. ¿Por qué? Porque unos ciudadanos españoles piden justicia en Barcelona, y por ahí fuera hay quienes afirman que esa justicia es denegada. ¿Con que derecho lo aseguran?... Tengo la plena certidumbre de que quien solicite justicia tendrá abierto un camino real hasta el Juzgado correspondiente... Justicia, sí... ¿Que autoridad la negaría sin negarse a sí misma?»

Això deia l'ex-director del diari liberal «El Sol», l'ex-col·laborador del periòdic nacionalista basc «Euzkadi», l'home dels múltiples canvis, càrrecs i sous...

S'ha fet justícia tal com anunciava el Sr. Aznar? Responem: NO.

Es cert que la querella del pare del Dr. Pujol i els escrits i denúncies van arribar al Jutjat. Però, aquí s'acabà «el camino real». Aquí començà una història vergonyosa que el Sr. Aznar *no ens ha contat ni ens contarà des de «La Vanguardia española»*. Nosaltres el desafiem a fer-ho.

Van passar mesos. I un dia de febrer, la premsa espanyola, exultant, va anunciar el sobreseïment lliure dels policies acusats: la querella, les tortures, les lesions, els escrits del Col·legi d'Advocats i de centenars de signatures, tot no havia estat res més que «un complot comunista». Contra aquesta

absurda versió va protestar el Col·legi d'Advocats en una enèrgica nota que, naturalment, no ha publicat la premsa, però que hom pot llegir a la circular n.º 300 del Col·legi.

L'únic diari que va callar el sobreseïment fou «La Vanguardia». Per què? Senzillament, perquè el Sr. Aznar coneixia les irregularitats gravíssimes del sumari. Ell, abans tan cridaner, ara es deia: «más vale no meneallo».

El Sr. Aznar sabia coses molt greus. Per exemple: que el Jutge de guàrdia es negà a fer reconèixer el Dr. Pujol i cap altre lesionat *immediatament* com exigeix la llei; que el Dr. Pujol no fou reconegut pel forense *fins més d'un mes després de la tortura*; que d'altres no ho foren fins 50, 110 i, inclús, 180 dies després dels fets, o sigui, quan el jutge estigué convençut que les lesions no havien deixat rastre; que el jutge no va fer cap cas dels certificats mèdics presentats; que el metge de la presó declarà haver vist hematomes en el cos del Dr. Pujol quan ingressà a la Model; que el jutge es negà a practicar moltes de les proves demanades, i, finalment, *sabia que les irregularitats del Jutge eren tan greus que va ésser amonestat pels seus superiors.*

NO S'HA FET JUSTICIA! Aquesta és la veritat. *I perquè tothom pugui comprovar-ho, reclamem que es publiqui la totalitat de la causa n.º 290-1960 instruïda pel Jutjat n.º 14 de Barcelona.*

Si s'ha fet justícia, quin inconvenient hi ha en publicar-la?

A nosaltres no ens fa por la veritat.

Aquest sobreseïment lliure no ha constituït als ulls de ningú cap rehabilitació de la policia. Ben al contrari: constitueix una nova violació dels drets humans i dels principis cristians, i justifica una vegada més les paraules que el Dr. Jordi Pujol va pronunciar davant del Consell de Guerra.

NO S'HA FET JUSTICIA!

Però, mentrestant Jordi Pujol i Francesc Pizón – aquest amb 67 anys d'edat – fa un any que estan empresonats, condemnats a set i tres anys de presó, per haver estat capdavanters de la campanya cívica contra Galinsoga.

Podem tolerar això?

Un deure elemental ens obliga a demanar, a exigir, la seva llibertat, perquè també tots nosaltres participàrem en aquella campanya. No és just que ells paguin per tots!

No oblidem, ciutadans, els nostres presos!

VISCA JORDI PUJOL!

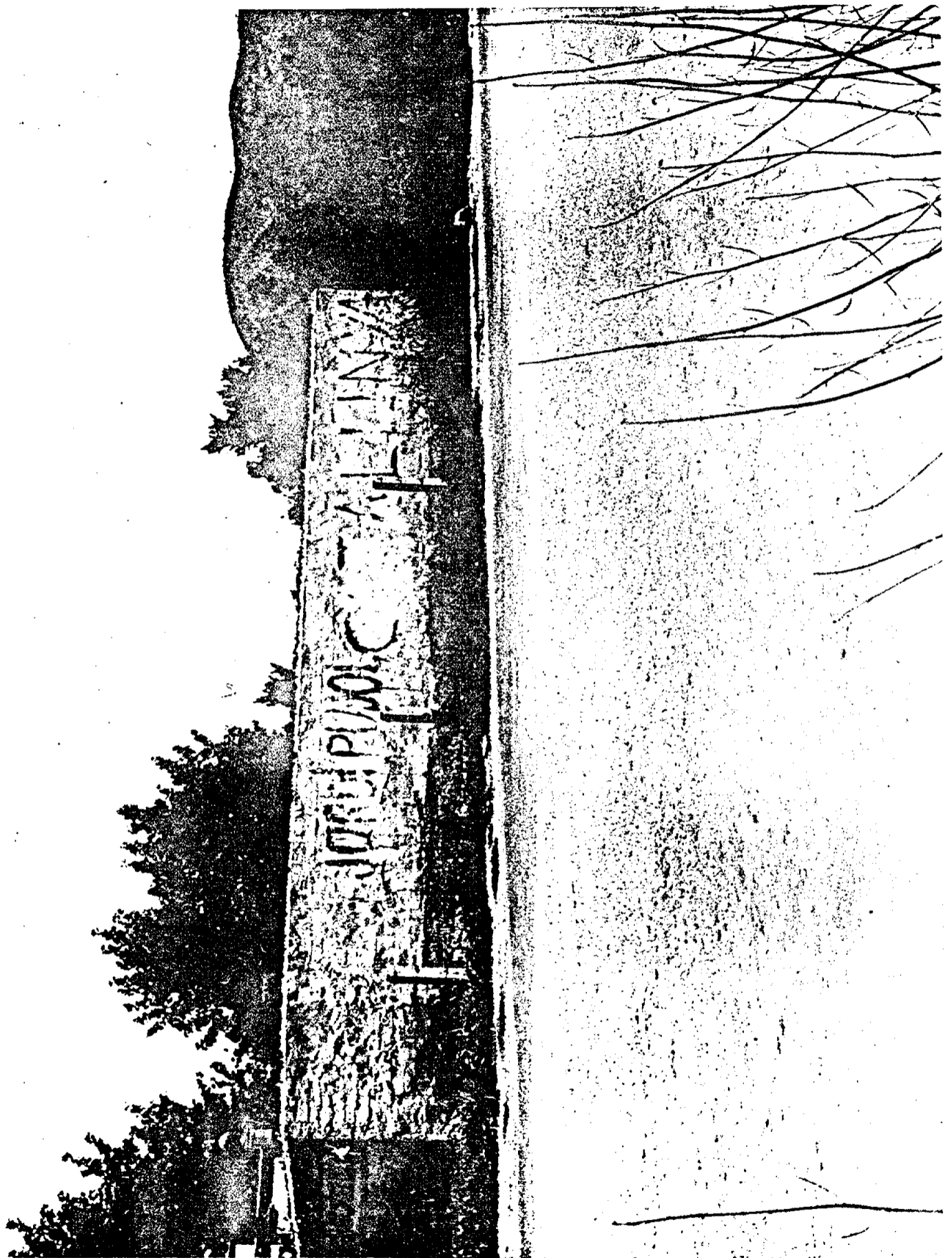
VISCA FRANCESC PIZÓN!

VISCA CATALUNYA!

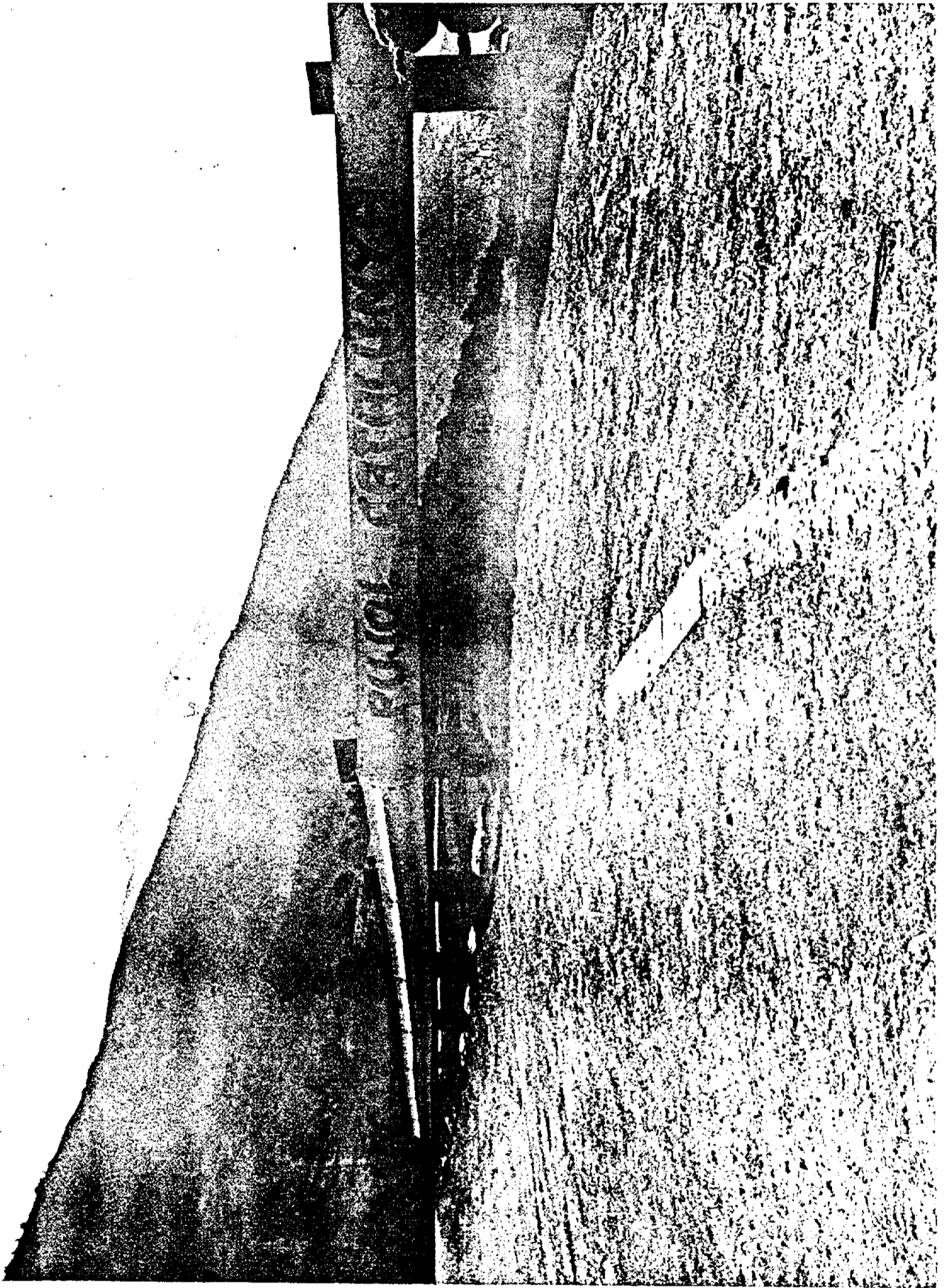
Barcelona, maig del 1961

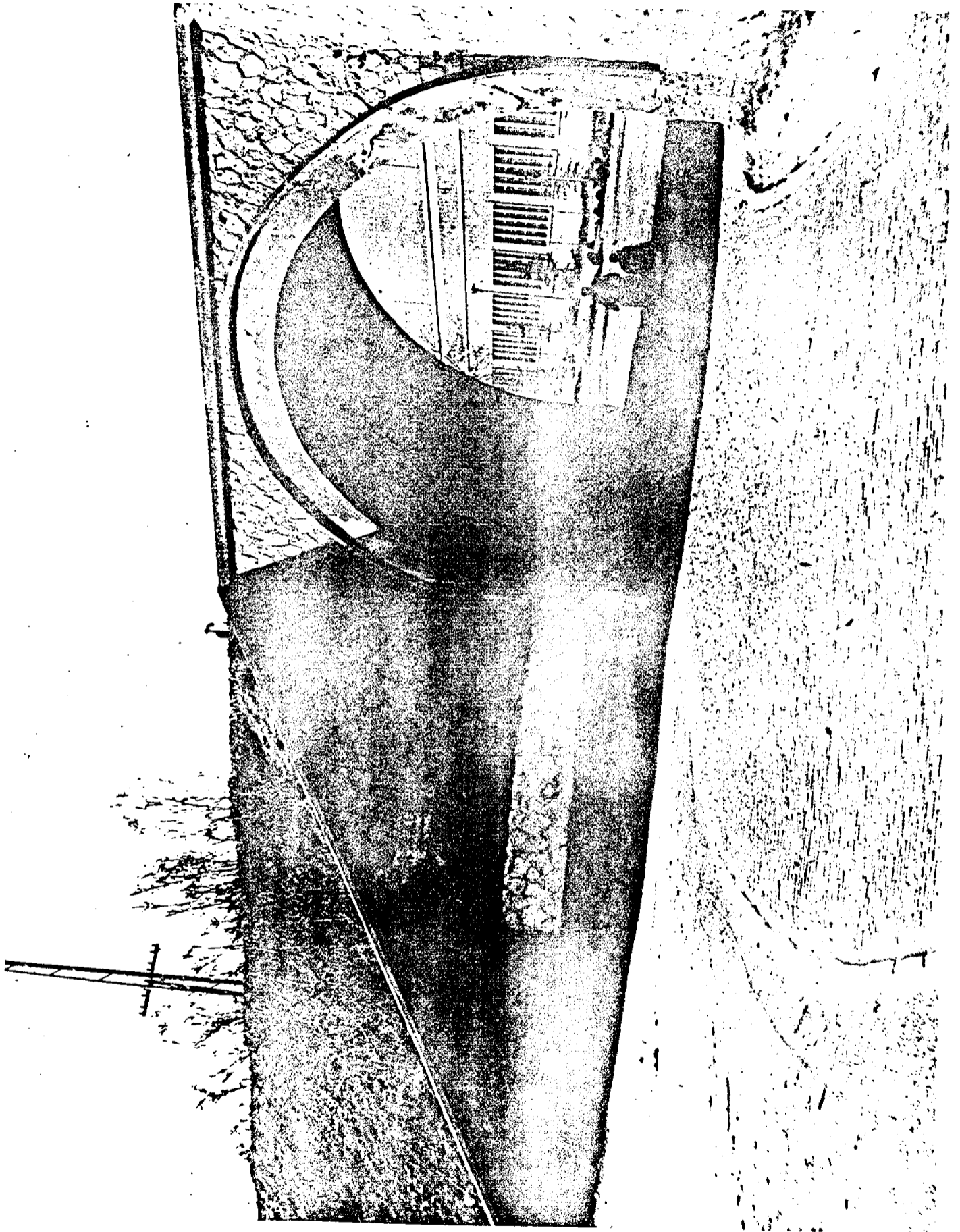
DOCUMENT A16 A

Document 116C

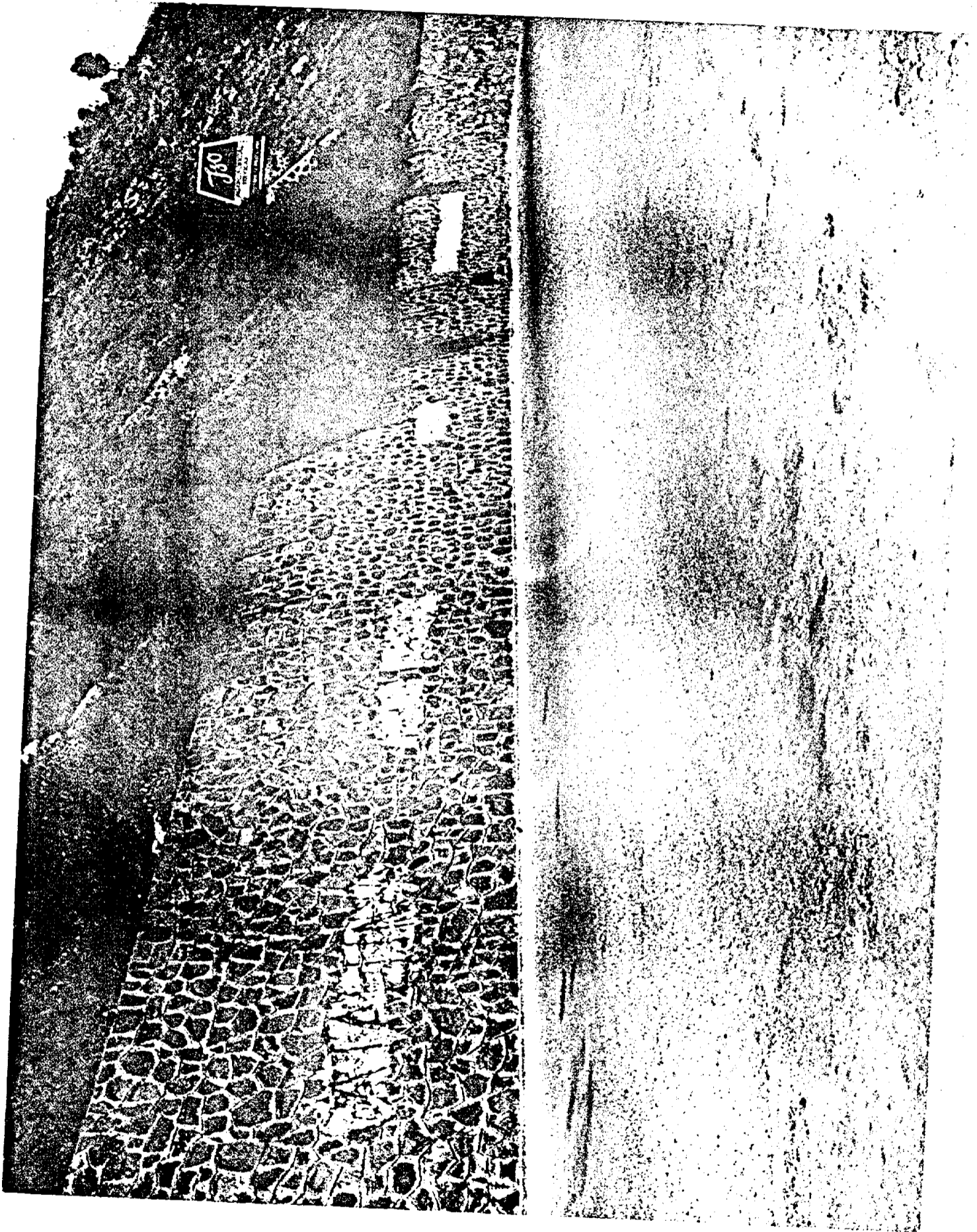
Accident No. 1

RECORDED COPY

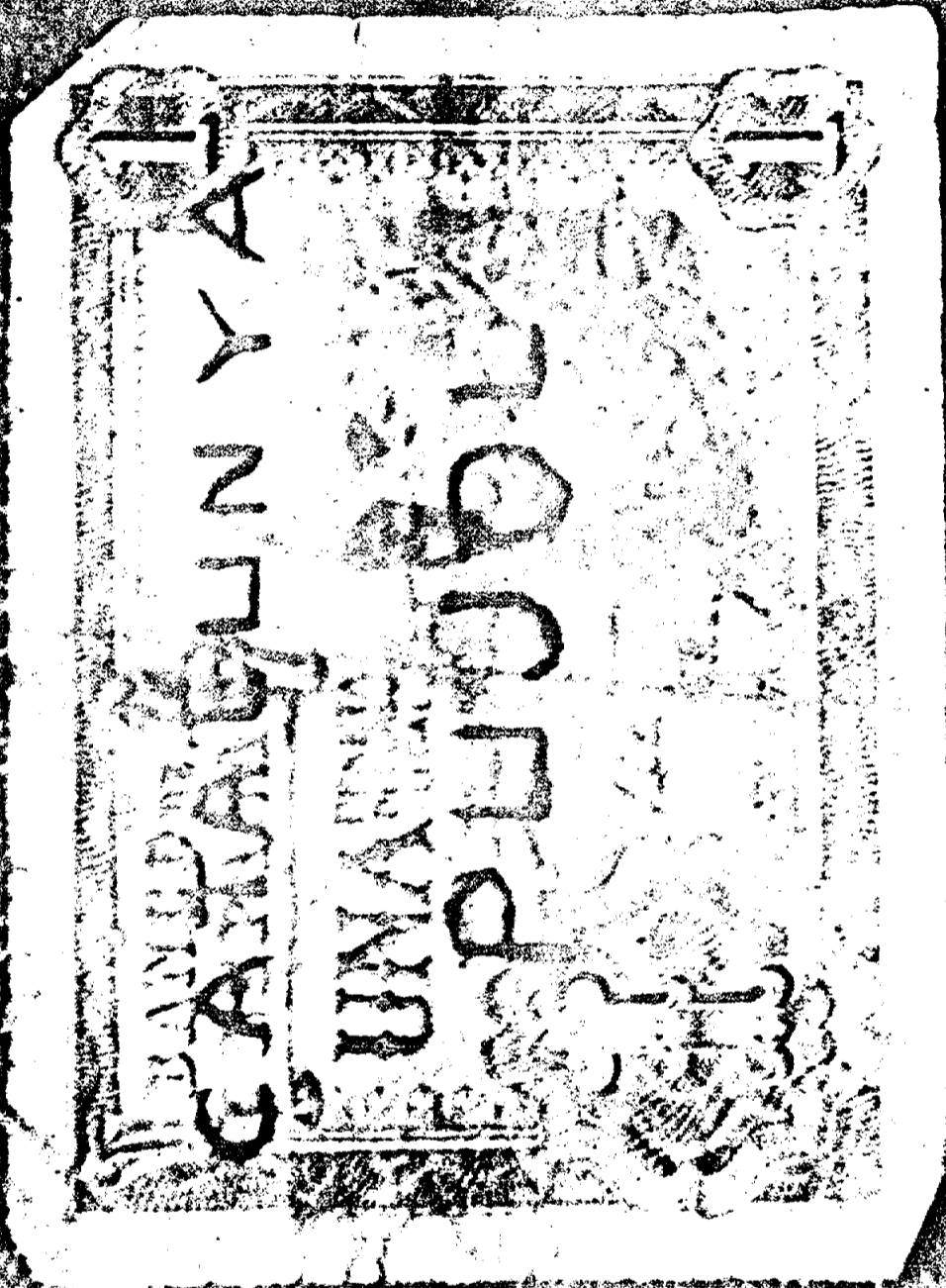
DOCUMENT 1168

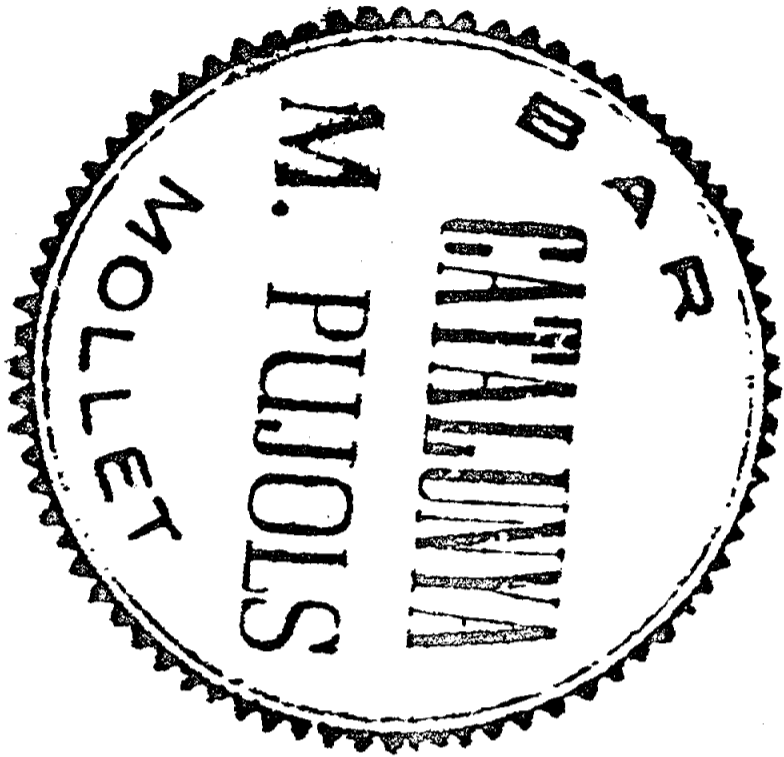

DOCUMENT 116 G

LUCAS 11

CATALUNYA
PUJOL

DOCUMENT 118

foto

CONSIGNES AL RESISTENT

Un dels elements mes destacats que portaren a fi els fets del Palau de la Musica Catalana; Jordi Pujol, ha sigut condemnat per un tribunal militar a set anys de presó.

Aquest martir que va esser brutalment torturat compleix la inica sentència en el presidi de Saragossa.

LA RESISTENCIA CATALANA ha acordat que aquest primer Nadal que passa lluny de la Patria serveixi per demostrar-li a ell que Catalunya recorda als seus herois; i als nostres opressors que's massa poble el català per enfonsar-lo utilitzan la violència.

Per això recabem la col.laboració de tots els catalans.

Dels dies 10 al 20 envieu-li tarjetes, cartes, postals etc. a Jordi Pujol com homenatge i soladiritat amb el seu gest.

L'adreça es:

Jordi Pujol Soley

presó provincial

Saragossa

CATALA: COMPLEIX EL TBU DEURE!

!! VISCA CATALUNYA LLIURE !!

La Resistencia Catalana.

(Feu-ne copies feu-les correr)

(Fet men)

Desembre 1.960

ALS COMPATRIOTES EXILIATS

Actualment la campanya Pujol es a Catalunya la que té més
resonancia.

Davant l'impossibilitat de mitjans per edita follets amb
fotografies; us remetim material de primera ma perquè o feu
vosaltres i els envieu al interior, recomanem s'intensifi-
quin les inscripcions d'aquest tipus ella s'ont sigui possi-
ble fer-les. Seria de gran efecte psicologic intoloro com a
comemotació per el 1er. aniversari de la detenció i tortu-
ra d'en Pujol. El 19 de Maig vinent.

Per la Patria

Per la Llibertat

NI VISCÀ CATALUNYAN!

Barcelona, abril
1.961

La Resistencia Catalana.

ICC WT 122

AMNISTIA I LLIBERTAT

19 de Maig del 1960: tràgic aniversari és el que commemorarem.

Fa un any, dia per dia, que pel delictes de tenir un gest heroic, de dignitat, contra l'opressió que pateix la Pàtria, uns catalans, germans nostres, foren detinguts i torturats en els quarterets de la policia espanyola de Barcelona. Portats davant d'un Consell Militar, se'ls condemnà a penes de set a tres anys de presó. Es una ofensa inqualificable el resultat d'aquella farsa judicial; és tota una col·lectivitat sensible a un mateix ideal que és bandejada; no hi ha drets civils per a nosaltres, catalans. Demostren que ens consideren un poble acabat. ¿Creuen, potser, Franco i la seva colla, que en vint-i-dos anys de dictadura ha desaparegut de Catalunya el sentiment nacionalista? Que es recordin del cas Galinsoga. Sense òrgans d'expressió, el poble català va obligar a expulsar aquell ninot. ¿Què podrà fer aquest poble el dia que sigui lliure?

Aquests homes que representen la reacció més noble de Catalunya davant de tantes ofenses com ha rebut el nostre poble durant tots aquests anys, foren portats a l'infern dolorós de la presó i el presidí. L'home del carrer que no té esment del que pateix un empresonat polític, hi ha de reflexionar: Inadaptables a un ambient que no és el seu, perseguits com a més perillosos, precisament perquè són homes d'idees i de sentiments, amb freqüència són castigats amb tot rigor i la seva vida és un suplici.

No demanem perdó per a ells, sinó justícia; no és clemència el que volem, sinó la veritat. Els acusats d'avui tenen moltes raons per a convertir-se en acusadors. És contra d'ells que s'ha comès un delictes!

Són molts els fets isolats que demostren que el poble català té la consciència ben desperta. No n'hi ha prou amb el manteniment d'un Estat policíac i un silenci absolut sobre el fet nacionalista. Per a enfonsar-lo caldria dominar l'esperit i el dels catalans és inconquerible, com ha estat demostrat a través de segles.

Jordi Pujol s'ha convertit en el símbol de tots els seus companys de calvari. Doncs bé: que aquest nom, acompanyat del de la Pàtria, sigui estampat arreu de Catalunya. Als bitllets de banc, a les revistes de les sales d'espera, als locals públics, als ascensors, a les parets, als arbres, a les carreteres. Allà on sigui possible de fer-ho, deixeu-hi l'expressió de la vostra protesta d'aquesta manera:

C A T A L U N Y A P U J O L

Que aquest noms brollin per tota la nostra terra.

Cada català ha de comprometre's a treballar perquè ens tornin aquests homes que són la flor heroica, la flor gloriosa que ha donat Catalunya en aquestes hores de tragèdia per la carn i per l'esperit.

Que darrera dels seus dolors es vegi un poble que els fa costat i que sabrà respondre sempre amb el sacrifici dels seus fills a qui li barri el camí vers el seu ideal.

Catalans!

Per la Justícia! Per la Llibertat!, Endavant!!!!

Visca Catalunya Lliure!
LA RESISTENCIA CATALANA
Maig 1961

NO COPIA D'ARQU ST T XP P NEMT EN CATALA I XPF SEAT M CAST LLA PER
L'ESTAT EL FORÇ A QUE ENS GOVERNA.

Els mots de Jordi Fajol van tenint conseqüències.

Han costat el càrrec al Virrey Acado que no n'hagut d'amar entre l'hostilitat i la indiferència m's complertes.

Els incidents es multipliquen, i l'ofensiu de l'estat i la seva cada dia més escassa trepa contra l'Església, s'accentua. Aquesta gent ja han perdut el respecte als bisbes actuals i als catòlics en general. Perquè han vist que la jerarquia no era cap obstacle i que no defensava als fidels perseguits. I que els catòlics no els hi eren perillosos perquè no s'ha solidaritzaven amb els seus germans.

Prova d'això es l'incident d'Igualada, on el 14 d'octubre Rosén Joan Jarque, Rector de Montons, havia de donar una conferència titulada "La llibertat, virtut cristiana" a l'agrupació cultural "Espelunca" i l'alcalde, Sr. Singla, es va presentar al local poc abans de començar l'acte exigint amb tó d'amenaça al capellà que sotmetés la conferència a una cinta magnetofònica, com que el mossén no es va voler doblegar a aquesta condició abusiva, la conferència va ser suspesa. La gent que omplia el local va haver-se'n d'entornar. La violència d'aquesta acció prova fins a quin punt ha arribat la insolència dels uns i la passivitat o la complicitat de qui te de vetllar pels drets més elementals de tothom, i especialment pels del poble fidel.

TU POTS ACTUAR. No llencis el nostre treball, dona-li cura.

RECORDA: La força de les dictadures es la falta de informació de la gent que ens formem rebells i incòmodes de reaccionar. El nostre poble es prou fort, té 5.000 persones capaces de fer un mínim de 5 còpies cada setmana (en paper prima hi caben original i 10 còpies en una setmana passada).

ESCOLLIU ELS VOSTRES AMICS que no puguin rebre aquest full sense que la seva conciliació els obligui a complir.

A RAQUINA, ALS MULTICOPISTA, INFORMES, INFORMAC.

I LLAVORS TOT S.C.I.F.I.TI SERA F CUMDI!

FELICITACIÓ DE CATALUNYA

Desitgem un bon Nadal, ple de confiança en la llavor del seu gest, a Jordi Pujol i a tots els com ell empresonats per la nostra dignitat col·lectiva.

Moltes gràcies i que comptin amb el record més viu i la companyia més fraterna.

talleu ací

Adreça a: Sra. Marta Ferrussola
Ronda General Mitre, 96, Barcelona

Repartiu entre els vostres amics aquesta felicitació: demaneu que la trametin i procurin acompanyar-la d'un obsequi senzill (per recader o encarregant-ho a un establiment comercial).

Que la muller i els fills, i per mitjà d'ells, tots els companys de Jordi Pujol tinguin en la solitud d'aquest Nadal un testimoni d'afecte.

FEU COPIES

FELICITACIÓ DE CATALUNYA

Any segon

Desitgem un bon Nadal, ple de confiança en la llavor del seu gest, a Francesc Pizon i Malet. Coratjós impressor que, davant del Consell de Guerra que el condemnà va afirmar haver imprès uns fulls contra en Galinsoga portat per la seva dignitat de català i pel seu amor a Catalunya.

Moltes gràcies i que compti amb el record més viu i la companyia més fraterna.

talleu ací

Adreceu-la acompanyada d'un obsequi senzill (per recader o encarregant-ho a un establiment comercial), a la Sra. Carme Duran Terrats; Catàbria, 146, 1er., 1.ª.

L'any passat, aquesta felicitació va ser tramesa a la Sra. Marta Ferrussola de Jordi Pujol. Centenars d'obsequis i milers de felicitacions li arribaren d'arreu dels Països Catalans. Aquest any, *pel nostre personal esforç fent còpies i repartint-les* entre els amics i per correu, hem de fer que es multipliquin els obsequis a la muller de Francesc Pizon, com a testimoni de la nostra ferma solidaritat.

Tots som "culpables" dels empresonaments, ja que entre tots vàrem forçar l'expulsió d'en Galinsoga i dels seus suporis.

Just es que ara demostrem el nostre agraiment a aquells als qui els han fet pagar per tots nosaltres.

2.561

Barcelona, 20 de Desembre del 1961.

Sra. Carme Durán Terrats
Calàbria, 146 ler. 1^a.
C. I. U. T. A. T.

Benvolguda senyora:

Permetim que amb motiu de les festes de Nadal i d'Any Nou li faci arribar la meva sincera felicitació, acompanyada de la meva simpatia i dels meus anhels per a que el proper 1962 esdevingui plebèric en salut i ric en tota mena de consolacions, tantes, que l'alleugereixin com millor sigui en la dura prova per la qual vosté passa davant del fat crudel de veure's allunyada del seu estimat espós, víctima dels enemics de la nostra Pàtria catalana.

Amb aquests desigs que els bons catalans comparteixen, la saluda atentament.

Jordi Ribot

DOCUMENT 126

UN TESTIMONI:

JORDI PUJOL

L'any 1961 assenyala els vint-i-cinc anys del començament de la guerra civil. Tot el monopoli estatal de premsa, ràdio, televisió i cinema serà mobilitzat per a donar-nos el balanç governamental d'aquest quart de segle.

La joventut d'aquest país, en canvi, no tindrà cap oportunitat «legal» de donar publicitat al seu balanç: el balanç d'una generació que viu la trista herència d'una guerra mal plantejada, acabada l'any 39 i encara no resolta l'any 61, ja que l'explotació del mite d'un passat caòtic que tornaria a fer-se present en un règim de llibertat, eternitza la situació del 36.

Del cultiu de la por se'n fa norma i justificació de tots els procediments per mantenir un ordre públic oposat a l'ordre social i que serveix de suport al continuat procés de massificació del poble.

Contra aquest estat de coses s'hi oposen les noves generacions conscients del que passa. Els testimonis personals són cada dia més freqüents. Darre-rament a Catalunya en Jordi Pujol s'ha constituït en el símbol d'una joventut que no ha perdut la fe i l'esperança en el redreçament del poble.

El cas d'en Jordi Pujol és revelador: un home del seu tremp no es produeix per generació espontània, sinó que és la manifestació externa d'una realitat que fa via, malgrat tots els intents d'ofegar-la. El seu company Pi zón, no nascut a Catalunya i empresonat per la seva causa, personifica a tants i tants homes que viuen, treballen i estimen Catalunya.

En Jordi Pujol sofreix a Saragossa els set anys de presó a què fou condemnat per «rebelión armada por equiparación». Aquesta «rebelión armada» consistia en haver editat uns fulls contra en Galinsoga, qui havia ofès gro-llerament la dignitat dels catalans. El general president del Consell de Guerra, fent-se càrrec de la desproporció entre el fet considerat delictiu i la seva «equiparación», va permetre a Jordi Pujol dir quatre mots sobre les causes que van impulsar-lo a l'acció. (El president del Consell de Guerra ha estat destituït posteriorment del seu càrrec de governador militar de Bar-valor de la nua i valenta veritat, que posa en evidència la mentida que se'ns imposa diàriament. Les paraules d'en Jordi Pujol són la millor resposta que pot donar la joventut al balanç governamental d'aquests darrers vint-i-cinc anys. Malgrat les constants interrupcions d'un president, que volia i dolia, constitueixen un autèntic missatge adreçat a la joventut del país.

En ésser preguntat si tenia quelcom per allegar, en Jordi Pujol, després de confessar-se autor dels fulls de la sèrie Galinsoga i d'altres dos editats amb motiu de la festa de Sant Jordi, pretén explicar els mòbils que van induir-lo a fer-ho, i diu textualment: «...Quiero hacer constar, ya que no quiero enganar a este Consejo de Guerra, las actitudes que nos movieron al Sr. Pizón y a mí a llevar a cabo las acciones motivo de este juicio, y quiero hacerlas constar porque ellas han de dar el marco justo a este Consejo. Puede que estas actitudes no tengan ningún valor desde el punto de vista del Código de Justicia Militar; sin embargo, son muy importantes porque ellas señalan el móvil y dan sentido a cualquier acción. Considerar-las tiene importancia, mucha importancia, para el futuro de nuestro país. La actitud que nos movió, al Sr. Pizón, a pesar de sus 66 años, y a mí fué una actitud de profunda raíz espiritual, de rotunda afirmación. Hablo ahora por mí, si bien el Sr. Pizón participa de este mismo pensar. Pertenezco a una generación que sube. A una juventud que va creciendo lentamente, naturalmente, obstinadamente, y que se mueve por exigencias espirituales, y en buena parte, y esto conforta, por imperativos de tipo cristiano. Pertenezco a una juventud que sube y va a más, para honra y orgullo de nuestro país. No es una juventud que propiamente sea política, pero su misma evolución espiritual y mental va llevándola, lógica y progresivamente, al terreno político, social y económico: es decir, a todo lo que es y se llama la vida pública. EN ESTE TERRENO DE LA VIDA PÚBLICA Y DE LOS PROBLEMAS COLECTIVOS. LA JUVENTUD VA ADOPTANDO POSICIONES QUE NO SON LAS PROPIAS DE LA SITUACION POLITICA AC-

TUAL. NO ESTAMOS DE ACUERDO CON EL ESTADO ACTUAL DE CO-SAS.» I especialment el preocupa la situació social, puix que afegeix: «Es natural, por ejemplo, que deseemos y pretendamos una mayor justicia social.»

I aquesta afirmació ell sap, perquè coneix bé els ambients juvenils, que no és gratuïta. Per això diu: «... Creo que puedo afirmar... que cuando nos sentamos en este banquillo, lo hacen con nosotros espiritualmente, en el terreno de la actitud, esta juventud a que antes me refería. Y esto es importante, principalmente para el futuro. PORQUE SI LOS HECHOS QUE MOTIVAN NUESTRA ACTITUD NO DESAPARECEN, SITUACIONES COMO ESTA SE REPETIRAN, PORQUE RESPONDEN A UNA JUVENTUD QUE VA A MAS Y QUE SE PRESENTA CON PROFUNDO SIGNO DE AFIRMACION. LA DECISION DEL CONSEJO DE GUERRA NO RESOLVERA NADA. LOS PROBLE(AS ARRANCAN DE MAS HONDO...»

Aquí comencen les constants interrupcions del president. Insisteix, però, en Jordi Pujol—llegant com pot les paraules—en el seu interès d'explicar la seva actitud constructiva: «Nuestra intención, nuestro móvil, fué hacer una afirmación espiritual clara en el sentido que tiene toda afirmación en lo positivo y no dándole mayor alcance en lo negativo. Nosotros no hicimos una campaña «anti», sino que entablamos un diálogo con el país para afirmarnos en puntos básicos de orden espiritual... de amor a nuestro país, ya que EL HECHO FUNDAMENTAL QUE EXPLICA NUESTRA ACTUACION, LA DE MI COMPANERO Y MIA, HA SIDO NUESTRA CONDICION DE CATALANES.» Enfondeix més encara el sentit positiu de la seva actitud quan afirma: «No somos separatistas. No hay en nuestros escritos un sólo párrafo que pueda interpretarse como tal. PERO ESTO NO SIGNIFICA QUE PODAMOS ACEPTAR EL TRATO INJUSTO QUE RECIBE CATALUÑA EN SUS CARACTERES FUNDAMENTALES, ESPECIALMENTE EN SU LENGUA Y EN SU CULTURA.»

Posar-se al marge de la llei és cosa obligada quan la llei no empara els mínims drets de la persona i no hi ha cap manera «legal» d'expressar-ho. Per això diu que «la defensa de estas condiciones nuestras y la defensa del buen nombre de Cataluña nos llevaron a la actuación clandestina. En el caso concreto del asunto Galinsoga se trataba de un insulto claro a Cataluña entera.» «...Si hicimos uso de la clandestinidad fué porque era el único medio de entablar diálogo leal con el país... un diálogo con el país que ha finalizado ahora aquí ante ustedes.»

Per últim, davant la impossibilitat de continuar parlant, ja que les interrupcions es feien cada vegada més violentes, va acabar dient: «REPITO QUE MI POSICION NO ES «ANTI», NO ES LA NEGACION, SINO QUE ME AFIRMO EN MI PROFUNDA CATALANIDAD Y AFIRMO QUE SOY PARTIDARIO DE UNA MAYOR LIBERTAD, DE UNA MAYOR LIBERTAD POLITICA, DE UNA AUTENTICA LIBERTAD SINDICAL Y DE UNA MAYOR LIBERTAD CULTURAL.»

Fa més de mig any que foren pronunciades aquestes paraules. Avui les tenim més presents que mai.

Fa més de mig any que en Jordi Pujol fou detingut, apallissat i empresonat i que es troba pràcticament incomunicat, car se li aplica un règim d'excepció, no permetent que ningú el visiti. Avui ja hi ha molta gent, àdhuc fronteres enllà, que ho sap, reflexiona i obra en conseqüència.

Cada dia que passa la figura d'en Jordi Pujol s'ageganta als ulls de la joventut que veu en ell l'exemple que l'esperona a prendre posicions actives.

Cada dia, cada hora, cada minut d'empresonament d'en Jordi Pujol són un crit d'esperança que neix en uns i creix en altres. El seu sacrifici és fecund.

Cal que la figura i el pensament d'en Jordi Pujol sigui coneguda; no perdeu oportunitat per a difondre el seu coneixement.

Febrer del 1961.

DIADA DE ST. JORDI PATRÓ DE CATALUNYA

Diumenge 23 d'Abril del 1961

Assistiú a la Missa d'onze a la Basílica de Sta. Maria del Mar, per unir-nos espiritualment amb en JORDI PUJOL, empresonat a Saragossa, i amb tots els que han mort o sofreixen persecució per Catalunya.

(Avisen els vostres amics)

TOTS ELS QUI VOLEN VIURE PIADOSAMENT EN CRIST JESUS, SERAN PERSEGUIDITS
(Tim. 2º, 3, 12)

Aviat farà l'any de l'empresonament del nostre JORDI PUJOL. La seva condemna és una llavor fecunda que farà germinar esponerosament el fruit obèrrim d'una CATALUNYA GRAN I LLIBRE, talment com la sang dels màrtirs fou semença de nous cristians.

En JORDI PUJOL ha passat el Nadal i la Pasqua a la presó, i ara aviat hi passàrà també la seva festa onímbtica. En aquesta ocasió volem fer-li arribar la nostra felicitació i la testimoniància de la nostra adhesió. Sense deixar de banda els obsequis materials, volem organitzar unes jornades d'oració, que serà el nostre millor obsequi. Creiem en l'eficàcia de la pregària: "En veritat us dic que, si dos de vosaltres a la terra convenen a demanar el que sigui, els serà concedit pel meu Pare del cel". Per tant, recomanem d'organitzar amb aquest fi la celebració de Misses dialogades, en l'ofertori de les quals es podrà recitar com "oratio fidei" les següents o semblants deprecacions:

Senyor, que per nosaltres vareu ser detingut,

Escolteu-nos, Senyor!

Senyor, que per nosaltres vareu ser empresonat,

Escolteu-nos, Senyor!

Senyor, que per nosaltres vareu ser escarnit,

Escolteu-nos, Senyor!

Senyor, que per nosaltres vareu ser difamat,

Escolteu-nos, Senyor!

Senyor, que per nosaltres vareu ser injuriat,

Escolteu-nos, Senyor!

Senyor, que per nosaltres vareu ser bofetejat,

Escolteu-nos, Senyor!

Senyor, que per nosaltres vareu ser assotat,

Escolteu-nos, Senyor!

Senyor, que per nosaltres vareu ser flagel·lat,

Escolteu-nos, Senyor!

Senyor, que per haver declarat la VERITAT vareu ser TORTURAT,

Escolteu-nos, Senyor!

Senyor, Vós que sou la VERITAT, escolteu la nostra pregària i atorgueu als vostres servents empresonats que la VERITAT ELS FACI LLIBRES i puguin fruit de la LLIBERTAT dels fills de Déu,

Escolteu-nos, Senyor!"

Uns us aflicí la notícia del rebreïment dels torturadors. Però pensem que tant nosaltres com ells serem jutjats per Déu, i aleshores triomfarà la VERITAT que ara ella desfilona i destrueixen. També lamentem profundament que "ECCLESIA" hagi publicat l'esmentada notícia.

No defallim! I, sobretot, preguem! El fracàs humà de Jesucrist el portà a l'esclat de la seva glòria immortal. "Si a Mi m'han perseguit, a vosaltres també us perseguiran".

PER EN JORDI PUJOL, PELS EMPRESONATS, PER CATALUNYA,
P R E G U E M ! ! !

Barcelona, abril, 1961.

SANT JORDI.

Patró de Catalunya.

Cavaller de poltre alat,
tremp de cer, ànima fòrta,
glavi occidor del drac,
llum de cenit i esperança.

Les roses venen amb Vós,
l'abril s'engalana amb elles,
i el blat comença a granar
maridant-se amb les roselles.

I entre tants càntics d'amor,
de llegenda i poesia,
una pàtria agonitzant
implora vostra hidalgua.

Es humil, com la bosquetana flor,
dolça, com una mare entendrida,
resignada a les nafres i el dolor,
respon per nom Catalunya.....

...Lliureu-la per Déu Senyor
del drac feroç que l'apunya.

Daniel López.

JOCS FLORALS REGIUNARIOS

EL SANT JORDI DEL CAPTIU

~~ELS INFANTS DORMEN~~

Lema: Nit d'alerta.

~~per Ventura Gassol~~

Tot dorm en el jardí. Només vigila
 el cinamom que acaba de florir
 i l'Estrelleta Verda que titil·la
 i la lluna, lluna
 de vel de seti
 i la lluna blanca
 que salta la tanca
 per veure'ls dormir.
 Els mira i els besa
 i torna a sortir,
 que la nit és curta... i llarg el camí !

Tot dorm en el jardí. La lluna blanca,
 al fregadis del seu vel de seti,
 ha desvetllat les roses de la tanca
 i les campanetes
 del blanc llessami.
 De clar que dringaven,
 la Mare no senti :
 - Quin perfum de roses
 i de llessami !
 Que no me'ls desperti ! Avui, dormen tan fi !

Tantost en surt la lluna, que hi entra ella
 i els troba en un somriure a mig florir,
 amb un xiquet de llum a cada cella
 i a la vora, vora
 de cada coixí
 un clotet de somnis
 prests a relluir,
 que el Sant de les Roses ja està per venir !

Tot dorm en el jardí. A l'ombra blanca
 d'ales i núvols molls de sereni,
 s'han estremit les roses de la tanca
 i els infants no poden
 tornar-se a adormir ;
 - Quin cavall quin, Mare,
 més blanc i més fi !
 Sense obrir la reixa,
 ha entrat al jardí !
 No serà el del Pare,
 que renilli així ?

- Dormiu, fills, que el Pare, avui, no ve a dormir !
~~passa a la pàgina 8~~

- No ens dirieu, Mare,
si és molt lluny d'ací ?
- Més que les muntanyes
d'aquell blau mari !
- No ens dirieu, Mare,
si és molt lluny d'ací ?
- Més que els núvols, núvols
color de carmi !
- No ens dirieu, Mare,
si és molt lluny d'ací ?
- Tant lluny con l'estrella
que anys ha el fa glatir !
Per a poder haver-la
corre, sense fi !
Corre, corre, corre ...
i ni ve a dormir !
Quan torni i la dugui,
us la vull cosir
amb seda i amb plata
i amb or del més fi
a la vora, vora
del vostre coixi!
- La podrà haver, Mare,
si és tan alta així ?
- Més alta és la llança
del Nou Paladi !
- La podrà haver, Mare,
si és tan alta així ?
- Al "Pujol de l'Home"
ja la veu lluir !
- La podrà haver, Mare,
si s'abaixa així ?
- El cavall del Sant Jordi d'enguany bé renilla que sí!

« Afirmo la meua profunda catalanitat i afirmo que soc partidari d'una major llibertat política, d'una autèntica llibertat sindical, d'una verda-dera llibertat cultural i dels Drets Naturals de Catalunya... »

(Paraules de JORDI PUJOL en el consell de Guerra)

EL DIA 13 de JUNY de 1961 fa un any que el Dr. Pujol i Francesc Pizón, autors de la campanya contra Galinsoga van ser condemnats a 7 anys de presó. Havien estat detinguts amb motiu dels fets del .19 de Maig al Palau de la Música i JORDI PUJOL de manera especial torturat barbarament.

Mereixem els catalans aquest tracte?

Es cap delictes defensar la dignitat dels catalans?

Hi ha dret a tot això?

Si JORDI PUJOL i Fc. PIZÓN són a la presó es perque estimen i creuen en Catalunya. Creuen que tots els que viuen i treballen a Catalunya tenen una dignitat, mereixen ser considerats ademés de contribuents, com a homes.

EL SEU GEST ES UN EXEMPLE PER A MOLTS

EL DIA 13 DE JUNY NINGU NO S'HA DE SENTIR INDIFERENT:

US PROPOSEM DE NO ASSISTIR AQUELL DIA A CAP ES-

PECTACLE. Sera una prova de solidaritat que ens honorará

una vegada més.

Feu correr aquesta consigna a tothom:

EL DIA 13 DE JUNY QUE NINGU

VAIGI A CAP ESPECTACLE!!!

MENTRE EL DR. PUJOL I FC. PIZON

I ALTRES DETINGUTS POLITICS

ESTIGUIN A LA PRESÓ TOTHOM

ESTA EN DEUTE

VOLEM LA SEVA LLIBERTAT

PERQUE ES DE JUSTICIA!

D. ESTEBAN CHAVALA PIEDRAFITA
Director de la Prisión Provincial de Zaragoza

FILIACION Y RESEÑA

Naturaleza Barcelona

Edad 65

Estado civil casado

Profesión impresor

SEÑAS PARTICULARES

Firma del licenciado.

T. P. A. - Mod. 141 (bis)

CERTIFICO: Que en el día de la fecha ha sido licenciado definitivamente el penado FRANCISCO PIZON MALE

cuya filiación consta al margen, por haber extinguido en este Establecimiento la pena de años, TRES meses

y día de prisión menor que por el delito de rebelión

le fué impuesta por Consejo de Guerra

pasando a fijar su residencia a Sarriena, Plaza de la Libertad, núm. 39

Se le entrega en concepto de socorro la cantidad de

Y a fin de que no se le ponga impedimento alguno y pueda acreditar su persona, se expide la presente en Zaragoza

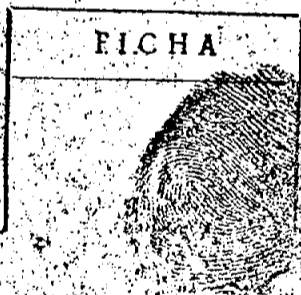
a los días de marzo de 1962

Registrada en el libro correspondiente al número

de de 19

El Subdirector

Fórmula dactiloscópica

DOCUMENT 133

**M. Pujol est libéré de prison
et assigné à résidence**

(De notre correspond. particulier.)

Madrid, 27 novembre. — Le dirigeant catholique catalan, M. Jorge Pujol, est sorti aujourd'hui mardi de la prison de Saragosse et a été assigné à résidence dans la province de Gérone.

M. Pujol avait été condamné en 1960 à sept ans de prison. On l'accusait d'avoir été l'un des dirigeants des incidents du 15 mai 1960 qui eurent lieu au Palais de la musique à Barcelone lors d'un concert auquel assistait le général Franco. Dans la salle, des tracts catalinistes furent distribués et des étudiants entonnèrent l'hymne catalan, interdit depuis la guerre civile.

DE LA CAMFANYA GALINSOGA AL CONSELL DE GUERRA 1-IV-1960

275.

Joan Crexell

1980

"AMIC: Moltes vegades ens hem preguntat tots: Sí, però què s'hi pot fer? Els esdeveniments del 190 han iniciat un redreçament. I han vingut, en bona part, per la natural majoria d'edat de la joventut i per la tasca humil i constant d'uns quants homes de fe. Fe en la veritable Pàtria, que augmenta i premia sempre el més petit esforç, perquè la veritat no ha estat ni serà mai colgada mentre els homes en siguin dignes."

(Del full clandestí "Informacions", s.d., ^[190] s.11.)

Introducció

Aquest llibre pretén d'ésser la història d'un any de la vida de Catalunya. En concret, tracta del període comprès entre juny de 1959 i octubre de 1960, és a dir des que Luis de Galinsoga va pronunciar la frase "Todos los catalanes son una mierda!" fins a la destitució del governador civil Acedo Colunga, l'home que ens havia titllat de "mal nacidos". Tot al llarg d'aquests mesos assistim a un revifament de l'activitat de signe catalanista, caracteritzada per un fet insòlit: una massiva participació popular de la gent anònima del carrer. Com molt bé deia Jordi Pujol en el full de cloenda de la campanya contra el director de "La Vanguardia española": "Catalunya és viva, Catalunya torna a ser conscient, Catalunya serà altre cop un país fort", per a afegir després un "Catalunya té la iniciativa".

Aquell any va ésser molt mogut. I a part del desvetllament catalanista, s'aconseguien importants victòries polítiques i sobretot morals: fer caure el règim el qual es veié obligat a destituir a Galinsoga i a Acedo Colunga. I això es va produir gràcies a la pressió popular -en bona part espontània i no organitzada- sota una dictadura de tipus feixista la qual pel que fa a Catalunya, va dur a terme una persecució tan dura que es pot comparar a la de Felip V. Ens trobem, doncs, davant d'un d'aquells moments històrics molt poc corrents, en els quals el poble català sembla posseït d'una raixa que el fa vibrar i que el transforma en el sentit de fer-lo capaç d'actuar durant un cert lapse de temps més o menys prolongat en defensa de la seva dignitat nacional. Com deia un amic canadenc, "Catalunya és com un cam de blat: ve una ventada que tot ho ajeu, però de sobte ve un altre cop de vent i tot s'alça buscant el sol". Aquest és un d'aquells moments en què la voluntat de ser com a collectivitat està a flor de pell. Parallelament a tot això, i per la pròpia dinàmica dels fets, una persona, un dirigent de segona fila però que va ser capaç de posar en marxa el motor d'aquest procés, Jordi Pujol, es va convertir en un símbol dels ideals catalanistes d'una part del poble català. A partir del Consell de Guerra que se'n va seguir, la personalitat política de Pujol va passar a primera plana i va quedar per a sempre més associada a la reivindicació d'un cert tipus de catalanisme.

El 1959 i el 1960 són anys de fi d'una dècada. Tot i que la Història no té lloc prenent com a unitat un determinat lapse de temps, no hi ha pas

cap dubte que els fets que comentarem són el botó de mostra o el pròleg del que serà la dècada següent: la dels seixanta. Aquests anys s'han convertit en un element mític i en un punt de referència no sols català, sinó també a nivell mundial. L'expressió "els anys seixanta", ens porta a la ment el record de tot un plegat d'esdeveniments i de situacions la majoria dels quals de signe positiu. Recordem a tall d'exemple: la gran onada d'independència africana, les grans manifestacions contra la intervenció USA al Vietnam, l'agitació universitària als EUA i després a Europa amb el final del Maig francès, la música pop, el rock, els Beatles, el moviment hippy, les grans migracions turístiques, la societat de consum, de masses, de malgastament, el Concili Vaticà II, l'arribada de l'home a la Lluna, etc. Al mateix temps, la humanitat va viure d'altres fets transcendents: l'assassinat de Kennedy, la rendició americana, la caiguda de Khrustxov, el trencament URSS-RP de Xina, la invasió de Txecoslovàquia després de la Primavera de Praga, la construcció de la muralla de Berlín, l'ascens i la retirada del general De Gaulle, la crisi dels missils de Cuba, la Revolució Cultural xinesa, etc. Les societats occidentals adquiriren una nova faç, amb un nou estil de vida, en el qual la joventut hi pren una plaça important, a l'ensem que les multinacionals es llencen a la conquesta del món. Ah, els felïços seixanta!

A casa nostra, aquesta dècada també serà molt rica en tots els sentits. Des de l'aparició de la Nova Cançó fins al naixement del moviment de Comissions Obreres, passant per la societat "del 600", el relleu dels partits, la creació de la Coordinadora de Forces Polítiques, la Caputxinada (el Sindicat Democràtic), l'exili i mort de l'Abat Escarré, l'aparició de les primeres revistes catalanes permeses, l'expansió editorial, les campanyes legals per la llengua, per la cultura, l'afer Gozález Martín i la campanya "volem bisbes catalans", el shock del turisme, l'expansió econòmica i industrial, etc. Catalunya, tot i viure sotmesa a una dictadura, experimenta uns canvis profunds els quals, juntament amb les grans migracions de la resta de l'Estat, configuraran una societat plena de vida pròpia. Els símptomes d'aquestes transformacions els trobem ja amb els fets que van des de la campanya contra Galinsoga fins al Consell de Guerra a Pujol i a Pizon. Això és així, perquè els protagonistes pertanyen a una nova generació, al voltant dels trenta anys, "que era una lleva de refresc per a la desconjuntada Catalunya d'aleshores", segons paraules del mateix Pujol (1).

Josep Termes, professor d'Història a l'Escola de Periodisme del CIC, ens deia an dia que per a refer la història de Catalunya sota el franquisme no ens podriem guiar ^{només} per les notícies aparegudes a la premsa perquè de la missa no en deien ni la meitat de la meitat. Al respecte, ens posava l'exemple d'unes inundacions hagudes a Montjuïc durant els anys quaranta i que segons "La Vanguardia" havien anegat "algunos chalets", és a dir, barraques. Es per això, que per a fer la crònica que va des de la campanya Galinsoga a la destitució d'Acedo Colunga, he fet servir desenes de documents publicats en la clandestinitat, ja que la premsa d'aquells temps gairebé no en va dir res de tot això. Al respecte puc afegir que no m'estranyaria haver aplegat un noranta per cent dels papers que van circular aleshores sobre el tema. Reunir aquest impressionant munt de documentació ha estat possible, és clar, gràcies a la col·laboració i amabilitat de moltes persones, entre les quals vull destacar: Albert Nanent, Robert Surroca, Montserrat Martí, Víctor Castells, "Grègor", Enric Bastardes, Ramon Guardans, Jaume Casajoana, Xavier Polo, Salvador Casanovas, Rosa Bruguera, el senyor Francesc Pizon, Maria Ballester, de la Fundació Figueras, Marian Casassús, de la Casa de l'Ardiaca, i d'altres. A tots ells el meu agraïment.

Aquest llibre és dedicat, en primer lloc, als milers de persones anònimes que van col·laborar activa o passivament en els fets que s'hi expliquen. En aquest sentit, i com a representant de tota aquesta gent, el dedico a Jaume Rafart, un home del carrer, català i patriota. També vull que sigui un homenatge molt especial per al senyor Francesc Pizon, l'impressor que acabà davant el Consell de Guerra i després a la presó, home convençut de les seves idees, ja que en aquells moments, malgrat tenir ja 66 anys, va ser capaç de fer la seva feina, tot i no treure'n cap benefici econòmic ni de cap altre tipus: només la satisfacció d'haver seguit les directrius de la seva consciència. Finalment, també el vull dedicar a aquell Jordi Pujol, home coratjós i conseqüent quan escrivia a la presó de Saragossa:

" Avui el cofoisme continua essent un defecte que cal fustigar en uns certs sectors, però n'hi ha un altre de més greu i en part de signe contrari, que cada dia fa més forat: és la pèrdua de confiança en la pròpia força i en la pròpia capacitat, que va aparellada amb la pèrdua d'ambició i d'orgull. És una barreja de complex d'inferioritat, d'encongiment malaltís i d'acceptació resignada. Comença a haver-hi catalans que adopten una actitud de semiajupiment, calculada, perquè el destí els passi per damunt sense tocar-los. El català, avui, ja no apunta alt, sinó baixet, i si, tot i això, no hi arriba no es diu a ell mateix que ha errat el tret i que cal enlairar el punt de mira; diu que s'havia excedit en l'ambició, i que és l'objectiu el que cal modificar cap avall, no el punt de

mira cap amunt. Per això hi ha tants catalans que no tenen fracassos; no tenen fracassos concrets, perquè tota la seva activitat n'és un. El qui escriu recorda una congregació de ben enxubats venerables asseguts en còmodes poltrones, que constituïen la flor i nata d'un determinat ram de l'activitat industrial catalana (el qui escriu precisa que l'activitat en qüestió no era d'ordre lingüístic ni cultural ni polític ni social, era d'ordre econòmic; el qui escriu té interès a deixar ben clar que no es tractava de defensar cap llengua ni cap justícia ni cap dret, es tractava de fer pessetes. Ja es veurà, quan sigui hora, perquè el qui escriu insisteix que es tractava només de fer pessetes). El qui escriu pensa amb tristesa en ells, en l'àuria mediocritat que els envoltava i de com no els passava pel cap la idea de sortir-ne. Els recorda comentant les audàcies i les grans lluites dels altres, els grans triomfs i les grans caigudes dels altres, tot fent la pròpia via a passos menuts i mesurats, a passos de vell, a passos caducs. Tot fent pessetes, però no tantes com els altres; tot fent cadascú la pròpia feina, però a ritme lent i desmaiat, no pas apuntant alt sinó apuntant baixet. Cap d'aquells ben asseguts no era un fracassat, puix que cap d'ells no s'havia proposat ser un autèntic triomfador. Però en la vista de tots hi havia un tel de tristot, un no sé què d'apagat i de vell. En la vista de tots, menys en la dels conreadors de petites ambicions personals que tenien uns ulls de fura aplicada i maliciosa. Però tot petit, tot encofurnat, tot inassequible al fracàs, que no podria fer diana en aquells homes diminuts portadors de diminuts projectes.

Hi ha una manera de no perdre mai, que és no aspirar a la victòria. Hi ha una manera de no tastar l'agror de la derrota, que és no presentar mai combat i recular sempre. Hi ha una manera de no morir, o de morir al menys possible, que és viure al menys possible. Hi ha una manera insuperable de no morir, que és no néixer.

Hi ha en tot això un pecat de manca d'orgull i de manca d'ambició, és a dir, un greu pecat de maltusianisme. I hi ha, com a causa i ensems conseqüència d'aquest maltusianisme, una pèrdua de confiança en nosaltres mateixos." (2)

Notes

- (1) Entrevista d'E. Company a Jordi Pujol, a "Tele/eXpres", del 14 de novembre de 1978.
- (2) Jordi Pujol, "Des dels turons a l'altra banda del riu (escrits de pre-só)". Editorial Pòrtic. Barcelona 1978, pp. 26-28.

Capítol I

L'AFER GALINSOGA O "TODOS LOS CATALANES SON UNA MIERDA!"

1. Els fets

El diumenge 14 de juny de 1959, Luis de Galinsoga (1), director de l'aleshores "La Vanguardia Española" de Barcelona, anà a les nou del matí a oir missa a l'església de Sant Ildefons, situada a la Travessera de Gràcia 55, entre Aribau i Muntaner. Don Luis vivia a Travessera-Muntaner, per la qual cosa l'església li queia al costat de casa. Tot i això, era estrany que l'espanyolíssim Galinsoga anés a missa de nou, ja que aquesta era una de les dues celebracions eucarístiques sobre un total de vuit que els diumenges es feien en català. Malgrat que aquest punt era indicat prou clarament a l'entrada del temple, Don Luis entrà a les nou a l'església en qüestió. En aquella missa, oficiada pel rector, mossèn Narcís Saguer, només es feia en català la plàtica i les oracions del poble, ja que la resta, recordem-ho, continuava fent-se en llatí.

Segons ens expliquen dos fulls apareguts pocs després (Apèndix de Documents 1 i 2), aviat "va cridar l'atenció dels feligresos un individu inquiet, que s'aixecava i s'asseia a destemps, i que, quan el poble deia "Amén", cridava "Así sea". Poc després, quan la persona encarregada de fer la recapta anual de Càritas passà pel davant de Don Luis, aquest "va remugar alguna cosa referent al sermó que mossèn Narcís Saguer acabava de fer en català. "No sé ben bé si m'ha insultat", comentaria després la senyora Gomis a l'altra senyora que l'havia ajudada a fer la collecta. Aquell diumenge, però, la cosa no va passar d'aquí" (2).

Una setmana després, el 21 de juny, l'escàndol seria molt més greu, produint-se un incident que amb el temps mobilitzaria activa o passivament a desenes de milers de ciutadans del carrer, creant un estat d'opinió que segons i com es pot comparar al de la vaga de tramvies del 1951 (3). Al llarg dels fets que comentem, però, el motiu de la gran mobilització contra el règim franquista serà de caire exclusivament catalanista.

Aquell diumenge 21, Don Luis va anar igualment a missa de nou. En aquesta ocasió, a pesar de viure allà mateix per dir-ho així, es va desplaçar amb automòbil i en baixar deixà les portelles obertes la qual cosa ens diu que no pensava restar massa estona a l'interior de l'església. Quan mossèn Narcís començà a predicar en la nostra llengua, Galinsoga "s'alçà

ostentament del lloc [un banc del final] i avançà amb pas enèrgic pel passadís central del temple fins a arribar davant de l'altar, des d'on, sense fer genuflexió per al Santíssim ni cap altre senyal de veneració, decantà cap a la sagristia. Immediatament els que eren a l'església sentiren una discussió molt forta" (4).

A la sagristia "hi havia Antonio, el sagristà, un andalús que ara fa de porter als escolapis de Terrassa. Hi havia també mossèn Luis Gómez Rubiera, alfères provisional, fill del director d'Altos Hornos de Bilbao que va morir assassinat el mateix dia que Calvo Sotelo. Mossèn Gómez Rubiera havia fet la guerra amb Franco i després s'havia fet capellà. Ajudava a la parròquia de Sant Ildefons i en una residència d'"Auxilio Social" que hi havia a Sant Andreu, a la cantonada del carrer Gran i la Rambla" (5). A continuació va tenir lloc un diàleg entre Don Luis i el sagristà el qual en anar vestit amb sotana va ser confòs per Galinsoga amb un capellà:

"-Vengo a protestar porque se dice la misa en catalán.

-Uzté perdone -li contestà el sagristà- pero aquí como en todas partes la miza se dice en latín.

Mossèn Luis Gómez, que llegia el diari assegut davant una taula de la sagristia, va aixecar-se per anar a veure què passava. Va presentar-se com a capellà de la parròquia i indicà a Luis de Galinsoga, que fins aleshores havia parlat amb el sagristà. Galinsoga va repetir aleshores la protesta, ara rectificant-la després del sorneguer comentari del sagristà:

-Vengo a protestar porque es intolerable que se predique en catalán.

-Mire usted -li contestà mossèn Gómez-: yo he predicado en castellano en la misa anterior, y en las otras misas se predica también en castellano. Pero esta misa parroquial celebrada por el párroco y con participación de los feligreses tiene sermón en catalán, porque todos los que asisten a ella son catalanes y han pedido que se les predique en catalán. Yo soy castellano, pero me parece lógico que en esta misa el sermón sea en catalán.

-Pués diga usted a ese señor y a todos sus feligreses que son una mierda.

Mossèn Luis Gómez protestà. Galinsoga li tirà la seva targeta sobre la taula i va dir allò que calia esperar: "No sabe usted con quien está hablando". Mossèn Luis Gómez no es va espantar. Si Galinsoga era director de "La Vanguardia", ell era company d'estudis d'un ministre, era alfères

provisional i tenia molts amics en llocs importants del Règim. I va fer fora de la sagristia, a caixes destemplades, Luis Martínez de Galinsoga.

El director de "La Vanguardia" va sortir de la sagristia remugant "catalanes de mierda" prou fort perquè ho sentís tothom. A la porta de l'església va topar amb una senyora castellana que entrava i que en sentir-lo el va increpar:

-¿Pero que está diciendo, grosero?

-!Que todos los catalanes son una mierda! -cridà, ara ben fort, Luis Martínez de Galinsoga. I sortí al carrer, on l'esperava el cotxe amb les portes obertes. No sabia que la seva carrera periodística s'havia acabat en aquell mateix moment" (6).

Sembla que en un primer moment, mossèn Narcís Sagner, un gironí de 67 anys, ^{de la Sagrada Família de Girona} pensà en denunciar el fet, essent dissuadit pel vicari Mossèn Aragonès. El que sí va fer el rector és enviar una carta a Don Luis no fos que algú s'hagués fet passar per aquest personatge (Document 3). L'endemà, Galinsoga li feia arribar una lletra de resposta, en la qual reconeixia haver estat ell la persona que havia protestat, tot afegint que el seu comportament no es podia qualificar de "grosero y soez", sinó simplement de "vehemente como correspondía a la indignación que el caso provocó". També hi deia que la predicació en català als pobles "puede tener un uso más aceptable", però que en canvi a Barcelona, "ciudad cosmopolita, me parece que el caso tiene otra significación y tal vez otro ritintín" (Document 4).

Mossèn Sagner no es va arronsar. També a volta de correu li envià una altra carta, més extensa, en la qual després de lamentar que hagués estat ell la persona autora de l'incident "con frases disparadas y disparatadas", li feia una reflexió en set punts. En concret, li deia que l'ús del català a les celebracions litúrgiques era un fet reconegut per les autoritats eclesiàstiques i que això no volia pas dir menyspreu per al castellà, doncs al cap i a la fi aquest "uso moderado de la lengua catalana" era una cosa normal i corrent a totes les parròquies de Barcelona. I per a reblar el clau, afegia: "Si alguna vez tiene usted necesidad de ir a misa a primera hora, venga usted a misa de 8: una misa explicada en castellano con varios cánticos y oirá el Padrenuestro en tono mozárabe que es una pura delicia" (Document 5).

Aquest cop, Don Luis ja no va contestar. El fet començà a escampar-se molt

lentament, a cau d'orella, tenint en compte que era a començaments d'estiu. "Però a la tardor, es repartiren abundantment còpies a màquina i en ciclostil de les tres cartes (7). La parròquia rebia moltes consultes sobre la certesa del fet que sempre foren contestades afirmativament. Així hom preparava l'ambient" (8).

2. La campanya

En aquells moments, és clar, l'actuació político-cívica de signe catalanista i/o democràtic es trobava al redós de les catacombes de la clandestinitat. Tot i això, certs grups d'inspiració catòlica i nacionalista havien aconseguit una tapadera legal per dir-ho així a les seves actuacions de tipus cultural català. Aquest era el cas de l'"Acadèmia de la Llengua Catalana" que s'aixoplugava als locals de les Congregacions Marianes de Balmes-Rosselló. "L'Acadèmia fou una experiència nascuda paral·lelament als CC (9) i aixoplugada sota les Congregacions Marianes gràcies a la comprensió del seu director, el pare Robert Batlle, jesuïta. Aquest fou un dels primers llocs on, després de la guerra, es van pronunciar conferències en català, en un règim de semitolerància. També s'hi feien celebracions del dia de Sant Jordi, a la primera de les quals van assistir-hi l'Abat Escarré, Josep Benet, Miquel Coll i Alentorn, Joan Triadú, Raimon Galí, Maurici Serrahima i Vicens Vives. Estaven vinculats directament a l'Acadèmia: Xavier Polo, els germans Sayrach, Enric Cirici, Josep Maria Santmartí, Jaume Casajoana, Josep Maria Massip, Lluís Mas, els germans Espar, Amigó, Pallarès..., tots exalumnes dels jesuïtes" (10). Per tant, hi havia gent de l'Acadèmia que militava als CC.

Un grup de l'Acadèmia, amb Jordi Pujol al davant, a la vista que no es produïa cap tipus de reacció a l'incident Galinsoga, va decidir d'actuar pel seu compte. L'actual President de la Generalitat explicava així els inicis de la campanya: "Jo vivia a la Travessera de Gràcia, davant la vella parròquia de Sant Ildefons. Jo no vaig ser a la missa de l'incident. Passats els fets vaig anar a veure el rector, mossèn Narcís Sagner. A l'octubre vaig fer un paperet. Jo havia muntat un "tingladet" per a fer coses i li vaig demanar al company Jaume Casajoana si podia portar la campanya i ell va ser-ne el cap operatiu. Vam veure que se'n parlava, vam editar d'altres papers. Els papers van caure bé, vam organitzar uns grups de xicots que anaven a estripar "La Vanguardia"... Jo vaig portar la campanya als anunciants, escrivint-los perquè deixessin d'anunciar. La cam-

panya la vam assumir nosaltres; els grups polítics no van interessar-s'hi. La campanya se'ns va escapar de les mans" (11).

Per a dur a terme l'agitació calia disposar d'una impremta i aquests obradors els tenien a l'abast de la mà. En efecte, el senyor Francesc Pizon, propietari de la "Tipografia Studium", situada al carrer de Viladomat 10, havia ja treballat per a la resistència catalana tant sota el franquisme com també sota la dictadura de Primo de Rivera (12).

En aquest sentit, el senyor Pizon havia realitzat ~~ja~~ feines per ^{en Pujol,} ~~al~~ ^{CCy} com és el cas del full titolat "Catòlics Catalans" (13) i del "!Ningún catalán es español!" (Documents 6 i 7). La coneixença entre Pizon i Pujol havia tingut lloc a través d'un empleat de la impremta que més endavant, quan les detencions, hagué de fugir i amagar-se a Montserrat. El senyor Pizon és un mestre del seu ofici: tot el que imprimia ho feia a la perfecció i, a més a més, quan es tractava de feines "especials" només cobrava el paper i prou. Es tancava al taller i treballava de nit, després d'haver avisat al "sereno" i al vigilant perquè no s'estranyessin si veien llum o oïen sorolls a la impremta. Componia els textos a mà, lletra a lletra, i els imprimia amb una màquina plana fent servir el pedal per tal d'estalviar força. Així s'explica que sota la dictadura de Primo de Rivera mai no l'agafessin i que amb el franquisme pogués fer coses des del 1945 fins al 1960 sense despertar la més mínima sospita. Sembla que un cop posats en contacte, l'impressor en conèixer els companys de Pujol, el va advertir perquè anés molt en compte, ell i els seus amics, de no comportar-se sorollosament de nit, de parlar el mínim i de ser prudents a fi d'evitar disgustos, en haver comprovat que aquells nois -la majoria voltava els trenta anys- actuaven amb molta desimboltura i sense massa precaucions. Per la seva banda, Pujol i companyia es mostraven sovint impacients pel fet que el senyor Pizon volgués filar tan prim i fer unes octavetes tan perfectes que de tan pulcrament compostes i impreses feien goig i no semblaven propaganda clandestina.

El primer full imprès, titulat "Todos los catalanes son una mierda!", datat de juliol de 1959, no fou repartit fins el mes d'octubre (14). El text d'aquest, així com també el dels altres de la sèrie era redactat per Pujol i passat a màquina per la seva esposa, Marta Ferrussola. Abans de continuar la història, cal remarcar que amb aquests papers ens trobem amb un fet sorprenent: el contingut difereix radicalment d'allò que és el tipus normal d'un full de combat. En efecte, es tracta d'uns escrits gens ex-

tremistes i, el que és més important, raonats: que expliquen les coses tan planerament i amb un ordre tan lògic que motiven el lector a pensar i a prendre una posició, ni que sigui de forma passiva.

Aquest primer paper (Document 8) és dedicat a refer la història de l'incident. L'autor hi fa les següents consideracions: "Posem al poble català al corrent d'aquest fet no sols per la gravetat de l'ofensa, sinó també pel caràcter representatiu del Sr Galinsoga. Es un fet que ve a confirmar una vegada més, l'odi que contra Catalunya senten el Règim i els seus homes representatius. Homes i fets com aquests ens recorden, inclús als catalans que no ho volen recordar, que en l'Espanya actual som un poble arreconat i mal tractat. Mal tractat en tot: en els nostres valors espirituals més alts, en la nostra parla, en la nostra cultura, en la nostra economia, en els nostres drets més elementals". I acaba: "El fet que hem donat a conèixer és tan greu i denota tan poca categoria per part del seu protagonista, que potser a alguns els costarà de creure. Ara bé, tot el que es diu en aquest escrit és fàcilment comprovable. La Parròquia de Sant Ildefons està a la Travessera de Gràcia 55. Als incrèduls els serà fàcil, si volen, la comprovació". Com s'ha vist, ens trobem davant un nou estil de fer les coses, amb un llenguatge senzill i entenedor, totalment allunyat dels pamflets de l'època.

"Mentre en Pujol s'encarregava de la redacció i impressió de les octavetes, els de l'Acadèmia n'organitzarem la distribució. Es van fer unes llistes de gent relacionada amb entitats cíviques conegudes pel seu catalanisme. Recordem que en aquells moments les organitzacions catòliques tenien una certa butlla per a actuar. També es va tenir en compte corals, esbarts, etc. S'hi enviaven paquets d'uns 250 fulls, amb l'esperança que cada receptor els repartís entre amics i coneguts. Vam arribar a tocar Barcelona, Lleida, Girona, Vic, Manresa, Reus, Igualada, Terrassa, Sabadell i altres indrets de Catalunya" (15). Jaume Casajoana raona aquesta àmplia escampada arreu del país, perquè els fets eren d'abast nacional ("Todos los catalanes son una mierda!"). Continua l'amic Casajoana: "El primer pas havia estat fet. Ara, a ~~xxxxxx~~ veure què passava. La gent va reaccionar positivament. L'ambient era propici per a la creació de grups d'acció". Cada paquet anava acompanyat d'un papeperet explicatiu del que calia fer. Gràcies a Albert Manent hem pogut disposar d'un d'aquests papers (Document 9).

A primers de desembre es va declarar el boicot a "La Vanguardia". Es va començar amb quatre papers. El primer, en el qual hi destaca amb lletres grosses "Per dignitat personal", es demana de no comprar el diari i de donar-se'n de baixa si un n'era subscriptor "mentre en Galinsoga en sigui director" (Document 10). El segon, titulat "Dignitat contra xuleria" (Document 11), diu: "Ha arribat l'hora de demostrar al Sr Galinsoga i a la gent com ell que a Catalunya encara hi ha dignitat. Per tant, considerant que és una vergonya que un diari de la importància de "La Vanguardia", editat a Barcelona, tingui de director un home d'aquesta mena, ens dirigim públicament al comte de Godó, propietari del diari, amb el prec de que el Sr Galinsoga sigui substituït per una persona de més dignitat i més respectuosa envers Catalunya". Al mateix temps, s'imprimia una "pegatina" a l'estil de l'època, és a dir, amb paper engomat, contenint el breu i contundent eslògan: "Per patriotisme i per dignitat, boicot a "La Vanguardia" (Document 12). Això pel que fa a la impremta del senyor Pizon. Paral·lelament a això, s'envià una carta als anunciants, estampada a multicopista (Document 13), en la qual s'hi deia: "Es el nostre deure advertir-li que, en aquest moment, continuar la publicitat en l'alludit periòdic suposa una tàcita aprovació dels insults que públicament es permet pronunciar en Galinsoga. Ha arribat, doncs, el moment de retirar els anuncis, que són la principal font d'ingressos de "La Vanguardia", fins que s'aconsegueixi la dimissió de Galinsoga". Després de dir que s'esperava la col·laboració per les bones en aquest boicot, s'hi afegia: "Cal advertir, però, que si algú es desentén d'aquesta campanya cívica, veurà castigat el seu incivisme per la repulsa de tots els ciutadans. Per tant, a partir del proper dia 20 de desembre començarà el boicot a totes les empreses que s'anunciïn en aquest periòdic".

L'ambient anava escalfant-se en el sentit que cada cop més gent sabia ja l'incident de Sant Ildefons. Aviat van aparèixer unes pintades les quals tot i no estar directament relacionades amb la campanya, hi connectaven de totes totes. En concret, el dia 12 de desembre, "les parets de les tanques de les obres que es realitzaven al carrer d'Aragó i Passeig de Gràcia, aparegueren pintades amb el "Visca Catalunya!". N'hi havia nou i perduraren fins a les tres de la tarda" (16).

I així arribem al dia de Nadal. Precisament al voltant d'aquesta data, es produirà un fet que donarà nous arguments a la gent que portava la campanya. En efecte, el dia 23, el Papa Joan XXIII, en el seu "Missatge de Na-

dal" deia, entre altres coses el següent: "Es causa fonamental d'inquietud en el nostre temps l'opressió sistemàtica de les característiques culturals i lingüístiques de les minories nacionals" (17). Aquestes paraules del Papa Joan seran recollides també per d'altres persones, com veurem més endavant en el "Manifest dels Cent" a favor de la llengua i la cultura catalana, fet públic un cop finalitzada la campanya contra Galinsoaga. Sobre aquest Missatge hem vist dos papers. El primer, imprès però no pas pel senyor Pizon, duu el títol d'"Un missatge de Joan XXIII i la situació de Catalunya" (Document 14), i en el qual llegim: "Per tant, si no són respectades aquestes peculiaritats, no hi ha pau. El règim o el govern que no respecti aquestes característiques és enemic de la pau, la menysprea, tot i essent un do de Déu, contradiu una suprema aspiració humana". A continuació s'expliquen quins són els fonaments divins i humans de la pau segons el Papa: el respecte a la voluntat divina i a la llei eterna de Déu; el respecte a la dignitat de la persona humana; la veritat; la justícia i, finalment, la caritat. Com a conclusió s'hi diu: "D'acord amb aquesta doctrina, l'opressió de les característiques lingüístiques i culturals d'un grup humà és atropellar l'obra de Déu i la dignitat de la persona humana, i és faltar a la justícia, a la caritat i a la veritat. El règim que, almenys en aquest aspecte, practica l'opressió, no es pot considerar just, humà ni cristià". L'altre paper (Document 15), datat de gener de 1960, és el text d'una carta enviada al Papa Joan XXIII en el qual un grup de catòlics de Catalunya li manifesten amb un "profund sentiment de satisfacció i de consolació amb el qual el poble fidel de casa nostra ha conegut el vostre darrer Missatge de Nadal i molt particularment... La afirmació rotunda a través de la qual hem sentit alludides directament les angoixes i sofrències actuals del poble català, les quals ben segur que la Vostra Santetat coneix".

Mentrestant, un dels components del grup Pujol, Xavi Polo, home d'acció per excel·lència, es va encarregar d'organitzar l'agitació directa al carrer, amb accions llampec de sensibilització. Una d'elles fou l'estripada de "Vanguardias" i l'altra els shows de Fontana. Pel que fa al primer punt, el grup de l'Acadèmia en va dur a terme dues vegades. Segons Jaume Casajoana, "les estripades de "Vanguardias" tenien lloc davant mateix dels quioscs, on es compraven exemplars i s'estripaven mentre es proferien crits adients: "Si voleu llibertat, estripeu "La Vaguardia!". L'acció

anava in crescendo, degut a que van aparèixer grups autònoms de gent que feia el mateix actuant pel seu compte. Quant a la gent de l'Acadèmia, atès que majoritàriament erem joves i no teniem diners, ens dedicarem a recollir "Vanguardias" velles i fer-les bocins i escampar-ho per tot Barcelona: les Rambles, Sants, Poblenou, Sant Andreu, etc. Hi van haver detencions: un dels germans Tomàs, d'Horta, i d'altres desconnectats" (18).

La premsa clandestina informava així d'una d'aquestes accions: "El dia 27-12-59, davant de l'església de Pompeia foren destruïdes un bon nombre de "Vanguardias". La policia practicà nou detencions. El dia 6-1-60, altres 300 "Vanguardias" van ser estripades al bell mig de les Rambles (Ràdio París, 11-1-60" (19). Un testimoni dels fets, Albert Manent, escrivia: "El diumenge, 27 de desembre, i el dia 6 de Reis, 6 de gener, uns escamots omplen, al fort del migdia, de centenars de "Vanguardias" trinxades i massegades el marxapeu de la Diagonal (entre el cinema Windsor [avui Diagonal], tocant a Via Augusta, i l'església de Pompeia) i la Rambla (davant del SEPU, l'església de Betlem i el Liceu). El carrer sembla nevat. Hi ha rotllos de gent comentant-ho, excitats. Alguns espontanis compren "La Vanguardia" i l'esquincen i trepitgen. L'aldarull de la Diagonal dura una hora, fins que arribà la policia i detingué nou minyons, gambirots i vinguts a darrera hora, que alegrement volien donar més relleu públic a la gresca. Vista llur innocència en la preparació de l'estripada, foren alliberats al cap d'uns dies" (20). El full convocant a aquest tipus d'acció -la del 27 de desembre-, deia: "no en diguis res a ningú que no sigui de tota confiança" i anava signat "la campanya de boicot a "La Vanguardia", amb data de Nadal 1959 (21).

Pel que fa a l'altra tipus d'acció, "el show de Fontana tenia com a escenari l'ascensor que anava des del metro fins al carrer. En hores punta, hi anaven dues persones que començaven a discutir sobre el que havia dit Galinsoga, un a favor i l'altre en contra, en una tasca d'agitació entre el públic, en directe. Els objectius d'aquesta segona etapa ~~però~~ -continua Jaume Casajoana, referint-se a les estripades i als shows2 eren no comprar "La Vanguardia" i no anunciar-s'hi" (22).

Tal era l'ambient que es respirava al carrer que a poc a poc es començaven a veure munts de "Vanguardias" sense vendre, al temps que la publicitat iniciava una davallada. En veure que la campanya era una cosa seriosa i amb arrel popular, el comte de Godó va signar el cese de Galinsoga. Segons ~~anava extant~~ ~~la~~ ~~document~~ ~~de~~ ~~1959~~ ~~de~~ ~~desembre~~ ~~de~~ ~~1959~~

Segons Albert Manent, "el 29 de desembre, el comte de Godó, que tenia ja fotografies de les escapades del seu diari, donà per escrit el cessi a Galinsoga, pretextant que feia massa anys que dirigia "La Vanguardia" i que en cap periòdic espanyol no s'havia donat un cas d'una durada semblant. De més volia renovar altres homes de la casa i l'orientació en alguns aspectes. Galinsoga reaccionà violentament. Com que ell era "consustancial al Règim", atacar-lo ell volia dir atacar el Règim. El governador civil, Felipe Acedo Colunga, recolzava l'acció de Godó (el qual, malgrat parlar gairebé sempre en castellà, encara té algun gram de catalanitat) perquè l'afer era "una bomba de relojería retardada y una cuestión de orden público". El capità general, Pablo Martín Alonso, per allò del "principi d'autoritat" s'inclinava a conservar Galinsoga al seu lloc no massa convençut, però. José María de Porcioles (l'alcalde) recomanava la destitució i el "ministro" Pedro Gual Villalbí -malgrat les informacions contradictòries sobre la seva actitud- sembla que també recolzava el gest del comte de Godó. Anades i vingudes a Madrid. Les "autoridades" no paren. Quin maldecap més imprevisit!" (23).

Entrem en l'any 1960. Justament amb data de primer de gener, es distribuïxen dos fulls: un d'imprès però no per Pizon, i un segon, a multicopista, fet pel grup de l'Acadèmia com a segona carta ^{de boicot} als ~~anunciants~~ a LV. El primer, titulat "Todos los catalanes son una mierda" (Document 16), reprodueix les famoses tres cartes i com a novetat, adjunta la transcripció d'una de les adhesions rebudes per Galinsoga, escrita amb un to d'exaltat espanyolisme feixistitzant, que acaba: "Hay que intensificar la campaña en favor de la frase "Hable Vd en cristiano", para que se decidan los ciudadanos de este lado del Mediterráneo a abandonar su ridículo dialecto y a ~~bxædxæx~~ doptar para siempre la gloriosa lenqua del Imperio". El comentarista d'aquell full es pregunta, en to burleta: "Fóra bo que ens diguessin oficialment si som o no som espanyols i si el català és o no és espanyol, per tal d'arribar a saber com ens hem de manifestar, segons el paternalisme que disfrutem". Tot seguit es parla dels problemes que plantegen aquests fets: de tipus cristià, per ~~xæx~~ manca de respecte, cultural, per manca precisament de cultura, i de moral, ja que "gent forastera de tipus parasitari insulta el que més estimem els catalans: el nostre idioma". I per acabar, hi ha dues frases -les primeres que trobem- que deixen entreveure confiança en la victòria: "Es trist tot això que li passa al nostre poble, però no serà etern. Catalunya serà!".

Quant a la segona carta de boicot a LV (Document 17), aquest cop va adreçada als venedors. (Recordem que "La Vanguardia" no admetia devolucions.) Escrita amb el mateix to que l'anterior (Document 13), deia: "Es el nostre deure aconsellar-li que anul·li la seva comanda d'exemplars de "La Vanguardia" i deixi de vendre'n, col·laborant així a la campanya de boicot. D'aquesta manera complirà un deure de ciutadania i, ademés, ferà conèixer a l'administració de "La Vanguardia" que els venedors mereixen tota l'atenció i el respecte, i és molt possible que, així, aconseguixi unes condicions menys abusives que les actuals per al futur subministre d'exemplars d'aquest periòdic".

Poc després, vista la volada del moviment de boicot, Pujol i Espar llençen ara dos fulls poc o molt consecutius, impresos per Pizon. Amb data de 4 de gener es distribueix l'octaveta "Més de 14.000 baixes a "La Vanguardia" (Document 18), xifra aquesta obtinguda "segons informacions que procedeixen de dintre mateix de "La Vanguardia". La veracitat d'això, així com la realitat en el descens dels anuncis "és que per primera vegada en la seva història, "La Vanguardia" s'ha vist obligada aquests darrers dies a anunciar-se per ràdio", afegeix el paper. I continua: "Però no n'hi ha prou d'això. Cal continuar i amplificar el boicot a "La Vanguardia" mentre en Galinsoga en sigui director. No es pot permetre que un diari com aquest estigui en mans d'un home tan anticatalà i tan indesitjable ... Seria senyal de manca total de dignitat i de virilitat que la presència a Catalunya, i en un lloc tan important, d'un home d'aquesta mena fos suportada sense la més lleu protesta. Seria un senyal evident de que insultant-nos com fa, en Galinsoga té raó".

L'altre full, "Als anunciants de "La Vanguardia" (Document 19), afirma que "s'acosten als 20.000 els subscriptors que s'han donat de baixa". En aquest paper es fa pública la campanya als anunciants: "ara ha d'entrar en joc un nou factor: els anunciants. Molts de vostès ja han rebut cartes, fulls ciclostilats, telefonades demanant que deixin d'anunciar en el diari. Moltes empreses ja ho han fet: empreses químiques, editorials, de begudes, de productes d'alimentació, d'aparells electrodomèstics, de confecció, etc. En el "Diario de Barcelona" d'ençà de fa un mes hi ha molts més anuncis. Tot això és el fruit d'un estat d'ànim popular que produeix iniciatives espontànies. Però de fet és ara que cal iniciar, amb força, la campanya dels anunciants. "La Vanguardia" és ja un diari publicitariament menys interessant, bastant menys, que fa dos mesos. Dintre d'un mes,

si en Galinsoga hi segueix de director, ho serà encara menys. D'això en donem paraula. I també donem paraula d'una altra cosa: les empreses que han secundat la campanya de dignitat catalana tindran la seva recompensa comercial [!]. Això no tardarà a produir-se".

El dia 16 de gener, els grups d'acció dirigits per Xavi Polo duen a terme una altra activitat al carrer: ataquen la seu social de "La Vanguardia". L'acció fou preparada als locals de les Congregacions Marianes. Hi van intervenir entre 20 i 30 persones, la majoria treballant de cobertura dels tres que havien d'actuar. Es van embolicar adoquins amb paper d'em-balar i es van lligar com si fossin paquets. La tarda escollida havia caigut aigua neu, per la qual cosa gairebé ningú no passava per davant dels locals de "La Vanguardia" [al carrer de Pelayo 28]. Tot i això, entre 20 i 30 joves es feien l'orni davant els aparadors amb fotos o pels voltants. En un moment donat, es van acostar els tres companys que duen els "paquets" (un de l'Acadèmia, un altre del Front Nacional de Catalunya i un tercer d'Unió Democràtica de Catalunya) i els van llençar contra els vidres. Tot seguit ningú no va arrencar a córrer, sinó tot el contrari: els tres es van barrejar amb el piquet de cobertura i en petits grups van marxar tranquil·lament en diferents direccions. Jaume Casajoana estava de vigilant i ens diu que van passar uns deu minuts abans no es registrés cap reacció de la gent del diari. Recorda com una noia rossa va treure el cap, donava un cop d'ull i es tornava a amagar. Durant ben bé deu dies, la seu de "La Vanguardia" restà amb la porta metàl·lica ondulada a baixada. Es respirava un ambient victoriós" (24).

Manent, per la seva banda, parla així d'aquest fet: "La porta de ferro continuà tirada ~~xxx~~ durant més de quinze dies i hom diu que el sots-director, Eduardo Palacio Valdés, en assabentar-se de la trencadissa, exclamà: "!Caramba, tendremos que volver a llevar el revólver como en los buenos tiempos!". Cal afegir, com a ~~xx~~ anècdota divertida, que l'empresa asseguradora de les tres grans llunes del local de "La Vanguardia" ha posat molts entrebancs per a pagar perquè ho considerava un cas de "risc catastròfic". (25).

Per a Godó, Galinsoga i companyia, això passava de mida. Tres dies després d'aquesta acció -el dia 19-, la plana 2 de LV apareixia sense publicitat -fet excepcional!- i contenint un article signat pel mateix Luis de Galinsoga que intentava treure foc al ferro i atreure's l'opinió pública. L'es-

crit, titulat "Afecto y servicio a Cataluña" (Document 20) intentava demostrar que Galinsoga havia defensat el catalanisme quan era redactor del diari madrileny "La Acción" després de la Primera Guerra Mundial, i que, a més, ell sempre havia mantingut bones relacions amb Francesc Cambó i d'altres prohoms de la Lliga. També deia que en la seva etapa com a director del diari, havia treballat dia a dia "en el cultivo cariñoso, atento y celosísimo de las mil actividades que en esta ciudad y en esta región se despliegan y que han sido recibidas en el periódico bajo mi dirección directa y personal". Galinsoga se sentia tocat. Tot l'article està escrit a la defensiva i a la desesperada, inventant mentides i més mentides per a quedar com a home respectuós de la "región catalana". "Y por miles se contarán hoy las nobles consciencias que cuando lean este artículo me concedan su benévolo juicio que yo espero de su honradez", afegeix més endavant. Però poc després, escriu: "Me parece haber condescendido con excesiva paciencia prudente a esta oleada de maledicencia que de una manera subrepticia se ha desencadenado contra mi actuación ... Y nunca hubiera molestado a mis lectores con este alegato en defensa propia y en defensa de la verdad, si no fuera porque toda esa campaña se ha urdido sobre el artilugio de un "slogan" prefabricado de una patraña según la cual se han puesto en mis labios palabras que yo no he podido decir nunca contra los catalanes, porque pocos como yo conocen desde muy antiguo, en nuestra contemporaneidad, las virtudes y los esfuerzos benémeros". Ara, fixem-nos com acabava la seva autodefensa: "Lo que más me duele es que algunos mal informados, hayan podido creer que yo soy capaz de proferir una palabras que sobre de ser procaces resultan sencillamente necias. Yo pido que se me juzgue por mis hechos y no por mis palabras. Y menos, si las palabras que se me han atribuido quedan claramente desmentidas por mi". Al respecte, no podem deixar de recordar que estem en l'any 1960, en plena dictadura franquista. Amb això volem dir que la situació deuria ser considerada molt i molt greu tant a nivell de "La Vanguardia" com del govern de Madrid, per a permetre que en el rotatiu de més tiratge de tot l'Estat hi aparegués un text com aquest, parlant d'un tema que almenys oficialment no s'havia produït.

La reacció fou fulminant. Les baixes ~~ixaxxxxxxxx~~ continuaren augmentant i el descens dels anuncis continuà baixant. D'altra banda, Ramon Guardans, gendre de Cambó, adreçà una extensa i dura carta al comte de Godó (Document 21), puntualitzant i rectificat els que deia Galinsoga

de la seva pretesa amistat amb el líder de la lliga.

A partir del dia següent, les cartes als anunciants enviades pels de l'Acadèmia anaven acompanyades d'un altre full (Document 22), en el que s'explicava que "l'únic que ha fet en Galinsoga amb aquest darrer article és demostrar que és capaç de mentir amb el més gran cinisme. Mai ningú li havia alçat la veu, mai ningú l'havia pogut contradir, i això l'ha envaïentonat".

El dia 22 era distribuït un altre paper imprès, no provinent de la impremta Pizon, favorable també al boicot total a "La Vanguardia" (Document 23). Per la seva part, Albert Manent, cronista d'aquells fets, escrivia: "Mentrestant, els directors de "SEPU", "Almacenes Capitolio", "Muebles La Fábrica" i altres empreses importants visitaren el comte de Godó per comunicar-li que no es volien fer impopulars i que, mentre en fos director Galinsoga, no anunciarien a "La Vanguardia". Degut a les amenaces -telefòniques o per carta-, "Gorplex", en ple Passeig de Gràcia, i "Muebles La Fábrica" tenien a la porta un parell de policies uniformats. Per contra, el "Diario de Barcelona", "El Correo Catalán", "El Noticiero Universal" i fins el falangíssim "Solidaridad Nacional" vessaven d'anuncis i augmentaren el tiratge" (26).

El 28 de gener era escampada una octaveta a multicopista i signada per una organització universitària. És el primer full que hem vist que porta la firma d'un grup clandestí de l'època, tot i no tractar-se ni d'un partit polític ni d'una sindical. En aquest paper, a més, hi veiem, també per primera vegada, una clara al·lusió a la necessitat de l'enderrocament del franquisme com a objectiu final: "Lluitem units per la destitució de Galinsoga i per l'ampliació de la protesta fins a fondre's en la lluita de tot el poble per l'enderrocament de la dictadura franquista". En aquest full (Document 24) hi llegim també: "En torn d'aquest individu [Galinsoga] s'ha centrat una protesta en la que hem coincidit amples sectors del poble català i en la que els estudiants hem jugat el paper que ens corresponia, conscients, des d'un primer moment, que la protesta anava molt més enllà de la simple i avorrida figura de Galinsoga per a atènyer un règim que és el que realment possibilita que incidents com aquests es produeixin. En protestar contra Galinsoga protestem contra el franquisme; en demanar la destitució de Galinsoga demanem la definitiva separació [desaparició?] de

la dictadura". L'octaveta acaba amb una crida de sis punts de caire polític, estudiant i cultural ("Per la llibertat de la cultura catalana, per la lliure manifestació de la nostra personalitat nacional"). Com deiem més amunt, aquest llenguatge contrasta molt amb els fulls de la gent de l'Acadèmia, en especial pel que fa al contingut, en emmarcar l'afer Galinsoga amb la lluita més global per les llibertats democràtiques i nacionals. El paper anava signat no pas per un sol grup, sinó per una plataforma unitària: el Comitè de Coordinació Universitària (CCU), que aplegava al seu si els universitaris del PSUC, del Moviment Socialista de Catalunya i de l'Agrupació Democràtica Popular de Catalunya (filial catalana del FLP i que més endavant es diria Front Obrer de Catalunya), la Nova Esquerra Universitària (27). Al CCU el grup hegemònic era el PSUC i a les reunions de Coordinació "hi assistí també en moltes ocasions una representació del grup CC, i si la seva incorporació no fou totalment formalitzada es degué probablement més al caràcter no pròpiament de partit de CC que a desacords amb la pràctica conjunta que els seus membres realitzaven normalment amb els dels altres partits coordinats" (28).

I així arribem al 30 de gener. Jaume Casajoana, el cap operatiu de la campanya, ens deia parlant del famós article del dia 19: "Si l'intent era de calmar els ànims, el resultat fou del tot contrari: gent indecisa es va sumar al dexcontentament i mala maror que imperaven especialment a la ciutat de Barcelona. Calia, per tant, contestar d'una manera "sonada" l'escrit de Galinsoga. Es va redactar un full (document 25) i es decidí recaptar-lo des del Liceu (29). Durant dos dies seguits hi vaig anar per tal de veure la situació. I arribà el dia D, amb l'única òpera de Beethoven en cartell. Hi anarem jo, Xavi Polo i Lluís Maria Sunyer, aquest últim avui dia socialista. Amb uns tascons vam bloquejar les quatre portes de l'escala que dona al carrer de Sant Pau. Des del galliner, i en el moment d'apagar els llums i pujar el teló de l'últim acte, vam tirar els fulls. I després, cames ajudeu-me a córrer... L'acció va anar la mar de bé, ja que els policies de servei es trobaren amb les portes bloquejades. Per tant, no calgué sortir en direccions diferents, i vam anar a la plaça de Sant Agustí a comentar els fets tal i com havíem previst" (30). Nanent afegeix: "L'efecte fou espectacular. Fins sembla que alguna bona senyora es desmaià pensant-se que tornava a caure la bomba. La policia actuà tot seguit, però sense èxit: moltes de les portes per on havien d'empaitar els qui llençaren els fulls clandestins estaven ~~hixades~~ ^{travades} per tascons. Així ho con-

tà Pi-Sunyer, degà dels advocats" (31).

L'acció, és clar, va córrer com la pólvora a cau d'orella i tothom n'anava ple. En aquest sentit, el "The Times" de Londres del 8 de febrer, en donar la notícia del cese de Galinsoga, parlava també dels fets del Liceu (Document 26).

El full escampat, titulat "Resposta al Sr Luis de Galinsoga, director (encara) de "La Vanguardia", acusava a aquest individu de "falsari i cínic", basant l'argumentació en textos de Cambó pronunciats al Parlament espanyol i recordant que el líder de la Lliga morí exiliat el 1948: "Vostè, amic de Cambó? ... Vostè vol abusar del silenci dels morts!". I afegia: "Potser sí que en un moment en què a en Maura li era necessari el suport parlamentari d'un grup de diputats catalans, vostè va secundar des de "La Acción" aquesta política de captació. És possible, perquè vostè era i és un home a sou, un adolorador professional. Vostè és capaç d'escriure qualsevulla cosa si li convé o si segons què li mana; acaba de demostrar-ho amb el seu desgraciat article del dia 19. Vostè és moltes coses, però no és ni ha estat mai amic de Catalunya". El full acabava amb un "Boicot total a "La Vanguardia", després de dir: "Vostè s'havia arribat a creure que els catalans ja no teníem capacitat de reacció. Vostè que era tan amic de Cambó podia haver tingut més presents unes paraules de la seva darrera intervenció parlamentària, el dia 13 de desembre de 1934. Han resultat unes paraules en tots els sentits profètiques:

PASSARÀ AQUEST PARLAMENT, DESAPAREIXERAN TOTS ELS
PARTITS QUE HI ESTAN REPRESENTATS, CAURAN REGIMS,
PERÒ EL FET VIU DE CATALUNYA SUBSISTIRÀ...

Perquè no ha tingut present que, malgrat el silenci obligat, Catalunya segueix viva, per això vostè, senyor Galinsoga, ens ha insultat greument, una vegada i una altra i una altra. Fins que hem dit prou. Sí, senyor Galinsoga, vagi's despedint-se de "La Vanguardia" i d'aquesta ciutat de Barcelona que la seva presència rebaixa. I cregui'ns: marxi aviat, perquè el desprestigi de la seva persona està fent molt de mal, i en farà cada cop més, als interessos polítics que vostè representa".

Mentrestant, l'agitació popular continuava. Per aquelles dates circulava una carta a Galinsoga, escrita en castellà i estampada a multicopista, ^{de la qual s'ha conservat una còpia} d'un jove treballador andalús, que li diu: "Mi mujer es catalana y el hijo que esperamos para el mes de julio también lo será por la misma fuerza

de las cosas y del ambiente. Y me permito añadir, Sr de Galinsoga, que no consideraré que mi hijo sea una mierda como Vd dice, sino un hombre tan bueno (o tan malo) como cualquier otro" (Document 27). Després d'afegir que en una ocasió quan en el taller li van dir "charnego", es va liar a cops amb aquella persona, acaba: "Pero a mi no me sabe mal que me tengan por un catalán, ni más ni menos que los demás, ni puedo tolerar que un prebendista como Vd, un adulator, un vividor, nos insulte. ¡Esto no, Sr de Galinsoga!

Por esto me alegraría, como en la ocasión que le he contado, romperle a Vd la cara".

L'altre fet fa referència a que "Galinsoga ha rebut diversos paquets amb excrements" (32). Aquest punt m'ha estat confirmat per una altra persona, la senyora Carme Avellana, afegint que els remitents d'aquestsolorosos regals era un grup de metges.

I arribem al mes de febrer, decidiu en tota aquesta història. A començaments de mes, el CCU reparteix una setena octaveta amb el crit general de "Fora Galinsoga!" (Document 28). El dia 4, el comte de Godó envia una carta al ministre d'Informació i Turisme de l'època, Gabriel Arias Salgado (Document 29). En la mateixa, Godó es queixa que si bé el ministeri no havia anul·lat el seu cese a Galinsoga del 28 de desembre, tampoc no l'havia aprovat. "Las gentes se preguntan si hubiese sucedido lo mismo, si palabras semejantes hubiesen sido pronunciadas contra los nacidos en Sevilla o Zaragoza. Todos comentan que no sólo no hubiera sido substituido en el acto, sino que durante mucho tiempo no hubiese podido volver a la población". També hi podem llegir que "el mantenimiento de Galinsoga está determinando que cada vez se agrave más la crisis desencadenada por él con las frases que pronunció en su parroquia", tot afegint que "el descenso de la publicidad no sólo acentua, sino que se precipita verticalmente". O també: "Creo, por ello, que se presta un flaco servicio al Jefe del Estado y a España dando pie a que, como fruto del ambiente creado durante años por el mismo Galinsoga, pueda llegarse a creer que el Jefe del Estado le antepone en su estima a todos los españoles que tienen su origen en Cataluña". Aquesta carta, humiliant per al comte de Godó, fou enviada la vetlla d'un Consell de Ministres. Pels carrers de Barcelona corrien uns paperets impresos de diferents colors convocant a una "Gran manifestació de clàxons" per al diumenge dia 7 a la sortida del camp del Barça, tot afegint que Galinsoga era recolzat per l'únic ministre

"català": Pedro Gual Villalbí (Document 30).

"Als Consells de Ministres dels dies 8 i 22 de gener, Galiasoga encara fou confirmat al seu càrrec. Però, finalment, al Consell de Ministres del dia 5 de febrer, hom va decidir de "cessar-lo". "La Vanguardia", en la transcripció de la referència del Consell no en diu res. A l'apartat d'Informació i Turisme, només s'hi parla d'un "informe sobre asuntos del Departamento". El precipitat viatge de Galinsoga a Madrid per tal de veure Franco no li va servir de res. No fou rebut, i en tornar ja no va poder entrar al seu despatx" (33).

La versió d'aquests fets, segons Albert Manent, ~~xxx~~ és aquesta: "Al Consell de Ministres del 5 de febrer, Gual Villalbí -molt esporugit per l'atac contra ell- i Camilo Alonso Vega -[Ministre de la Governació] que havia estat de poc a Barcelona- plantejaren obertament la qüestió. L'ambient dels reunits era més aviat desfavorable a Galinsoga, però ningú podia decidir res. Com sempre, calia l'opinió resolutòria del Buda viuvent del Pardo. En acabar la informació dels ministres, Franco, lacònic i immutable, i amb una veu d'espiguet, digué: "No hay problema. Se le acepta a Galinsoga la dimisión que ha presentado". I naturalment, Galinsoga no n'havia presentat cap, de dimissió. El ministre Arias Salgado, que haviapromès que el director de "La Vanguardia" no fóra destituït perquè no volia donar peixet als catalans, li va faltar temps per a donar l'ordre telefònicament. Sembla que el "Caudillo" ja havia avisat el 1957 a Galinsoga per uns articles anticatalans que comprometien el règim descaradament" (34).

Per la seva banda, Jordi Pujol, en parlar d'aquells dies, diu: "La campanya se'ns va escapar de les mans i l'Espar va dir que s'acabés en sortir el diumenge del camp del Barça, un partit contra l'Oviedo, i fer una manifestació de cotxes a base de clàxons davant "La Vanguardia". Jo vaig quedar horrofitzat perquè aleshores la gent no tenia cotxe" (35). Pep Espar declarà~~xx~~ sobre el tema: "Recordo que els últims dies de la campanya, concretament el dia abans de la caiguda de Galinsoga, jo havia decidit de pintar amb calç l'herba del camp del Barça un "Fora Galinsoga", ben gros. Ja havia recorregut l'estadi de cap a cap, coneixia totes les portes, vaig anar a comprar els sacs de calç. Quan havent sopat ja anava a fer feina, m'adono que el "maletero" del cotxe és completament buit. Algú m'havia pres tot el material. Em vaig quedar estupefacte. Mai no he pogut saber qui ho va agafar. En tornar a pujar a casa, en Joan Reventós

em truca i em diu: "Hem guanyat, demà ja no surt el nom d'en Galinsoga a la capçalera de "La Vanguardia". L'han cessat." Li ho havia dit un advocat, em sembla que era en Vallvé" (36).

Aquell dia 6, el periòdic americà "The Christian Science Monitor", de Boston, "informava els seus lectors de tot l'afer, afegint que "els catalans estan irritats perquè la seva llengua, per bé que parlada a tot Catalunya, és prohibida per l'Estat en la premsa i en la ràdio. Pot ser parlada, però no pot ser ensenyada a les escoles, encara que existeix una literatura catalana ... L'incident Galinsoga i els seus efectes sobre "La Vanguardia" s'han transformat en una crisi política discutida en les altes esferes ministerials" (37).

Vejam ara com va tenir lloc el cese de Galinsoga. "Torna a Barcelona sense haver pogut veure el "Centinela de Occidente". Troba tancat el seu despatx a "La Vanguardia". El conde de Godó, seguint la seva tècnica habitual dels moments de conflicte, ha desaparegut, és absolutament ilocalitzable ... Aquella nit, a la redacció del diari s'havien produït escenes de guinyol. Ningú no gosava de retirar la capçalera. Ningú no volia assumir la responsabilitat de fer-ho. Fins que un jove enviat del conde va donar l'ordre definitiva. L'alegria entre els treballadors del diari va ésser immensa. Galinsoga era un home odiat pels seus subordinats mateixos. El subdirector del diari i crític de toros, Eduardo Palacio Valdés, únic home fidel i alter ego de Galinsoga, també el va traïr: "Suponco que dimitirás en solidaridad conmigo". "?Qué quieres que te diga? Quiero a Cataluña, mis hijos han nacido aquí" (38).

El dia 7 de febrer, ja no va sortir el nom de Galinsoga en la capçalera del diari (Document 31). Com a dada significativa, cal afegir que aquell matí arribava a Barcelona el ministre de la Governació, Camilo Alonso Vega. Tot i això, per la tarda tingué lloc la manifestació de clàxons, aigualida, és clar, per l'èxit aconseguit. Segons Manent, el tiratge s'havia reduït en 30.000 exemplars i el comte de Godó havia perdut un total d'un milió i mig de pessetes de l'època (39). D'altra banda, si ens fixem en una col·lecció relligada d'aquest diari, veurem perfectament com els volums de gener i febrer són més prims que els anteriors i que a partir de març la cosa comença a normalitzar-se.

3. Victòria de Catalunya!

Als pocs dies, la gent de l'Acadèmia feia córrer el full "Victòria de Catalunya" (Document 32), perquè "ningú ens ha regalat l'expulsió d'aquest home. Es per això que podem parlar de victòria". Aquest paper contenia, cosa gens habitual, el remerciament "a tots els qui, poc o molt, hi han contribuït", és a dir, als detinguts, als interrogats, als registrats, als qui han repartit octavetes, fent circular consignes, actuant al carrer, als qui han deixat de comprar el diari o d'anunciar-s'hi, als catalans immigrants, als joves i als perjudicats per la campanya (els venedors de diaris). Però allò més important d'aquest document té dues vessants. En primer lloc, la pregunta que Pujol formulava al lector: "quina mena de paràlisi i colectiva ens ha immobilitzat o quin gran poder, quin irresistible poder ens ha imposat la seva presència insultant [la de Galinsoga]?". I ell mateix contestava: "Tothom coneix la resposta a aquestes preguntes, però caldrà que siguin contestades públicament per homes disposats a córrer el risc de servir el seu país en moments com aquests". Ni que sigui de passada, voldriem fer un comentari personal a això que acaba de llegir. Crec que, evidentment, la dictadura franquista explica part d'aquesta "paràlisi" i "colectiva", però només una part. El tant per cent restant d'aquesta mancança caldria cercar-lo, potser, en la debilitat de la nostra consciència nacional, tant a nivell individual com de masses, o, com a mínim, en la feblesa del sentiment de no ser ben bé un ciutadà espanyol com qualsevol altre. Dic això perquè, malgrat que encara han de passar moltes més coses al llarg d'aquell any, amb la perspectiva de vint anys i vist tota aquesta història en el seu conjunt, sembla que o bé faltava una direcció política capaç d'aprofitar aquestes mobilitzacions populars espontànies, o bé ens trobem davant una explosió de la rauxa catalana momentània -ni que durí bastants mesos- paral·lela a la de la vaga de tramvies del 51, a la campanya "volem bisbes catalans", a la Diada de l'Onze de Setembre de 1977, etc. Un fet que seria força interessant de ser estudiat i analitzat. Tornem a la nostra història. El segon punt, molt més significatiu, el trobem en la cloenda del full: "Alguns catalans no varen aportar la seva col·laboració a la campanya. Uns pocs, molt pocs, perquè són renegats. El Sr Gual Villalbí, per exemple, fou en els Consells de Ministres el defensor de Galinsoga. Altres, els més, per manca de fe. Gent cansada, amb complex de vençut, gent que creu (o que creia) que res val la pena. Però ara s'a-

legren de que Catalunya hagi guanyat, i lamenten no haver contribuït a aquesta victòria. Comptem amb ells per a una altra ocasió". El paper acaba amb unes frases que denoten confiança en les pròpies forces i una disposició d'ànim actiu, desconegut fins aleshores: "Perquè per damunt de tot, aquesta campanya ha tingut un gran valor: ha demostrat a tothom, propis i estranys, que Catalunya és viva, que Catalunya es redreça, que Catalunya torna a ser conscient, que Catalunya serà altre cop un país fort".

La victòria ha estat inesperada i sorprenent. La moral de la gent de l'Acadèmia i dels altres grups que hi han intervingut és d'entusiasme. Els grups d'acció, exultants, no es van autodisoldre's, doncs calia aprofitar l'eufòria col·lectiva d'aquells moments per a emprendre noves campanyes mobilitzadores. És que, al cap i a la fi, aquell 7 de febrer s'havia aconseguit un fet insòlit: fer cedir el règim franquista.

Notes

(1) Luis Martínez de Galinsoga, nat el 1891 a Cartagena. Durant els fets que relatem, Don Luis era "procurador en Cortes" i Delegat especial del Govern al Consorci de la Zona Franca.

"La Vanguardia española" del 16 de maig de 1939 incloïa la següent nota sobre la designació del nou director:

"Como saben nuestros lectores, por haberlo publicado hace unos días en estas columnas, el señor Ministro de la Gobernación, don Ramón Serrano Súñer, en nombre del Gobierno y como Jefe supremo de la Prensa, ha designado Director de "La Vanguardia Española" a don Luis de Galinsoga, que hasta ahora ha dirigido "ABC" de Sevilla, y antes, hasta el 20 de julio de 1936, dirigió "ABC" de Madrid.

El presente número lo hacemos ya bajo la inmediata dirección de Galinsoga, cuya autoridad nos veda toda otra expresión que la de haberse posesionado del cargo, cuyo ejercicio reiterará él -y "La Vanguardia Española" le secundará con encendido entusiasmo- la fe y el amor acendrados con respecto a España y la adhesión leal y fervorosa al Caudillo que nos devolvió a todos los españoles el santo orgullo de serlo".

(Citada per Josep Benet, "Catalunya sota el règim franquista. Informe sobre la persecució de la llengua i la cultura de Catalunya pel règim del general Franco (1ª part)". Edicions Catalanes de París 1973 i Editorial Blume, Barcelona 1978, p. 259.)

Galinsoga fou l'autor de "Centinela de Occidente. (Semblanza biográfica de Francisco Franco). Con la colaboración del teniente general Franco Salgado". Barcelona 1956.

Don Luis morí el 1967 a Madrid.

A tall d'exemple, vegem quin era el pensament de Galinsoga. Sobre els catalans a San Sebastián quan la guerra civil: "Son el despojo de la nación y al mismo tiempo sus parásitos" (Benet, op. cit., p. 125). Sobre el català: "resulta indelicado e impertinente eludir sistemáticamente en público el habla de la comunidad española. Es una cuestión de buen gusto y de elegancia espiritual" (Benet, op. cit., p. 156). Sobre el nacionalisme català: "El catalanismo, que, después de todo, no era más que un ramblismo, fatua hinchazón provinciana, había empequeñecido el aliento del pueblo catalán, al intentar separarlo de la gran comunidad española que lo había levantado a lo histórico y uni-

versal" (Benet, op. cit., p. 191). O també: "Primero vinieron [al Congreso dels Diputats, a Madrid] los agiotistas con ínfulas de economistas; después los descuideros y finalmente los forajidos. Pero el foco perverso y actuante estaba en los medios culturales de Cataluña traidora. Y ese foco irradiaba con feroz saña solapada en insinuante tarea de cultura, el peor de los odios contra España" (Benet, op. cit., p. 260).

Segons algunes persones consultades, Galinsoga -"Gallinassa" per a més d'un- havia estat enviat a Barcelona com a director de "La Vanguardia Española" per a trèure-se'l del damunt a Madrid, degut al seu esperit exaltat i implacable.

De Galinsoga m'han explicat la següent història. El dia que el seu secretari particular li va anunciar que "la Alemania nazi se había rendido", ell va contestar: "Pues yo, no!".

- (2) Jaume Fabré i Josep M. Huertas, "Catalunya ~~xxx~~ contra el franquisme. L'afer Galinsoga", "La Serra d'Or", Nº 224, maig 1978, p. 9. Aquest article forma part també del llibre "Vint anys de resistència catalana (1939-1959)", de Jaume Fabre, Josep M. Huertas i Antoni Ribas, publicat per Edicions de la Magrana. Barcelona 1978, pp. 237-253. (D'ara endavant, la referència és Fabre-Huertas.)
- (3) Sobre la vaga del 51, vegeu Fèlix Fanés, "La vaga de tramvies de 1951". Editorial Laia. Barcelona 1977.
- (4) Del full "Conducta barroera...", que trobareu com a Document 1 a l'Apèndix.
- (5) Fabre-Huertas, article citat, p. 9.
- (6) Fabre-Huertas, article citat, pp. 9-10. Els autors afegeixen que "hem utilitzat com a font d'aquest relat un testimoni de primeríssima mà que ens ha pregat de conservar l'anonimat".
Tot i això, val la pena de llegir les versions dels fets als Documents 1 i 2. També he vist una altra versió, gairebé idèntica, a "Resorgiment", Buenos Aires, Nº 523, de febrer 1960, p. 8.428.
- (7) Segons Fabre-Huertas, a l'article citat, p. 11, "mossèn Aragonès mostrà la correspondència a un company i aquest, sense encomanar-se ni a Déu ni al diable, en va fer còpies i va començar a fer-les circular". Igualment diuen que "l'original d'aquesta i de les dues cartes que van seguir-la, els conserva mossèn Aragonès, actual rector de Sant Sadurní d'Anoia". En aquest sentit, se m'ha insinuat que tot aquest

assumpte de les cartes fou idea de mossèn Aragonès el qual, a més, va redactar les dues signades per mossèn Sagner, amb el seu vist i plau, és clar.

D'altra banda, Jaume Casajoana ens ha dit que els de l'Acadèmia van fer una edició a multicopista de les tres cartes, abans de començar a treballar amb la impremta del senyor Pizon.

- (8) Pere de Creixells (pseudònim d'Albert Manent), article "Una campanya catalana i popular", a "Germanor", Santiago de Xile, febrer 1960.
- (9) Els CC "eren creats el 1954. Jaume Carner, Jordi Vilanova i Josep Maria Sunyer exposaren el projecte al monestir de Montserrat i en rebren encoratjament. El seu ~~grup~~^{nucli} inicial sortí dels grups "Torras i Bages", escoltes, branques especialitzades d'Acció Catòlica, Acadèmia de la Llengua Catalana i personalitats independents, com Josep Perea. La reunió de fundació i les següents, durant el primer temps, se celebraren a Casa de Jaume Carner. Als finals dels anys cinquanta eren unes dues-centes les persones que hi participaven, al Casal de Montserrat, en col·legis de monges i d'altres locals, sempre d'una manera absolutament clandestina. Va sorgir com a secretariat d'organitzacions catòliques però esdevingué ben aviat un focus de sensibilització catalanista i de reflexió, al marge, però, de l'activitat que portaven a terme els partits catalans supervivents de la guerra o creats més tard. Hi pertanyien Xavier Muñoz, Manuel Nadal, Jaume Nualart, mossèn Bardés, Eduard Castellet, Jordi Pujol, Frederic Roda, Raimon Galí, Jaume Carner, Josep Vallverdú, Ramon Fuster i molts d'altres". (Entrevista a Jordi Pujol titulada "Fer país, fer política", a l'"Avui" de l'1 de juliol de 1976.)

Vegeu també el llibre ja citat de Fabre-Huertas-Ribas, pp. 134-135; l'article "CC: història d'un moviment polític", per Xavier Muñoz, a "Serra d'Or", Nº 237, juny 1979, pp. 23-25; i l'escrit "Del CC al FSF", de Carles Monner, a "Debat" del CES, Nº 4, juliol 78, pp. 99-101.

- (10) Entrevista "Josep Espar Ticó, mànager de Catalunya" a l'"Avui" del 9 de setembre 1976.
- (11) Entrevista ja citada de Jordi Pujol, a l'"Avui" del 1 de juliol 1976.
- (12) Joan Crexell, "Todos los catalanes son una mierda!", a "Convergència", portaveu de CDC, Nº 13, de 15 de juny 1978, p. 7, on faig esment de les cartes d'agraïment de diverses organitzacions per treballs rea-

litzats per ell durant els anys quaranta.

- (13) Aquest full imprès per Pizon ~~parla de~~ té l'interès que fa referència a un incident de tipus lingüístic entre l'Abat Escarré i el "Governador Civil y Jefe Provincial del Movimiento de Barcelona" Felipe Acedo Colunga el qual també fou obligat a dimitir (vegeu l'últim capítol del llibre). Sobre aquest incident he vist també un full (microfotocòpia) titulat "Fragment del sermó pronunciat pel Rvdm. Pare Abat de Montserrat el 8-XX-1958 davant de mil persones contestant al Governador Civil, Sr Acedo Colunga", que diu:

"...Però germans estimats, deixeu-me avui fer un plany. S'ha dit no fa gaires dies que l'Església potser no compleix, com si no complís en la formació de la joventut, com si tinguessin temença sobre nosaltres, com si possessin interrogant sobre nosaltres. És molt de planyer aquesta greu acusació feta per una nostra autoritat. Jo em planyo davant de la Mare de Déu perquè no és així. Nosaltres no fem litúrgia, no fem pietat, no tenim una disciplina, l'Església, perquè al darrera d'aquesta litúrgia, d'aquesta pietat, d'aquesta disciplina s'hi posin aquells que són contraris al règim: no és veritat. Quan hi ha alguna dissensió en la manera de fer i d'obrar, entre l'Església i l'Estat, ha de mirar l'Estat com compleix ell. L'Església procura complir bé, complir amb tota la dignitat humana i amb tota la dignitat divina, i diu sempre la veritat.

"SI AQUESTA VERITAT NO ÉS AGRADABLE ALS QUE GOVERNEN, QUE CANVIIN ELLS! diuen que són catòlics, que van a combregar; si prenen la comunió, no la prenen solament, la comunió amb Nostre Senyor Jesucrist, sinó també amb l'Església. Que combreguin amb les idees de l'Església, que són les de LLIBERTAT, que són les de DISCIPLINA, que són les de BENESTAR SOCIAL, que són les més íntimes naturals i sobrenaturals. Ho repeteixo, quan hi ha una dissensió entre un poder i un altre poder, que miri el poder de l'Estat per què dissenteix, per què pensa diferent de l'Església, a veure si ells estan en veritat o si no estan en veritat. Ens planyem profundament d'aquest interrogant, d'aquest blasme que se'n ha fet. Esperem que hi haurà UNA RECONCILIACIÓ PÚBLICA, perquè ha estat molt escandalosa per a tot el poble. Oferim aquest sacrifici pel bé de l'Estat pel bé de les autoritats i que la Mare de Déu no vegi altra cosa que un zel per exagerat, potser equivocat, sens dubte equivocat, per part d'aquesta autoritat que ha volgut dir, que ha volgut fer aquestes coses, sobretot en el dia d'avui, sobre la joventut, com si no tinguéssim nosaltres prou responsabilitat davant de les coses d'aquest món. Perquè som de Déu, perquè les nostres accions volen ésser de Déu, nosaltres tenim la responsabilitat també humana, procurem tenir-la. I abans de dir una cosa públicament, valdria la pena de mirar-s'hi una mica més i fer tots els possibles per anar sempre d'acord amb tots els poders, sobretot amb el poder de l'Estat, però SEMPRE EN LA VERITAT, EN LA LLIBERTAT, EN LA JUSTICIA. Germans, perdoneu aquesta expansió d'aquest moment i tornem altra vegada a pensar en la Mare de Déu."...

EXTRACTES DEL DISCURS D'ACEDO QUE APAREGUE ALA PREMSA DELS 1 I 2 DE DESEMBRE

"Y decimos de una manera firme y terminante que no consentimos de modo alguno lo que signifique el retorno de algo que contribuya a establecer una diferencia entre los españoles, a establecer una secesión... Y si esto se hace al amparo de fueros concedidos por el Estado, si esto se hace al amparo de sentimientos que están en nuestras almas unguidos en el fervor hacia un Dios que a través de un rito y a través de una liturgia, y a través de una disciplina que da fortaleza a nuestras almas y a nuestra historia, si esto se pretende haber cobijándose bajo estas pabellones sagrados... tampoco a esto estamos dispuestos a tolerarlo. Nosotros que somos católicos... que recibimos la Santa Comunión y que respetamos lo que significa el sacerdocio... no estamos dispuestos a tolerar todo esto que es algo casi morboso, y que como morboso es estéril y es infecundo... Y exterminemos con el comentario fulminante, con la energía serena, todo aquello que es insensato, aunque se refugie en lugares para los cuales tenemos nosotros todo el respeto y la devoción de nuestras almas. Me parece que se hablado claro."

ALLES PARAULES DEL PARE ABAT NOSALTRES AFEGIM: Tard o d'hora s'havia de man-
tar la disparitat de criteris entre les autoritats franquistes i l'autèntica
eterna doctrina de l'Església. Per boca del Sr. Acedo, i a Granollers, aquest
discrepància s'ha fet detonant. Providencialment el Pare Abat ha trencat el
lenci i, interpretant el clam popular, ha parlat de llibertat, de justícia i
benestar social. Perquè aquests tres principis estan renyits amb els empreson-
aments per delictes d'opinió o per fer yagues justes. També ho estan les jorn-
inhumanes de 12 i 14 hores i el nivell de vida més baix d'Europa. Ja diu el Ca-
tecisme que defraudar l'obrer del seu jornal és un pecat que clama venjança a
'u. CUE CANVIEN ELLS! Amb aquesta frase duríssima el Pare Abat condemna defina-
ment el franquisme mitjançant "Cruassa".

Nadal del 1958

(14) El Sr Fivaller Seras, resident a Buenos Aires, m'ha fet arribar un e-
xemplar de l'edició "argentina" per dir-ho així d'aquest full. Es
tracta de dos folis ciclostilats amb el membret de "Grup Joventut Ca-
talana. Buenos Aires". L'encapçalament diu: "El moviment "Resistència
Catalana" al qual el nostre Grup es troba adherit, ens ha fet arribar
el volant que ha estat profusament repartit a dins de Catalunya provo-
cant el boicot per part del nostre poble al diari "La Vanguardia" i
que transcrivim pel vostre coneixement". I acaba: "La unitat dels ca-
talans a la nostra Pàtria ha fet que segons telegrama publicat pel
diari "La Prensa" de Buenos Aires, el Govern de l'Estat espanyol en
reunió de ministres presidida per Franco destituís al director de "La
Vanguardia", ja que la venda i els anuncis comercials de dit diari
han disminuït considerablement. Això dóna la pauta del que pot fer el
nostre poble si compta amb l'ajut de tots.

Contribueix amb "Resistència Catalana" fent arribar el teu aport al
"Grup Joventut Catalana".

(15) Joan Crexell, "L'afer Galinsoga (i II)", "Convergència", portaveu de
CDC, Nº 14, de 30 de juny 1978, p. 6.

(16) A "Butlletí informatiu", datat a Catalunya, gener del 1960, p. 4.

(17) Idem, p. 1.

(18) Joan Crexell, article citat a "Convergència" Nº 14.

(19) "Butlletí informatiu" citat, p. 3.

(20) Pere de Creixells..., article citat en la nota 8.

(21) Fabre-Huertas, article citat, p. 14.

(22) Joan Crexell, article citat a "Convergència" Nº 14.

(23) Pere de Creixells..., article citat en la nota 8.

Franco Salgado, el tinent general que col·laborà amb Galinsoga en la
biografia de Franco, recull en el seu llibre "Mis conversaciones con
Franco", "una conversa entre Galinsoga i Gual Villalbí en la qual
Galinsoga va reconèixer que havia insultat els catalans. Malgrat això
sembla que Gual Villalbí, el ministre col·locat al Govern con una con-

portacions de cotó, va defensar sempre Galinsoga als Consells de Ministres", segons Fabre-Huertas, article citat, pp. 14-15.

- (24) Joan Crexell, article a "Convergència" citat, Nº 14.
- (25) Pere de Creixells (ps. d'Albert Manent), article "Liquidació de l'afar Galinsoga", a "Germanor", Santiago de Xile, maig de 1960.
- (26) Idea.
- (27) Josep M. Colomer, "Els estudiants de Barcelona sota el franquisme", Curial Edicions. Barcelona 1978, vol. I, pp. 143-146. L'autor afegeix que a part del CCU hi havia la FNEC (Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, fundada abans de la guerra), sostinguda per gent del FNC i d'UDC.
- (28) Idea. L'autor diu més endavant: "El CCU s'hi va sumar [a la campanya contra Galinsoga] explícitament, i els seus membres participaren en diverses accions. Al pati de la Universitat hi hagué també fogates d'exemplars de "La Vanguardia" i aparegueren pintades demanant "llibertat d'expressió" i contra Galinsoga" (p. 150).

D'altra banda, en el fascicle "Els moviments universitaris de la postguerra a Barcelona", editat el maig de 1965, pel grup "Universitat Popular", la branca universitària de "Força Socialista Federal", o sigui el nou nom -i nova orientació- del CC a partir de 1964, hi llegim:

"1958-1959"

CC deixa el seu caràcter confessional i es constitueix com a grup polític. Per tant, la Ruta a Montserrat deixa també aquest caràcter i s'obre a tothom.

Els partits es dediquen als actes culturals i a l'aprofundiment,
1959-1960

Els partits ja actuen amb relativa força, El Front crea la secció universitària BEN i ens trobem amb bases d'UDC, MSC, NEU (Secció Universitària de FLP), CC, PSUC, treballant a la Universitat.

En començar el curs es reprén l'acció començada l'estiu contra en Galinsoga, campanya portada per universitaris però sense tenir una repercussió exclusivament universitària.

Es digna de destacar la fogata de "Vanguardias" en el pati d'Econòmiques. Hi ha pintades a les facultats: "llibertat de premsa", etc."

- (29) L'any 1951, amb motiu de la visita de la Flota Americana a Barcelo-

na, hi va haver una altra escampada d'octavetes des de l'interior del Liceu. Vegeu el llibre ja citat de Fabre-Huertas-Ribas, pp. 123-126. En aquesta acció hi va intervenir, entre altres, Jordi Pujol.

- (30) Joan Crexell, article ja citat a "Convergència" Nº 14.
- (31) Pere de Creixells..., article ja citat a "Germanor" de maig 1960.
- (32) Pere de Creixells..., article ja citat a "Germanor" de febrer 1960.
- (33) Article de Fabre-Huertas ja citat, p. 15.
- (34) Pere de Creixells..., article ja citat a "Germanor" de maig 1960.
- (35) Entrevista ja citada de Jordi Pujol, a l'"Avui" del 1 de juliol 1976
- (36) Entrevista ja citada a Josep Espar, a l'"Avui" del 9 de setembre 1976.

Sobre aquest fet, en posseim aquesta altra versió: "Espar Ticó, el consejero de Industrias Cusí [proprietat de Reventós], que tomaba muchas mañanas atún con cerveza en el bar próximo a la empresa en compañía de Reventós, volvió a encontrárselo "para el trabajo poco después de disueta la sociedad: no se trataba de hacer ventanas metálicas, sino de sacar a Galinsoga de la dirección de "La Vanguardia".

El peso de aquella campanya la llevó Pujol y el grupo CCm, de orientación cristiana, pero Reventós y sus gentes [del Moviment Socialista de Catalunya] pusieron su esfuerzo en la difusión de la campanya clandestina que divulgara el hecho de que para Galinsoga todos los catalanes "eran una mierda".

El día en que Galinsoga saltó del cargo, Espar Ticó tenía su "Stromberg" negro "matrícula 88.957 de Madrid para despistar", cargado de pintura: "Se trataba de ir hasta el campo del Barcelona y pintar en la hierba un enorme "Fuera Galinsoga" como preámbulo al partido que se iba a jugar al día siguiente, que iba a ser seguido de una manifestación de cláxons".

Pintar no lo pudo hacer Espar Ticó por dos motivos: porque una mano desconocida le vació el maletero de pintura y brochas y porque al subir cabreado hasta su casa, recibió una llamada de Reventós:
-Galinsoga ha saltado.

-¿Seguro?

-Seguro. Me lo acaba de decir Manuel Ballvé desde Madrid.

A las siete de la mañana se reunía el comité organizador de la campanya en el domicilio de Jaume Casajoana para decidir si se descon-

vocaba la manifestación de cláxons o seguía en vigor. Se decidió esto último y la consecuencia fue el tener, días después, que organizar una fiesta en el Hotel Majéstic con el fin de recaudar fondos con los cuales ayudar a sufragar los gastos de los centenares de multas impuestas aquella tarde por la policía municipal".

(José Martí Gómez, "Joan Reventós. Retrato de un líder político y su época". Editorial Planeta. Barcelona 1980, pp. 165-166.)

- (37) Recollit per "Ressorgiment", Buenos Aires, any XLV, Nº 524, p. 8.438.
- (38) Fabre-Huertas, article ja citat, p. 11.
- (39) Pere de Creixells..., article ja citat de "Germanor", de maig 1960.

Capítol II

FEBRER, MARÇ I ABRIL, UN TRIMESTRE MÉS AVIAT TRANQUIL

Victòria i victòria de Catalunya. Feia anys que els catalans no havíem obtingut cap èxit en les nostres reivindicacions. Des de la llunyanà Argentina, Heribert Nadal i Ballol, director de "Ressorgiment", comentava el desenllaç sota l'expressiu títol de "Catalunya no cedeix" (Document 33): "Un epídoti de la lluita aferrissada que sosté la dictadura franquista contra Catalunya de fa prop d'un quart de segle, acaba de definir-se a favor nostre, no pas perquè el dictador hagi destituït un dels seus més addictes acòlits i eficaços col·laboradors en l'obra de destrucció de la cultura catalana, sinó per la reacció que l'incident Galinsoga ha produït en les consciències i en l'ànima dels catalans víctimes de l'odi franquista més primari". I més endavant, en referir-se al "Manifest dels Cent" del qual aviat en parlarem, escrivia: "D'entre tanta amargor i tant desànim, aqueixes reaccions esporàdiques del poble català en defensa del seu idioma i de la seva dignitat ofesa, ens són lenitiu i ens infonen coratge per a prosseguir el combat contra l'enemic dels nostres drets i de les més còres essències de la nostra Pàtria, fins a obtenir la independència nacional a què els mateixos enemics ens empenyen" (1).

Albert Manent, per la seva part, en feia la següent ^{valoració} valoració: "L'èxit de la campanya contra Galinsoga ha sorprès a tothom. Estem tan acostumats a lluitar sense vèncer gairebé mai, que ens ha vingut de nou. I al règim també. El seu orgull monstruós s'ha doblegat davant la pressió popular, tot i sabent que, amb aquesta primera victòria, els catalans no en tindríem prou. I no s'ha errat" (2).

A mitjans de febrer, el grup de l'Acadèmia distribuïa un altre full, titulat "Al poble de Catalunya" (Document 34), en el qual es "presentava" a l'opinió pública una segona campanya: la de defensa de la llengua i la cultura catalanes. Perquè, "evidentment, el Govern no ha dit mai públicament que "todos los catalanes son una mierda", però durant 20 anys ha actuat en consonància amb aquest criteri. Des de fa 20 anys, el règim franquista prohibeix l'ensenyament del català a les escoles, violant els drets de l'home vigents a tots els països civilitzats i violant les obligacions que ha contret en ingressar a la UNESCO i a la ONU; des de fa 20 anys obstaculitzat les edicions de llibres en català; des de fa 20 anys

impedeix la publicació de premsa en català; i el mateix podem dir de la ràdio, cinema, etc. Es que això no és cent vegades més greu que l'insult d'un Galinsoga?".

Més endavant, i per primera vegada, s'expliquen quins eren els objectius finals d'aquella campanya d'agitació catalanista: "no n'hi ha prou amb la destitució d'aquest adulator professional. Volem que el Govern sàpiga que tots els catalans estem disposats a lluitar pel total restabliment d'una vida normal a Catalunya, i que la vida normal vol dir, entre altres coses, escoles catalanes, premsa catalana i ús públic de l'idioma català. Sense tot això a Catalunya no hi ha normalitat sinó tirania". Pujol acabava aquest escrit amb ~~el~~ un desafiament: "Catalunya té la iniciativa" (3). Sorpren que en cap moment no es faci referència a la necessitat d'enderrocar la dictadura per a aconseguir escoles, premsa i ús oficial del català. Perquè en aquells temps era evident -i després s'ha demostrat- la impossibilitat d'arribar a una mínima normalitat de la nostra cultura sota el franquisme. Aquesta mancança es podria explicar, potser, de dues maneres: en primer lloc en proposar sempre a la ciutadania catalana uns objectius concrets -dimissió Galinsoga i ara escoles, etc.-, difícils d'assolir però en una línia possibilista d'arrencar concessions al règim, més fàcil d'ésser compreses i de motivar la gent que no pas cridar per la caiguda del règim, qüestió global però al mateix temps impensable d'aconseguir. Segonament, perquè amb l'ús d'aquest llenguatge "despolititzat" per dir-ho així, s'intentava per segona vegada d'arribar a la gent del carrer, amb un nivell polític molt elemental.

També es mostrava a favor d'una gran campanya de defensa de la llengua catalana un full universitari repartit aquell mes, del qual només en disposem d'extractes (Document 35). Hi llegim: "Les injustícies, però, continuen. La nostra llengua, d'una tradició culta milenària i suport d'una Renaixença que va sorprendre i admirar el món -i que encara que no tingués tot això la defensariem igual perquè és la nostra-, és perseguida i ignorada en tota la vida oficial de l'Estat espanyol. No s'ensenya a les escoles, ni és usada en els diaris ni en la ràdio ni permès el seu ús públic". Després de fer referència al caràcter classista de la Universitat i al fet que a "la nostra ~~gaxxxxx~~ [Universitat] germana de València, on [també] són ignorats la llengua, l'esperit i la cultura del país en què radica", s'afegeix: "prosseguim la campanya Galinsoga amb una Campanya de Defensa de la Llengua Catalana", per acabar amb l'eslògan ja conegut de "Catalunya té

la iniciativa" (4).

A finals d'aquell mes de febrer es difon el "Manifest dels Cent" (Document 36). Es tracta d'una carta adreçada "a tots els professors i a totes les persones interessades en la difusió de la cultura", demanant dues coses: "Que en tots els graus de l'ensenyament públic i privat a les terres de llengua catalana, siguin establertes classes regulars d'aquesta llengua d'acord amb les normes pedagògiques modernes. Que siguin donades les normals i recomanables facilitats al funcionament reglamentari de les entitats científiques i literàries que tenen per objecte el conreu i la difusió de la cultura catalana en les seves expressions més elevades". En la presentació del text, els signants fan referència a l'Església Catòlica -Emissatge de Nadal de Joan XXIII- i als organismes internacionals, com la UNESCO. Entre les firmes d'aquests primers cent hi trobem el bo i millor de la nostra intel·lectualitat literària i artística, així com alguns capellans i, cosa sorprenent, només a dos homes polítics: Josep Benet i Jordi Pujol.

"La idea d'aquesta carta -escriu Carles-Jordi Guardiola- sorgeix d'un curs de Psicologia Política que professa Carles Muñoz Espinalt. Hom arriba a la conclusió que el poble català no vol que es parli de manera anònima i que cal manifestar-se nominalment. A partir de dos redactats, originals de Carles Muñoz Espinalt i de Joan Triadó, refosos després, s'inicia la campanya en la qual hi participen, ultra els citats i els signants, Antoni Bargós i Joan Ballester, entre altres. Del text, signat només per cent persones en record del Consell de Cent, se'n fan de set a vuit mil exemplars, repartits en diverses edicions, que s'envien per correu o són donats a mà arreu dels Països Catalans. Alguns dels animadors de la campanya van a parar a la Jefatura Superior de Policia, sense conseqüències greus. El comissari de policia reconeix que "esta batalla la han ganado Vds, pero la próxima la ganaré yo". De fet, és la primera vegada, que jo sàpiga que, del 1939 ençà, hom dona el nom públicament per a prestar suport a un document d'aquest tipus: il·legal i clandestí, però amb voluntat de fer-se públic" (5).

Una altra autoritzada opinió sobre aquest Manifest (6) és la d'Albert Mament, en explicar-nos que "la jova campanya ha estat sorollosa, però menys espectacular que l'altra. Ha airejat molt el problema, l'ha plantejat en les consciències d'alguns joves i l'ha replantejat en l'esperit de certs elements passius de les generacions més granades. La fe, en general,

tència. La nostra, malgrat ésser a l'oposició, anava signada. Ells l'han de fer anònima. Això vol dir alguna cosa" (8).

Abans d'acabar aquest mes de febrer, ens farem ressò d'una carata enviada suposadament per un "Grup d'Industrials Catalans", però feta pels de l'Acadèmia, al comte de Godó sobre el successor de Galinsoga (Document 36). Davant el rumor que el periodista Juan Aparicio es faria càrrec de la direcció del rotatiu, s'afirmava "que estem disposats a continuar sense desànim la gran campanya contra el diari que vostè representa si aquest inqualificable periodista substituís al desagradable Galinsoga". I continuava: "Vostè es podria excusar dient que li imposen els directors de "La Vanguardia", però nosaltres sabem -com ho sap la gent important i vigilant de Barcelona- que vostè té prou personalitat, tradició familiar i sentit de la responsabilitat per no deixar-se dominar per unes directrius polítiques totalitàries". Aquests "industrials" afegien que "naturalment, no esperem un director del diari com si fossim en temps normal, que alashores seria un català i un liberal [!!!], però almenys volem a "La Vanguardia" un director neutre que no s'hagi destacat per les seves adulacions al règim o pel seu odi a Catalunya".

Caldrà esperar encara un cert temps per a conèixer el nom del successor de Galinsoga: Manuel Aznar (9). "El 28me de març, Manuel Aznar es féu càrrec de la direcció de "La Vanguardia"~~(XXXXXXXXXX)~~. Vell liberal, embassat al franquisme (10), és un gran periodista, antic amic de Josep Pla i de Josep Maria de Sagarra dels temps de "El Sol". Ha millorat el diari i ensabona diàriament els catalans. En fa un gra massa i tot hom se n'adona", comentava Manent. L'acte de presa de possessió fou explicat l'endemà a "La Vanguardia española", però en la plana 21 (Document 39). Igualment, cal afegir que passarien encara bastants mesos abans no figurés el seu nom a la capçalera del diari.

Vers mitjans d'abril comença a córrer una poesia dedicada a explicar tot l'afer Galinsoga. El fet que va ser escrita en castellà es devia a que els autors volien que el mateix Sr Galinsoga la pogués entendre i, al mateix temps, arribar a molt més públic. El poema sortí de la redacció del setmanari "Destino", lloc on també va ser representada, ja que la seva forma és d'un "romance de ciego" (12). La poesia va tenir un èxit fabulós i la gent se la passava els uns als altres a base de còpies a màquina, com jo mateix recordo haver fet. Una prova d'aquest succés és que en posseeixo fins a 7 versions distintes més o menys iguals ~~XXXXXXXXXXXX~~ (Documents

40 a 46). En aquest sentit, cal afegir que, a part de les variants i canvis deguts al copista, hi ha una versió que té dues estrofes més, intercalades abans de l'última, estrofes afegides pels autors i que fan referència al comportament de Manuel Aznar durant el mes de maig.

S'acosta Sant Jordi, Patró de Catalunya. El grup de l'Acadèmia llença dues octavetes (Documents 47 i 48), al mateix temps que en circula una altra no impresa per Pizon (Document 49). En la primera, seguint el lema de "Catalunya reneix", es fa una reflexió entorn de la llibertat i de la fidelitat, ja que "per aquesta llibertat i per aquesta fidelitat Sant Jordi ve donar la vida". Més endavant es diu que "si sabem mantenir-nos fidels a l'ideal de llibertat, de justícia i de dignitat de l'home ... la joventut catalana sap que el futur és seu i no dels règims estèrils i opressors". A continuació hi ha una frase sorprenent, nova i que dóna una dimensió diferent a la campanya: "per això Catalunya torna a concentrar avui l'esperança no sols de tots els catalans, sinó també de tots els pobles d'Espanya". L'octaveta acaba amb una crida a contribuir "a aquest redreçament [català] fent viva la tradició de la rosa i comprant llibres catalans". El segon full ve a ser un resum de l'anterior.

L'altre paper és força sospitós i fa tot l'efecte de ser un producte del Govern Civil per a neutralitzar i/o recuperar el dia de Sant Jordi. Diem això per unes frases que no tenen res a veure amb el catalanisme: "molts dels altres espanyols no ens estimen", "però som i serem gent catalana que és la nostra única manera de ser espanyols" i "per una nova Espanya perquè aquesta no la volem". Tot i això es recomana "lluiu i compreu roses i llibres catalans".

Aquell 23 d'abril "aparegueren quatre grans banderes catalanes a Passeig de Gràcia-Diagonal, Aribau-Diagonal, Casp-Llúria i República Argentina-Pàdua. Totes al migdia. Hom no s'ho explica. Sembla com si haguessin trobat un procediment modern per a penjar-les sense perill" (13). Els autors foren, naturalment, la gent de l'Acadèmia. Al respecte, Jaume Casajoana ens explica que el sistema emprat, a base de pòlvora lenta i d'unes cadenes, era invenció d'un company del grup, i que en aquelles penjades hi van intervenir nacionalistes valencians com Eliseu Climent, editor de "Tres i Quatre", i l'amic Aracil.

Durant aquells dies es parlava molt de la pròxima visita del "Caudillo" a Barcelona i corrien "tota mena de rumors: diaris en català, classes a l'escola, dret foral, carta municipal..." (14). Aquesta ocasió no podia deixar

de ser aprofitada pel grup. Jordi Pujol escriu el text d'un full titulat "Us presentem el general Franco" (Document 50) i el comenta amb Josep Benet. Aquest paper volia ser el primer d'una sèrie -per això hi ha un u en xifres romanes a la part de dalt, cantó dret-, ~~però~~ ^{que} no arribaria a materialitzar-se com veurem en el proper capítol. "Atacar el "Jefe del Estado" no és pas el mateix que fer-ho contra el director de "La Vanguardia". L'impressor Pizon li fa aquesta argumentació a Pujol, afegint que "això és molt perillós i pot acabar malament per a tots". Però com que Pujol està plenament convençut, acaba per imprimir el full. I per culpa d'aquesta octaveta, Pizon i Pujol aniran a parar davant un Consell de Guerra, amb la particularitat que "Us presentem el general Franco" només es va repartir a nivell de la gent de l'Acadèmia, és a dir que mai no va ser escampat al carrer, restant sols a les cases de tots i cadascun d'ells.

Amb la pregunta genèrica "Qui és el general Franco, l'home que ara vol venir a Barcelona, i què representa el seu règim?" i amb la resposta "El general Franco representa la negació de la llibertat en tots els ordres", es va desgranar un a un els apartats "llibertat política, llibertat social i sindical, llibertat intel·lectual i cultural, llibertat religiosa", tot afegint un "no hi ha llibertat per a res" i acabant amb un paràgraf que serà àmpliament airejat durant el Consell de Guerra: "La manca de llibertat és absoluta. I només és atenuada per l'estat de corrupció en què vivim. El general Franco, l'home que aviat vindrà a Barcelona, ha escollit com a instrument de govern la corrupció. Ha afavorit la corrupció. Sap que un país podrit és fàcil de dominar, que un home compromès pels fets de corrupció econòmica o administrativa és un home presoner. Per això, el règim ha fomentat la immoralitat de la vida pública i econòmica. Com es fa en certes professions indignes, el règim procura que tothom estigui enfangat, tothom compromès. L'home que aviat vindrà a Barcelona, a més d'un opressor, és un corruptor".

Curiosament, pel que fa a la nació catalana, aquest full en conté molt poques referències directes: "I no parlem de Catalunya, on la persecució cultural constitueix un fet d'autèntic vandalisme", "l'Abat de Montserrat és calomniat públicament" (15) i prou. A l'ensem, el llenguatge no és gens radical pel que fa a l'aspecte nacionalista: "A Espanya estem privats de llibertat i de respecte" es diu, quan potser hauria estat més lògic i clar

dir "tant a Catalunya com a Espanya...". Però com ja hem dit més amunt, durant el Consell de Guerra va comptar decisivament i per damunt de tot la gosadia d'atacar directament la persona del "Caudillo", del "Jefe del Estado",

El dia 30 d'abril de 1960, Franco arriba a Barcelona.

Notes

- (1) "Ressorgiment", Buenos Aires, any XLV, Nº 524, març 1960, p. 8.435.
- (2) Pere de Creixell (sic i ps. d'Albert Manent), article "La defensa de la llengua catalana", datat per ell del 15 de maig 1960. Segons carta del senyor Pelai Sala, President del Centre Català de Santiago de Xile, el senyor Pere Pruna, bibliotecari del Centre, en revisar la col·lecció de "Germanor" no va trobar publicat aquest ni cap altre article més dels enviats per Manent. Es per això que faig servir una còpia a màquina dels escrits facilitada per l'amic Manent.
- (3) El Grup Joventut Catalana, de Buenos Aires, també va difondre, amb còpies a multicopista i data d'abril de 1960, aquest paper. La introducció deia: "Resistència Catalana ens ha tramès el contingut d'un full profusament distribuït, en aquests moments, a Catalunya, en favor de la llengua i de la cultura catalanes, el qual reproduïm a continuació". I com a cloenda: "El Grup Joventut Catalana de Buenos Aires us prega de col·laborar amb Resistència Catalana fent circular aquest full o contribuint econòmicament per tal de que la seva tasca no es vegi minvada per manca de mitjans". (Document enviat pel senyor Fivaller Saras, resident a Bs. As.)
- (4) Extret de "BEN", portaveu del Bloc d'Estudiants Nacionalistes, branca Universitària del FNC i membre adherit a la FNEC, Nº 2, Barcelona-València-Mallorca, primer trimestre 1961-1962, pp. 3-4. No s'indica si l'esmentat full arava signat.
- (5) Carles-Jordi Guardiola, "Per la llengua. Llengua i cultura als Països Catalans 1939-1977". Edicions de la Magrana. Barcelona 1980, pp. 56-58. Més endavant, en l'Apèndix documental, pp. 209-210, s'hi insereix el text en qüestió, indicant que és la primera de totes les campanyes per la llengua que han tingut lloc sota el franquisme.
- (6) També l'he vist reproduït a la revista comunista "Nous Horitzons", de Mèxic, Nº 1, quart trimestre de 1960, pp. 63-64. I a "Ressorgiment", de Buenos Aires, Nº 524 ja citat.
- (7) Pere de Creixell..., article ja citat "La defensa...".
- (8) Idem.
- (9) Tres anys després, va córrer un full imprès a multicopista, sense signar, que sota el títol de "Senyor Comte de Godó...", deia textualment:

Ha arribat l'hora de desemascarar davant dels catalans la vostra irresponsabilitat i la vostra inèpcia. Qui sou avui? Què representeu? Sou el representant genuí d'una classe que, amb honorables excepcions, s'ha venut vergonyosament al Règim i se n'ha aprofitat encara més vergonyosament, primer vau tolerar vint anys aquell inqualificable Galinsoga, l'home que odiava frenèticament Catalunya mentre vivia a l'esquena nostra. Temíeu força per fer-lo rectificar i no ho vau fer, podíeu pressionar per foragitar-lo i no ho vau fer fins que el poble en una memorable campanya amenaçà el vostre negoci. Davant la por de no omplir el calaix de duros, aleshores vau demanar a Madrid que el treguessin. No us ho agraim perquè ho vau fer pels diners! I us van triar després aquest cínic, epícuri i intel·ligent Aznar, que ha fet i farà els mils papers de l'auca i que com vós només creu en el calaix. Vau permetre que cultivés un fals catalanisme, que destil·lés la mel de la hipocresia i fins i tot que ens insultés delicadament en articles com el del 26 de gener d'aquest any. Però, mentre el calaix es va omplint, tant se val! I ara heu triat com a director un feixista químicament pur que es diu Javier de Echazuri. I una vegada més heu contribuït a fomentar el colonialisme de la premsa barcelonina. Surten sis diaris i dels dotze directors i subdirectors no creiem que arribin a tres els que són catalans. Els altres són castellans o castellaritzats. I així seguim les consignes del Règim, vós fidelíssim i devotíssim servent del "Movimiento Nacional", que no vol catalans en llocs de responsabilitat pública.

Senyor comte de Godó, denunciem la vostra farsa de milionari irresponsable que no mereix el nostre respecte! Senyor comte de Godó mai no heu donat ni cinc cèntims per coses autènticament catalanes! Senyor comte de Godó, a Catalunya sou un foraster! Preferim qualsevol immigrant humil que vol ser català de voluntat i de cor, que aprèn la nostra llengua i vol ajudar a créixer una Catalunya puixant dins una Espanya lliure.

Només a Espanya és possible que vós sigueu l'amo d'un gran instrument de l'opinió pública com "La Vanguardia". Però amb un altre règim la perdreu immediatament. No us mereixeu ni un exili entre whiskys, rocks and rolls. Mercedes Lenz i gent més o menys estúpida, sense consciència social i amb molt poca consciència cristiana, que no sap què fer del seu oci i del seu capital! I amb l'afany de diners i més diners voleu combatre el comunisme? El vostre materialisme és més culpable que el dels comunistes!

Senyor comte de Godó, se us acaba el joc! Perdreu "La Vanguardia" i part de la fortuna. Això és segur. I no les recuperareu mai més. Però almenys procureu com a home tornar pel camí de la responsabilitat i de la dignitat cívica. Aquesta és la crida que fem a la vostra consciència!

Barcelona, febrer del 1953."

- (10) "Ya estamos en Lérida; ya vuelve a España la primera de las ciudades catalanas reconquistadas. Pronto ondeará la bandera española en las demás. (...)
- Pues bien, catalanes. Ya se alza en el horizonte la gran España. Se han acabado los pretextos. En las calles de los pueblos de Lérida he visto unos carteles de "Falange Española Tradicionalista" que dice: "Imperio, Imperio". Esa palabra es una consigna, y hemos de ser

fieles a ella". (Citatat per Josep Benet, a op. cit., p. 173.)

"Cuando se dice que una determinada idea o sistema político han muerto, se quiere decir que han quedado abolidos para mucho tiempo. Yo no sé si la famosa teoría de las nacionalidades resucitará dentro de cien años [artículo escrito el junio de 1940..]. Lo que afirmo, sin ningún temor a equivocarme, es que, a consecuencia de la victoria alemana, ha dejado de existir, en calidad de doctrina decisiva en el equilibrio europeo. (...)

Quien no comprenda la relación real entre los resultados de esta guerra y la abolición de la teoría conocida con el nombre de "autodeterminación" de las pequeñas nacionalidades no habrá comprendido casi nada de lo que está aconteciendo en Europa". (Idem, pp. 403-405)

- (11) Pere de Creixells..., artículo ya citado a "Germanor" de mayo 1960.
- (12) Joan Creixell, "La fi del cagaelàstics. Poesia política anònima 1939-1979". Edicions de la Magrana. Barcelona 1980, pp. 41-44 i 170-176. He aprofitat l'ocasió per a fer unes petites esmenes.
- (13) Pere de Creixell..., artículo ya citado "La defensa...", on hi llegim: "El dia de la Mare de Déu de Montserrat [el 27 d'abril], dues banderes més a la sortida del partit Barcelona-Real Madrid, a la plaça Calvo Sotelo (abans Germans Badia [i ara de Francesc Macià]) i a la Travessera de les Corts".
- (14) Idem.
- (15) Vegeu la nota 13 del primer capítol i el Document 6.

Capítol III

L' "OPERACION CATALUÑA" I ELS FETS DEL PALAU

El dia Primer de Maig, l'endemà de l'arribada del general Franco a Barcelona (1), té lloc al camp del Barça una concentració de "productores" per tal de celebrar el "Día del Trabajo". Aquesta "Tercera Demostración Sindical", compta amb l'assistència de més de cent mil persones i és presidida pel dictador. L'acte de masses consta sobretot d'actuacions folklòriques, amb la presència dels "Coros y Danzas de la Sección Femenina del Movimiento", així com setze orfeons i masses corals, amb 3.000 veus, i set bandes musicals, amb 1.500 professors, de tot l'Estat espanyol. I com a primer detall de la magnanimitat del "Caudillo" és interpretada i cantada la "Sardana de les monges", peça fins aleshores mal tolerada. Es tracta d'un "homenaje de todas las regiones españolas a Cataluña", segons podem llegir a "La Vanguardia española" del dia 3. No cal dir que el públic se sumà al cant i que un cop finit aquest la tronada d'aplaudiments va ser unànime i va durar llarga estona. El fet que ara, oficialment i davant del "Jefe del Estado" s'interpreti una sardana, fa pensar a més d'un que l'estància de Franco a Barcelona -a Catalunya en general- comportarà una liberalització, ni que sigui tímida, envers la cultura catalana.

Al diumenge següent, dia 8, se celebra el "Desfile de la Victoria". Franco vol deixar clar amb aquesta demostració de força que és ell qui mana, que darrera té l'Exèrcit i que, en definitiva, "todo está atado y bien atado". Aquell dia, els de l'Acadèmia van penjar una gran bandera catalana "de cinc o sis metres entre torre i torre de la Sagrada Família i a quarts de dues. La policia i els bombers en dansà i hi durà prop d'una hora" (2). Casajoana, un dels membres de l'escamot, ens comenta satisfet que les tropes de la caserna del carrer Sardenya, que tornaven de la desfilada, van passar per allà i que era molt divertit de veure com els soldats anaven aixecant els caps amb una mirada barrejada de sorpresa i d'incredulitat, en veure aquella bandera voleiant al vent.

Entre d'altres actes, visites i inauguracions, Franco va anar el dia 14 de maig a Montserrat, essent rebut per l'abat Escarré. El divendres, dia 20, al Palau de Pedralbes, té lloc un Consell de Ministres. L' "Operación Cataluña" muntada per a calmar els ànims dels catalans després de la campanya victoriosa contra Galinsoga, arriba al seu cènit. Però les concessions són més aviat decepcionants: cessió del Castell de Montjuïc a la

ciutat de Barcelona, anunci de l'aprovació de la "Compilació del Dret Especial de Catalunya" i d'una "Carta Municipal" per a Barcelona, i un informe sobre la situació de la indústria tèxtil.

La intenció global de l'esmentada "Operación Cataluña" era la d'atraure's cap el règim a la gran burgesia catalana i recuperar el tebi catalanisme d'aquesta gent. La vinguda a Catalunya del dictador i les concessions "catalaneres" en cartera volien demostrar la voluntat integradora del règim, així com el seu respecte envers certs exponents de la vida catalana. Al cap i a la fi, doncs, una falsa maniobra aperturista per a caçar els incauts i els indecisos.

Els fets del Palau

Aquell mes de maig s'esqueia el centenari del naixement del poeta Joan Maragall. D'entre d'altres actes programats, l'Orfeó Català va organitzar un concert d'homenatge. D'entre les composicions del nostre poeta nacional, n'hi havia una, el "Cant de la Senyera", "autorizada desde bastante tiempo antes, pero con la ridícula condición de que no podía cantarse ni al comienzo ni al final de ningún repertorio, sino como una pieza más del repertorio. Esta disposición había sido aceptada por diversos Orfeones que, por lo tanto, la cantaban. Y no había sido admitida por el Orfeó Català" (3).

Qui escriu això, Ramon Guardans, gendre de Cambó, de qui ja hem parlat (Document 24), actuava de president en funcions de l'Orfeó Català, per absència de Fèlix Millet i Maristany. El senyor Guardans ens explica com s'ho va fer per aconseguir incloure el "Cant de la Senyera" en aquell concert d'homenatge (Document 54): "había canciones con letra de Maragall para integrar una sola parte del programa, que fue la tercera y última. Entonces -y por esta circunstancia- se nos ocurrió aprovechar la ocasión para salir de una vez del impasse en que nos hallábamos: siendo de Maragall la letra del "Cant de la Senyera", abrir con ésta la tercera parte, con lo cual le dábamos el puesto de honor y sin embargo cumplíamos con la imposición de interpretarlo en medio del programa. Hoy estos equilibrios -para quienes no hayan vivido esa época- parecerán raros y hasta despreciables. Ciertamente, durante cuarenta años los avances eran de este tenor y los logros de esta naturaleza. Se hizo así, no sin recoger la aprobación y el sello de la censura antes de repartir carteles y programas" (4).

Els de l'Acadèmia pensaren en aprofitar l'ocasió, decidint que en el moment en què s'interpretés el "Cant", es despenjaria a l'interior del Palau

una gran badera catalana, fet a quest que ja havia tingut lloc el 1944 (5). Com queda dit, es van repartir cartells (Document 52) i programes (Document 53), anunciant el concert. Però tres dies abans, el governador civil, Felipe Acedo Colunga, va prohibir el "Cant de la Senyera". Aleshores, Ramon Guardans s'entrevistà amb Acedo, "haciéndole ver la irregularidad de su decisión, puesto que el Orfeo cumplía rigurosamente en este caso con la autorización anteriormente dada. La conversación fue increíble, con amenazas de prisión para toda la Junta si se producían alborotos y con una total cerrazón a admitir nuestro correcto planteamiento.

Félix Millet y yo planeamos entonces una salida audaz del conflicto. Ausente él de Barcelona, me fui a ver al ministro de la Gobernación. Le razoné, admitió y aceptó nuestros argumentos, y el error del gobernador civil, y le ofrecí la solución: acudirían al concierto, previamente invitados, algunos ministros presentes en Barcelona, encabezados por él. Antes de empezar el concierto se diría por los altavoces que a requerimiento de ellos mismos y del público se interpretaría el "Cant de la Senyera" en el lugar programado, y el problema quedaría zanjado. Don Camilo Alonso, personalidad compleja pero más sutil de lo que daban a entender las apariencias, entendió y aceptó la fórmula sin reservas ni restricciones.

Los otros tres ministros que acudieron al concierto -Solís, Ullastres, Pío García-Frías- lo hicieron con pleno conocimiento del desenlace acordado (6).

En conseqüència, calgué imprimir un altre programa de mà, però sense el "Cant" (Document 54). La gent de l'Acadèmia, en victa de la prohibició, va decidir de fer una acció més sonada: anar-hi i reclamar a crits el cant prohibit. Es va fer una edició a multicopista de la lletra, que fa:

"Al damunt dels nostres cants
aixequem una Senyera
que els farà més triomfants.

Au, companys, enarbolem-la
Au, germans, al vent desfem-la
en senyal de llibertat!
Que voleï, contemplem-la
en sa dolça majestat!

Oh bandera catalana!,

nostre cor t'és ben fidel:
volaràs com au galana
per damunt del nostre anhel:
per mirar-te sobirana
alçarem els ulls al cel.

I et duren arreu enlaire,
et duren i tu ens duràs:
voleiant al grat de l'aire,
el camí assenyalaràs.
Dóna veu al teu cantaire,
llum als ulls i força al braç."

La composició havia estat musicada pel mestre Lluís Millet. Es van fer assaigs per grups als domicilis particulars, ja que els més joves només coneixien la primera estrofa de la cançó (7). I arribà el Dia D.

Pel matí, Franco presidí la sessió acadèmica de la Diputació Provincial de Barcelona dedicada al centenari de Joan Maragall, acte celebrat en l'aleshores Biblioteca Central, actual Biblioteca de Catalunya. Al vespre, a un quart d'onze de la nit, unes dos-centes persones, entre gent de l'Acadèmia i amics, se sumaren al públic en general, anant a seure majoritàriament al galliner. Però aviat sorgiren problemes. Segons ens explica Ramon Guardans, "Al llegar el ministro de la Gobernación al Palau, se me llevó aparte para decirme que el plan no se podía cumplir. Decía muy agobiado: "Ctro día, otro día". Le repliqué que no había otro día. Que era aquel día o nunca. Acabó confesándome que si se cantaba el "Cant de la Senyera" se quedaba sin gobernador y que él no quería correr este riesgo con Franco en Barcelona.

Reuní a los cuatro ministros en el antepalco y les requerí para que se fueran: les dije que sin el "Cant de la Senyera", su presencia era una provocación y un acto ofensivo. Al terminar la segunda parte se marcharon todos menos Jesús Rubio, que insistió en que irse era una incorrección con el Orfeo y con el público. A pesar de todo le hice salir acompañado por la puerta trasera antes de acabar el concierto" (8).

El Palau era ple de gom a gom. També hi havia molta policia secreta, potser un centenar, que estava a l'aguait dels moviments de la gent. I abans d'arribar a la tercera part, ja havia practicat algunes detencions (Miquel Xancó fou el primer) de joves amb còpies del "Cant" a la butxaca i que l'estaven repartint. Es per això, que com més avançava el concert més vi-

gilants estaven. "Poc abans que el mestre Millet iniciés la darrera cançó, que en el programa d'abans corresponia al "Cant de la Senyera", el públic esclatà en grans aplaudiments que duraren cinc minuts. S'inicià la cançó, i en adonar-se que eren "Les flors de maig", un maremagnum de crits, de protestes, d'aplaudiments i de grups que entonaven a llur risc el "Cant de la Senyera" ofegaren la veu dels orfeonistes. S'acabà la cançó, i alguns joves, a peu dret, començaren tot seguit l'himne margallia prohibit. Aleshores es desbordà la brutalitat de la policia" (9). La versió de Ramon Guardans és idèntica, afegint que el ministre present, Jesús Rubio "no cesaba de repetir: "Esto es impresionante. !Dios mío, esto es increíble!"" (10).

Per la seva banda, Pep Espar ens informa que "al moment que es van acabar els aplaudiments jo, veient que ningú no cantava, vaig engegar el "Cant de la Senyera". Tot d'individus se'm van abraonar a sobre i va ser aleshores quan vaig tenir els primers "contactes" amb la policia. Van sortir pistoles, la gent es va abraonar sobre els policies. Aprofitant l'alçarull vaig agafar-me de bracet amb una noia de l'Acadèmia de la Llengua Catalana i vaig poder sortir. Aquella nit ja no vaig dormir a casa, en saber que hi havien anat a cercar els meus germans" (11).

L'alçarull va ser impressionant: els policies de paisà perseguint a la gent la qual saltava per les files i es trobava també en d'altres pisos i no sols al galliner. Jaume Casajoana va ser detingut abans dels primers crits i conduit a una sala del Palau. Recorda perfectament com un dels policies cridava, enfadat: "Teníamos que haber traído a los crises (sic)!". A mesura que anaven detenint persones les ficaven en dependències del Palau. I un cop l'edifici va quedar buit, se'ls emportaren caminant a Jefatura de Via Laietana, és a dir allà mateix. Als afores del Palau hi havia petits grupets i en veure que s'emportaven a Casajoana i a d'altres de l'Acadèmia, Xavi Polo i Ramon Batlle anaren ràpidament a avisar a Jordi Pujol el qual no havia assistit al concert. Segons les seves paraules: "Jo no hi era aquell dijous, al Palau. N'era l'organitzador, i en Casajoana, abans, em va explicar com estava muntat, i a la nit, a les tres de la matinada, van venir a casa a explicar-me que havia anat bé l'acte, però que havien detingut una sèrie de gent. (...) No m'esperava que em detinguessin" (12). Xavi Polo ho conta així: "Yo fui a su casa a advertirle que tenía que marchar porque, tras las detenciones, su nombre saldría a relucir. No quiso hacerlo" (13).

Com a detall curiós, ens farem ressò tot seguit de la visió de Franco d'aquests fets: "El ministro de la Gobernación ha prohibido que en el concierto dado por el Orfeón Catalán en honor a Maragall se cantara el "Cant de la Senyera" (himno a la bandera catalana), pues ello no conducía a nada y podía dar lugar a incidentes, ya que desde que se prohibió cantar "Els Sgeadors", que es el himno separatista, muchos disidentes de Cataluña querían dar este matiz al "Cant de la Senyera".

Los ministros ya se habían marchado y desde las tribunas altas se empezó a cantar lo que no se había autorizado, con protesta de muchos espectadores y aplausos de otros. Intervino como es natural la policía, que hizo varias detenciones" (14).

A "Jefatura"

L'entrada a "Jefatura" no va ser gens agradable: els policies que hi havia van començar a repartir estopa a tort i a dret als que anaven entrant. Casajoana diu que l'inspector de la social, Vicente-Juan Creix, asbroncava els números perquè estaven pegant, a fi d'evitar que els detinguts un cop en llibertat poguessin mostrar senyals de cops.

Gairebé d'immediat, la policia practicà registres als domicilis dels detinguts al temps que agafaven d'altra gent el nom dels quals havia estat "cantat". En bastantes cases es va trobar paquets del full encara no repartit "Us presentem el general Franco" del qual ja hem parlat (Document 51). Amb aquest paper a la mà, els interrogatoris van prendre una altra direcció: es van multiplicar els insults (Document 55) i les pallisses, com veurem més endavant. De les declaracions dels agafats, VJ Creix arriba a la conclusió que té al "cabecilla" del grup: en Jaume Casajoana. I quan aquest fou cridat un altre cop a declarar, la pressió damunt seu va ser molt forta. La policia s'interessava per diversos punts: les penjades de banderes (a Ignasi Espar li havien trobat a la butxaca una foto de la penjada del dia 8), els fulls (campanya Galinsoga i paper sobre Franco) i sobretot, la impremta. Casajoana intentà despistar. Aleshores la policia començà a lligar caps creient-se que es tractava de gent organitzada al si d'un determinat partit polític catalanista i catòlic: Unió Democràtica de Catalunya. Van anar a buscar a Miquel Coll i Alentorn, al seu fill i a Llibert Cuatrecases. Els van interrogar, al temps que el cònsol dels EUA s'interessava per Coll i Alentorn. En vista que la cosa no anava per aquí, tornaren a cridar a Jaume Casajoana. Era el dissabte